

2.

PROFESIONĀLĀS DARBĪBAS ORGANIZĒŠANA VALSTS SOCIĀLĀS APRŪPES CENTROS

Saturs

	lpp.
2.1. Multiprofesionālās komandas darbības apraksts klientu ilgtermiņa rehabilitācijas procesā	3
2.2. Pilngadīgu personu pašaprūpes, neatkarības un patstāvīgās dzīves prasmju un bērnu pašaprūpes spēju, neatkarības un patstāvīgās dzīves prasmju izvērtējuma teorētiskais pamatojums	8
2.3. Pilngadīgu personu pašaprūpes, neatkarības un patstāvīgās dzīves prasmju izvērtējuma un bērnu pašaprūpes prasmju un neatkarības izvērtējuma instrumenta apraksts	11
2.4. Ilgtermiņa rehabilitācijas profesionālās darbības procesa komponentu raksturojums	16
Literatūras saraksts	19
Pielikumi.....	20

2.1. MULTIPROFESIONĀLĀS KOMANDAS DARBĪBAS APRAKSTS KLIENTU ILGTERMIŅA REHABILITĀCIJAS PROCESĀ

Valsts sociālās aprūpes institūcijās multiprofesionālās komandas uzdevums ir individuāli izvērtēt katru klientu un noteikt piemērotāko pakalpojumu, profesionāļu loku, kas to nodrošinās, kā arī noteikt laika periodu - kādā pakalpojums tiks sniegts. Iespējamo pakalpojuma apjomu un saturu multiprofesionālās komandas speciālisti saskaņo ar klienta vēlmēm, ja klients pats spēj līdzdarboties lēmuma pieņemšanas procesā.

Multiprofesionālā komanda šī projekta ietvaros ir dažādu disciplīnu profesionāļu grupa, kurai ir profesionālas zināšanas un kopīgs profesionālās darbības mērķis, kas ir vērsts uz efektīvu pakalpojuma sniegšanu klientam

Lai multiprofesionālā komanda veiksmīgi savstarpēji un saliedēti sadarbotos, ir jāņem vērā vairāki priekšnosacījumi, kurus vācu autors Dr. Volfgangs Krīgers raksturo kā:

- ✓ **laba informācijas bāze un spēja radīt no tās kaut ko jaunu** (informācijas iegūšana, sakārtošana, analīze un tās izklāstīšana citiem saprotamā veidā; izdoma; jaunu ideju un pakalpojumu radīšana);
- ✓ **ideju novērtēšana** (veicināšana; pat labas idejas netiek ieviestas, ja par tām nepārlicina un neiejūsmina citus);
- ✓ **ideju attīstīšana** (lai idejas realizētu, tās jāpārbauda un jāiedzīvina atbilstoši konkrētajiem apstākļiem);
- ✓ **ierosināšana un darīšana** (vārdus, darbus iedzīvina darbībā; organizēšana – “ko darīt” → “kā darīt” → “kur darīt”; pakalpojuma – praktiska, atkārtota darba veikšana un pakalpojuma realizēšana);
- ✓ **kontrole un darbības turpināšana** (nodrošina kvalitāti; inspekcija – kvalitātes un budžeta kontrole, uzturēšana) [2].

Multiprofesionālā komandā ir nepieciešama visoptimālākā speciālistu kombinācija, kas sekmētu savstarpēju sadarbību, lai katrs profesionālis veicinātu komandas mērķu sasniegšanu.

Vienlīdz svarīgi ir skaidri apzināties citu sadarbības partneru iespējas un ierobežojumus.

Komandai attīstoties, komandas lielums un sastāvs var mainīties, taču jau sākumā vajadzētu to skaidri noformulēt.

Efektīva multiprofesionālās komandas darba pamatprincipi šī projekta ietvaros tiek definēti kā:

- ✓ aktīva, brīva savstarpējā sadarbība vadot, plānojot un informējot;
- ✓ profesionālās identitātes robežu ievērošana;
- ✓ savstarpējs respekts un cieņa;
- ✓ novērtēšana, jaunu mērķu izvirzīšana, uzdevumu definēšana, katra speciālista profesionālās lomas noteikšana pakalpojumu sniegšanas procesā.

Multiprofesionālo komandu vada komandas vadītājs, kuru noteiktam laika periodam nosaka iestādes vadītājs ar rīkojumu. Tas var būt jebkurš profesionālis, kurš darbojas komandā.

Multiprofesionālās komandas vadītāja pienākums ir izveidot laika grafiku, organizēt un vadīt komandas darbu, sekot, lai process - atbilstoši prasībām, tiktu dokumentēts.

Lai kādu lomu pildītu multiprofesionālās komandas dalībnieki, viņu uzdevums ir:

- ✓ nodrošināt klienta datu konfidencialitāti un ievērot savā darbā profesionālās darbības ētiskos principus;
- ✓ pēc iespējas ātrāk un efektīvāk risināt problēmsituāciju un piedāvāt alternatīvas veiksmīgai klienta sociālai funkcionēšanai.

Multiprofesionālās komandas darbība ir holistisks process, kur klientu apskata un novērtē vides kontekstā, ieskaitot ģimenes situāciju, sociālo un ekonomisko stāvokli, izglītību un citus klientam vitāli nozīmīgus rādītājus.

Speciālisti informē cits citu, katrs izsaka savas domas par klienta problēmu un par iespējamajām palīdzības un atbalsta metodēm. Katrs komandas speciālists testē un novērtē klientu, izmantojot profesionālus novērtēšanas instrumentus. Pēc tam komanda sanāk kopā, tiek izklāstīta problēma un dots situācijas novērtējums.

Novērtēšanas procesā piedalās visi komandas profesionāļi, klients un viņa tuvinieki (ja tas ir iespējams un nepieciešams), kopīgi nolemj, ko darīt, kas atbildēs par konkrētas palīdzības un atbalsta sniegšanas izpildi; visiem kopā esot, tiek sastādīts izmaiņu plāns.

Klientam ierodoties VSAC, multiprofesionālā komanda viņu izvērtē un nosaka atbilstošu pakalpojumu apjomu. Pēc tam izvērtēšanu veic sistemātiski, atkārtojot to pēc noteikta laika intervāla, lai iegūtu ticamus datus par klienta attīstības dinamiku. Visi speciālisti iepazīstina cits citu ar individuāliem klientu izvērtējumiem un ieteikumiem ilgtermiņa rehabilitācijai, sociālai audzināšanai un aprūpei.

Kad multiprofesionālā komanda ir konstatējusi pakalpojumu saņēmēja – klienta problēmas un tās ir sakārtojusi prioritārā secībā, tiek noteikti ilgtermiņa rehabilitācijas mērķi, uzdevumi, sadalīti pienākumi un sastādīts izpildes laika grafiks.

Kā tas tika minēts iepriekš - multiprofesionālā komanda ir dažādu disciplīnu profesionāļu grupa, kurai ir zināšanas un kopīgs profesionālās darbības mērķis, kas nosaka

profesionāļu loku un to darbības saturu katrā no ilgtermiņa rehabilitācijas profesionālās jomas komponentēm (skat. 1. tab.).

1. tabula

Multiprofesionālās komandas speciālistu profesionālās darbības uzdevumi

MEDICĪNISKĀ REHABILITĀCIJA

- ✓ **Fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārsta** uzdevums ir izvērtēt klienta funkcionālo stāvokli, noteikt kāda veida medicīnas rehabilitācijas speciālistu pakalpojums nepieciešams; kopā ar funkcionālajiem speciālistiem nodedinē pakalpojuma mērķi un uzdevumus.
- ✓ **Fizioterapeita** uzdevums ir veikt fizisko un funkcionālo traucējumu profilaksi, novērtēšanu, analīzi un ārstēšanu, izmantojot fizioterapijas tehnoloģijas.
- ✓ **Ergoterapeita** uzdevums ir maksimāla pacienta/klienta spēju izmantošana funkcionālās neatkarības uzturēšanai, atjaunošanai un veicināšanai nodarbes veikšanas laikā nosakot, cik bieži, individuāli vai grupā pakalpojumu klients saņems.
- ✓ **Masiera** uzdevums ir, pielietojot dažādus masāžas veidus, veicināt pacienta vai klienta veselības un funkcionālo stāvokli, kā arī ar veselību saistītās dzīves kvalitātes un labsajūtas uzlabošanu.
- ✓ **Mākslu terapeita** uzdevums ir veikt klienta vai pacienta izpēti vai novērtēšanu un realizēt mākslas terapijas procesu, izmantojot specifisku mākslas formu kā instrumentu terapeitisko attiecību veidošanai un uzturēšanai, atbilstoši specializācijai; palīdz klientam vai pacientam pārvarēt daudzveidīgas veselības un sociālās problēmas.
- ✓ **Logopēda (audiologopēda)** uzdevums ir veikt komunikācijas spēju, runas/valodas, fonācijas un rīšanas traucējumu novērtēšanu, diagnostiku, korekciju un rehabilitāciju personām jebkurā vecumā, kurām ir dažādu etioloģiju izraisīti runas, valodas, balss un rīšanas traucējumi. Logopēds veic valodas izpēti un izvērtēšanu, konsultēšanu, logopēdisko rehabilitāciju personām ar dzirdes un redzes traucējumiem, orālifaringeālās funkcijas traucējumiem, artikulācijas, tempa/ritma, balss traucējumiem, kā arī afāzijas un citiem neiroloģiskas izcelsmes runas traucējumiem.

Piedāvā atbilstošos pakalpojumus

VESELĪBAS APRŪPE

- ✓ **Ģimenes ārsta** uzdevums ir veikt slimību profilaksi, diagnostiku, ārstēšanu un pacientu medicīnisko rehabilitāciju, novērtēt slimības un to izraisītos funkcionēšanas ierobežojumus ķermeņa aktivitātes un dalības līmenī, pētīt slimības izcelsmi un profilakses iespējas, novērtēt personas veselības stāvokli un kopā ar veselības aprūpes personālu institūcijā izveidot individuālo veselības aprūpes pakalpojuma grozu klientam.
- ✓ **Pediatra** uzdevums ir sekot bērna veselības stāvoklim, veikt slimību profilaksi, diagnostiku, ārstēšanu un pacientu medicīnisko rehabilitāciju; novērtēt slimības un to izraisītos funkcionēšanas ierobežojumus ķermeņa, aktivitātes un dalības līmenī; pētīt slimības izcelsmi un profilakses iespējas.
- ✓ **Psihiatra** uzdevums ir ārstēt psihiskas saslimšanas. Psihiatrs ir ārsts, kurš uzstāda slimības diagnozi, nozīmē ārstēšanu, nepieciešamības gadījumā izraksta diagnozi.
- ✓ **Ārsta palīga/ feldšera** uzdevums ir sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību slimajiem (cietušajiem) dzīvībai bīstamā, kritiskā stāvoklī, kā arī konstatēt pacienta nāvi, noteikt pacientam diagnozi un ārstēšanu, lietot un izrakstīt medikamentus, nodrošināt nepārtrauktu medicīnisko palīdzību un profilaksi pacientiem, organizēt un

vadīt savu un savu kolēģu darbu, izglītot pacientus, sabiedrības locekļus, komandas dalībniekus.

- ✓ **Medicīnas māsas** uzdevums ir veikt veselības aprūpi, piedalīties ārstniecībā, palīdzot ģimenei, sabiedrībai un indivīdam novērst slimības cēloņus, uzturēt un atgūt veselību, cienot viņa savdabības, atvieglot ciešanas, veikt darbus ekstremālās situācijās.

Piedāvā atbilstošos pakalpojumus saskaņā ar pakalpojumu „grozu”.

SOCIĀLĀ APRŪPE UN SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA (pilngadīgām personām)

- ✓ **Sociālā darbinieka** uzdevums ir identificēt klienta (indivīda, grupas) sociālās problēmas un vadīt sociālā gadījuma risināšanas gaitu; apzināt, mobilizēt, organizēt un piesaistīt resursus; izveidot starpprofesionālo komandu, nodrošināt tās vadību un ilglaicīgu funkcionēšanu; pārstāvēt klienta intereses un tiesības citās institūcijās; analizēt sociālo problēmu cēloņus un izstrādāt priekšlikumus sociālo problēmu risināšanai; novērtēt klienta patstāvīgās dzīves prasmes, noteikt kuri no sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem klientam ir vispiemērotākie, saskaņojot tos ar klienta vēlmēm; vadīt un organizēt sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas procesu klientiem 1. un 2. aprūpes līmenī.
- ✓ **Psihologa** uzdevums ir veikt psiholoģisko izpēti un izvērtēšanu, konsultēšanu, psiholoģisko rehabilitāciju krīžu un traumu gadījumos; veicināt psiholoģisko adaptāciju un attīstību.
- ✓ **Medicīnas māsas** uzdevums ir veikt veselības aprūpi, piedalīties ārstniecībā, palīdzot ģimenei, sabiedrībai un indivīdam novērst slimības cēloņus, uzturēt un atgūt veselību, cienot viņa savdabības, atvieglot ciešanas, veikt darbus ekstremālās situācijās; novērtēt klienta pašaprūpes un neatkarības spējas, saskaņojot ar veselības aprūpes speciālistiem - veidot māsaprūpes plānu klientam; vadīt un organizēt veselības aprūpes un rehabilitācijas procesu klientiem 3. un 4. aprūpes līmenī.
- ✓ **Sociālā rehabilitētāja** uzdevums ir piedalīties tādu indivīdu sociālās rehabilitācijas plānu izstrādē, kuri dažādu sociālu, garīgu, fizisku traucējumu dēļ ir izolēti no sabiedrības; veicināt klienta sociālo prasmju pilnveidi un jaunu prasmju veidošanos; īstenot klienta sociālo aktivizāciju; stimulēt klienta interesi, vēlmi un gribu patstāvīgi un pilnvērtīgi dzīvot; novērtēt sniegtos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un izstrādāt priekšlikumus to pilnveidei; nodrošināt klienta līdzdalību optimālo sociālās rehabilitācijas pakalpojumu izvēlē un saņemšanā, kā arī rehabilitācijas plāna sastādīšanā un ievērošanā; novērtēt klientu apmierinātību ar sociālās rehabilitācijas pakalpojumu.
- ✓ **Sociālā aprūpētāja** uzdevums ir plānot sociālās aprūpes pakalpojumus personām, kurām vecuma vai veselības stāvokļa dēļ ir grūtības sevi aprūpēt un nodrošināt pamatvajadzības; atbilstoši klienta vēlmēm un vajadzībām noteikt sociālās aprūpes pakalpojumu kompleksa vai atsevišķu pakalpojumu nepieciešamību; organizēt un veikt sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanu; novērtēt, kā mainās klienta iespējas aprūpēt sevi, un attiecīgi mainīt sociālās aprūpes pakalpojumu kompleksa apjomu un saturu; novērtēt klientu apmierinātību ar sociālās aprūpes pakalpojumiem.
- ✓ **Aprūpētāja** uzdevums ir veikt klientu aprūpi sociālās aprūpes institūcijās sociālā darba speciālistu vai mediķu uzraudzībā; palīdzēt personām, kuras pašas sevi nevar aprūpēt, ievērot higiēnu, sagatavot un uzņemt ēdienu, uzkopt telpas, apgādāt ar pirmās nepieciešamības precēm, kā arī uzturēt klienta saistību ar apkārtējo vidi.
- ✓ **Māsu palīga** uzdevums ir veikt pacientu aprūpi komandā māsas vadībā, uzņemoties atbildību, atbilstoši kompetences līmenim.
- ✓ **Kultūras un sporta pasākumu organizētāja** uzdevums ir vadīt, plānot un organizēt kultūras un sporta pasākumus, saskaņojot tos ar klienta spējām un vēlmi

- ✓ **Interesu pulciņa vadītāja uzdevums** ir uzdevums ir attīstīt klienta radošās spējas, motivēt jaunu zināšanu un prasmju apguvei, tādējādi veicinot klienta pašpiederzi un patstāvīgas dzīves prasmju veidošanos.
Piedāvā atbilstošos pakalpojumus, saskaņā ar pakalpojumu „grozu”.

SOCIĀLĀ AUDZINĀŠANA UN APRŪPE (bērniem)

- ✓ **Sociālā pedagoga** uzdevums ir nodrošināt bērnu un jauniešu tiesību aizsardzībai un resocializācijai izvirzīto mērķu un uzdevumu īstenošanai nepieciešamos nosacījumus sociālpedagoģiskajā jomā; diagnosticēt bērnu un jauniešu socializācijas grūtības un problēmas, kā arī esošo sociālo risku ietekmi uz viņu pilnvērtīgu integrēšanos sabiedrībā un dzīves prasmju apguvē; plānot un īstenot konkrētas sociālpedagoģiskas darbības virzienus bērnu un jauniešu tiesību aizsardzības un resocializācijas jomā; koordinēt starpinstitucionālo sadarbību sociālpedagoģisko uzdevumu risināšanā, veicot regulāru preventīvo darbu, vadīt un organizēt sociālās audzināšanas, aprūpes un sociālās rehabilitācijas procesu bērniem 3.aprūpes līmenī.
- ✓ **Sociālā darbinieka** uzdevums ir identificēt bērna (indivīda, grupas) sociālās problēmas un vadīt sociālā gadījuma risināšanas gaitu; apzināt, mobilizēt, organizēt un piesaistīt resursus; izveidot starpprofesionālo komandu, nodrošināt tās vadību un ilglaicīgu funkcionēšanu; pārstāvēt bērna intereses un tiesības citās institūcijās; analizēt sociālo problēmu cēloņus un izstrādāt priekšlikumus sociālo problēmu risināšanai; novērtēt bērna patstāvīgās dzīves prasmes, noteikt kuri no sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem bērnam ir vispiemērotākie, saskaņojot tos ar bērna vēlmēm; vadīt un organizēt sociālās audzināšanas, aprūpes un sociālās rehabilitācijas procesu bērniem 3.aprūpes līmenī.
- ✓ **Medicīnas māsas** uzdevums ir veikt veselības aprūpi, piedalīties ārstniecībā, palīdzot bērnam novērst slimības cēloņus, uzturēt un atgūt veselību, cienot viņa savdabības, atvieglot ciešanas, veikt darbus ekstremālās situācijās; novērtēt bērna pašaprūpes un neatkarības spējas, saskaņojot ar veselības aprūpes speciālistiem - veidot māsaprūpes plānu bērnam, vadīt un organizēt veselības aprūpes procesu bērniem 4.aprūpes līmenī.
- ✓ **Psihologa** uzdevums ir veikt psiholoģisko izpēti un izvērtēšanu, konsultēšanu, psiholoģisko rehabilitāciju krīžu un traumu gadījumos, veicināt psiholoģisko adaptāciju un attīstību.
- ✓ **Interesu izglītības audzinātāja** uzdevums ir attīstīt bērnu radošās spējas, motivēt jaunu zināšanu un prasmju apguvei, tādējādi veicinot bērnu pašpiederzi un patstāvīgas dzīves prasmju veidošanos.
- ✓ **Sociālā audzinātāja** uzdevums ir nodrošināt bērnam bārenim, bez vecāku gādības palikušam bērnam viņa vecumam un veselības stāvoklim atbilstošu sociālo audzināšanu, un aprūpi ģimenes apstākļiem pietuvinātā vidē, veidot pašaprūpes un sociālās prasmes, piedalīties brīvā laika organizēšanā.
- ✓ **Sociālā aprūpētāja** uzdevums ir plānot sociālās aprūpes pakalpojumus bērniem, kuriem ir grūtības sevi aprūpēt un nodrošināt pamatvajadzības; atbilstoši bērna vēlmēm un vajadzībām noteikt sociālās aprūpes pakalpojumu kompleksa vai atsevišķu pakalpojumu nepieciešamību; organizēt un veikt sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanu; novērtēt, kā mainās bērna iespējas aprūpēt sevi, un attiecīgi mainīt sociālās aprūpes pakalpojumu kompleksa apjomu un saturu; novērtēt klientu apmierinātību ar sociālās aprūpes pakalpojumiem.
- ✓ **Sociālā rehabilitētāja** uzdevums ir mācīt, uzlabot, atjaunot un/vai palīdzēt uzturēt sociālās un dzīves prasmes, lai veicinātu izpratni par sociālām vērtībām ar mērķi veicināt patstāvīgās dzīves iespējas un iekļaušanos sabiedrībā
- ✓ **Aprūpētāja** uzdevums ir veikt bērnu aprūpi sociālā darba speciālistu vai mediķu

uzraudzībā; palīdzēt bērniem, kuri paši sevi nevar aprūpēt, ievērot higiēnu, sagatavot un uzņemt ēdienu, uzņemt telpas, apgādāt ar pirmās nepieciešamības precēm, kā arī uzturēt viņu saistību ar apkārtējo vidi.

- ✓ **Māsu palīga** uzdevums ir veikt bērnu aprūpi komandā māsas vadībā, uzņemties atbildību, atbilstoši kompetences līmenim.

Piedāvā atbilstošos pakalpojumus saskaņā ar pakalpojumu „grozu”.

2.2. Pilngadīgu personu pašaprūpes, neatkarības un patstāvīgās dzīves prasmju un bērnu pašaprūpes spēju, neatkarības un patstāvīgās dzīves prasmju izvērtējuma teorētiskais pamatojums

Projekta ekspertu grupa, studējot teorētiskos avotus, izvēlējās D.Oremas „Pašaprūpes vajadzību teorijas” nosacījumus. Dorotejas Oremas (*Dorothea Elizabeth Orem*) pašaprūpes jēdziena saturs ir veidots, lai „mazinātu pašaprūpes deficītu un noteiktu neatkarības līmeni”. Autore teorētiski ir aprakstījusi un piedāvā aprūpes procesuālās darbības:

Pašaprūpe (self – care) – indivīda spēja, kas regulē aktivitātes, lai apmierinātu savas vajadzības un saglabātu dzīvību, veselību un labklājību. Pašaprūpe ietver indivīda fiziskās, psihiskās, starppersonu un sociālās funkcionēšanas aspektus.

Pašaprūpes spējas – spēja brīvprātīgi un apzināti veikt mērķtiecīgas darbības, kas nodrošina viņa veselību un labklājību. Pašaprūpes spējas ir samērīgas ar vajadzību pēc pašaprūpes (ja man vajag, es spēju veikt).

Pašaprūpes vajadzības – vajadzības, kas ir kopīgas visiem cilvēkiem un ir saistītas ar dzīvības procesiem, to uzturēšanu un integritāti indivīda personības struktūrās un darbībās. Universālās pašaprūpes vajadzības tiek definētas kā:

- 1) vajadzība nodrošināt pietiekamu gaisa uzņemšanu;
- 2) vajadzība nodrošināt pietiekamu šķidrums uzņemšanu;
- 3) vajadzība nodrošināt pietiekamu barības vielu uzņemšanu;
- 4) vajadzība nodrošināt normālu izvades procesu norises un personīgo higiēnu;
- 5) vajadzība nodrošināt līdzsvaru starp aktivitāti un atpūtu;
- 6) vajadzība nodrošināt vientulību un/vai būt sabiedrībā;
- 7) vajadzība nodrošināt iespēju pasargāt sevi no riskiem, kas rada apdraudējumu veselībai un dzīvībai;
- 8) vajadzība nodrošināt iespēju pašnoteikties.

Pašaprūpes trūkums (self-care deficit) – indivīds nespēj veikt aktivitātes, lai apmierinātu savas pašaprūpes vajadzības un saglabātu dzīvību, veselību un labklājību. Indivīda fiziskās, psihiskās, starppersonu un sociālās funkcionēšanas spējas ir traucētas.

Personāla palīdzība – mutiska un / vai fiziska palīdzība klientam veikt konkrētas darbības / aktivitātes, lai apmierinātu viņa pašaprūpes vajadzības, ja klientam ir grūtības vai nespēja veikt konkrētas aktivitātes patstāvīgi.

Personāla mutiska palīdzība – psiholoģiskais atbalsts, uzmundrinājums, pamudinājums, mudināšana, izskaidrošana, atgādināšana, mācīšana, izglītošana, uzslavēšana.

Personāla fiziska palīdzība - pavadīt, pieturēt, atbalstīt, piecelt, nocelt, uzcelt, un citas fiziskas darbības, ko veic personāls, lai nodrošinātu drošu klienta fizisko pārvietošanos telpā.

Pašaprūpes spējas ietver 3 spēju veidus:

1. **Fundamentālās spējas** – sajūtas, uztvere, atmiņa, intelektuālās spējas, sevis izpratnes spēja, orientācijas spēja un sevis organizēšanas spēja.
2. **Spējas, kas ļauj iesaistīties pašaprūpes aktivitātēs**, ko dēvē par enerģijas komponentēm, lai pildītu pašaprūpi:
 - ✓ uzmanība un modrība;
 - ✓ fiziskās enerģijas kontrole;
 - ✓ ķermeņa kustību kontrole;
 - ✓ spēja spriest;
 - ✓ motivācija;
 - ✓ lēmumu pieņemšanas spējas;
 - ✓ zināšanas;
 - ✓ prasmju repertuārs;
 - ✓ organizēšana un koordinēšana, spēja izvēlēties pašaprūpes darbības;
 - ✓ integrēt pašaprūpi citos dzīves aspektos, spēja integrēt pašaprūpes darbības dzīves modelī.
3. **Spēja pašam veikt pašaprūpes darbības:**
 - ✓ spēja novērtēt sevi attiecībā uz vajadzību veikt pašaprūpi – novērtēt, vai man vajag to darīt?
 - ✓ spēja pieņemt lēmumu par darbības veikšanu – ko es darīšu!
 - ✓ spēja būt gatavam veikt un kontrolēt pašaprūpes darbības – ko es daru?

D.Orema pašaprūpes teorijā piedāvā „**aprūpes 5 palīdzības kategorijas**”:

- 1) darboties un darīt.
- 2) vadīt.
- 3) atbalstīt gan fiziski, gan psiholoģiski.
- 4) nodrošināt vidi individuālai attīstībai.
- 5) mācīt [1].

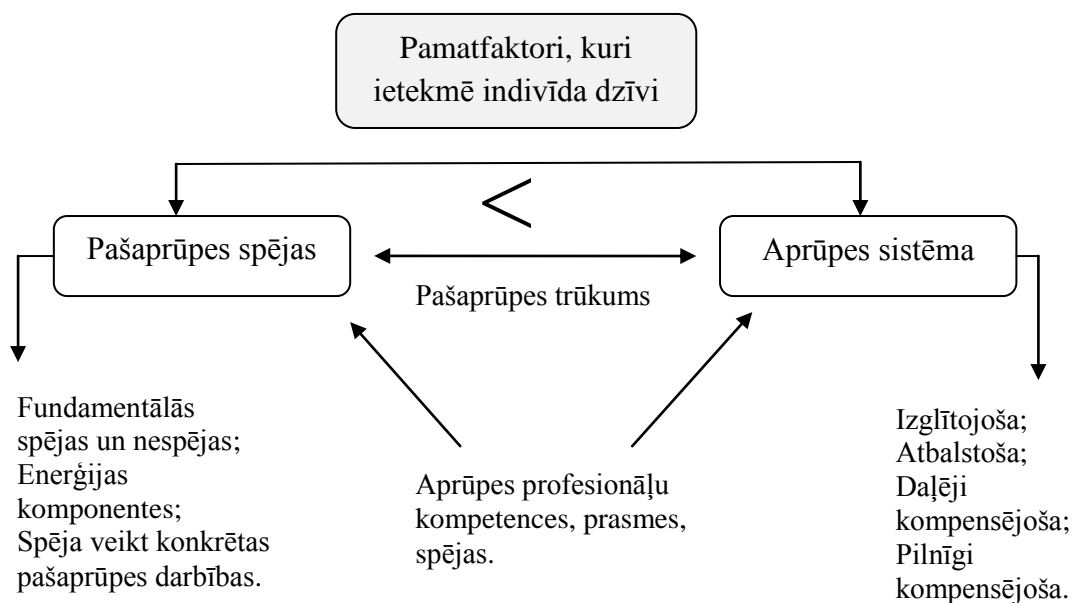
Aprūpes darbības iedala četros aprūpes līmeņos, atbilstoši klientu pašaprūpes spējām (skat. 2.tab.).

2.tabula

Aprūpes līmeņu apraksts

Aprūpes līmeņi	Klienta pašaprūpes spējas	Aprūpes darbība
1. līmenis	Spēj veikt pašaprūpi atbilstoši vajadzībām un savam veselības stāvoklim	Izglītojoša, lai pilnveidotu pašaprūpes spējas
2. līmenis	Spēj veikt pašaprūpi atbilstoši vajadzībām un savam veselības stāvoklim, bet pastāv iespējama spēju pazemināšanās	Atbalstoša, lai klients nezaudētu pašaprūpes spējas un spētu veiksmīgi risināt pašaprūpes nepieciešamību
3. līmenis	Pašaprūpes vajadzības pārsniedz pašaprūpes spējas: ir traucēta spēja veikt noteiktas pašaprūpes darbības, kuras ietver klienta spēju novērtēt vajadzību pēc pašaprūpes, pieņemt lēmumu rīkoties un kontrolēt pašaprūpes darbības	Daļēji kompensējoša pašaprūpes darbības klientam, kuru veikšanai klienta spējas ir ierobežotas
4. līmenis	Izteikta pašaprūpes spēju nepietiekamība, lai veiktu pašaprūpes darbības	Pilnīgi kompensējoša pašaprūpes darbība klientam, lai nodrošinātu viņa vajadzības

Attiecības starp pašaprūpes spējām un aprūpes palīdzību D.Orema attēlo shematiski (skat. 1.att.).

1.att. Attiecības starp pašaprūpes spējām un aprūpes palīdzību (D.Orema)

2.3. Pilngadīgu personu pašaprūpes, neatkarības un patstāvīgās dzīves prasmju izvērtējuma un bērnu pašaprūpes prasmju un neatkarības izvērtējuma instrumenta apraksts

Multiprofesionāļu komanda savas profesionālās kompetences rāmja ietvaros, izmantojot kādu no profesionālajiem instrumentiem, izvērtējot klienta:

- pašaprūpes, neatkarības un patstāvīgās dzīves prasmju apraksts pilngadīgām personām (skat. 1.piel.);
- klienta pašaprūpes prasmju un neatkarības apraksts bērniem (skat. 2.piel.);
- psihiatrijas uzraudzības režīma apraksts (skat. 3.piel.).

Psihiatrijas uzraudzības režīms šī projekta ietvaros ir apstākļi, kuros atrodas klients atkarībā no viņa psihisko traucējumu izpausmes smaguma. Uzraudzības režīms ietver sevī klientu skaitu vienā telpā, personāla skaitu, kā arī nepieciešamo palīdzību klientiem pašaprūpē, ikdienas aktivitātēs, uzraudzību psihisko traucējumu izpausmju dēļ.

Psihiatrijas uzraudzības režīms - uzraudzības režīms – apstākļi, kuros atrodas klients atkarībā no viņa psihisko traucējumu izpausmes smaguma. Uzraudzības režīms ietver sevī klientu skaitu vienā telpā, personāla skaitu, kā arī nepieciešamo palīdzību klientiem pašaprūpē, ikdienas aktivitātēs, uzraudzību psihisko traucējumu izpausmju dēļ.

Multiprofesionāļu komanda izvērtē klienta veselības stāvokli, funkcionālās spējas, pašaprūpes, neatkarības un patstāvīgās dzīves prasmes, nosakot aprūpes līmeni un uzraudzības režīmu; izveido individuālo ilgtermiņa rehabilitācijas un aprūpes plānu pieaugušajām pilngadīgām personām ar redzes traucējumiem, ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem; sagrupē klientus četros aprūpes līmeņos.

Klientu pašaprūpes prasmju un neatkarības izvērtēšanas instrumenti:

- 1) pieaugušajām pilngadīgām personām ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem vecumā no 18 gadiem – *Pilngadīgu personu pašaprūpes, neatkarības un patstāvīgās dzīves prasmju izvērtējums* (skat. 4.piel.);
- 2) pieaugušajām pilngadīgām personām ar redzes traucējumiem vecumā no 18 gadiem – *Klientu ar redzes traucējumiem pašaprūpes, neatkarības un patstāvīgās dzīves prasmju izvērtējums* (skat. 5.piel.);
- 3) bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem un bērniem ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem vecumā no 0 - 18 gadiem – *Bērnu pašaprūpes prasmju un neatkarības novērtējums* (skat. 6.piel.).

Projekta eksperti izmantoja D.Oremas „Pašaprūpes vajadzību teoriju”, izveidoja pašaprūpes novērtējuma instrumentus, kas nosaka aprūpes līmeņus, lai veidotu ekonomiski pamatotu integrāli aprūpes personāla skaita noteikšanai un pakalpojuma groza izveidei dzīves kvalitātes nodrošināšanai projekta mērķa grupām. „Klientu pašaprūpes, neatkarības un patstāvīgās dzīves prasmju izvērtējuma instruments” pieaugušām personām ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem un personām ar redzes traucējumiem norāda klienta neatkarības līmeni, pašaprūpes un neatkarīgās dzīves prasmes, kas ļaus prognozēt to klientu skaitu, kas varētu dzīvot ārpus institūcijas. Jāuzsver, ka šai klientu grupai ir nepieciešama piemērota un droša sociālā un ekonomiskā vide, pārdomāti un atbildīgi veidoti veselības un sociālās aprūpes pakalpojumi, kā to nosaka Eiropas Savienības direktīvas un tiesību normas.

Klientu pašaprūpes, neatkarības un patstāvīgās dzīves prasmju izvērtējumam šī projekta ietvaros ir izmantots terminu skaidrojums, kas palīdz izprast procesa saturu.

Funkcionalitāte jeb funkcionēšana – ietver indivīda ķermeņa fizisko un psihisko funkciju aktivitāti. Aktivitāte ir indivīda darbība konkrēta uzdevuma veikšanā [4].

Funkcionalitātes izvērtēšanai izmanto funkcionēšanas aspektus sekojošās jomās:

- ✓ personīgā funkcionēšana – indivīda aktivitātes, atbilstoši viņa vecumam, dzimumam, sociālajam statusam, dzīves pieredzei, veselības stāvoklim;
- ✓ sociālā funkcionēšana – indivīda aktivitāte, kas saistīta ar cilvēka dzīvi, attiecībām sabiedrībā, iekļaušanos sociālā vidē, sociālā sistēmā;
- ✓ pielāgošanās fiziskai videi – indivīda aktivitāte, kas nodrošina iespēju dzīvot konkrētā vidē, orientēšanos telpā un laikā, sociālo normu, noteikumu pieņemšanu, personīgās drošības nodrošināšana;
- ✓ dinamiskās kustības funkcionēšana – cilvēka ķermeņa muskuļu aktivitāte, kas veic mehānisku darbību, pārvietojot ķermeni telpā vai kādu ķermeņa daļu attiecībā pret citu;
- ✓ statiskās kustības funkcionēšana – cilvēka ķermeņa balsta funkcija, kas notur ķermeni un tā daļas noteiktā stāvoklī, nodrošinot kustībai nepieciešamo pozu;
- ✓ darba veikšanas funkcionēšana – indivīda aktivitāte, kas attiecas uz konkrēta darba veikšanas prasmēm un iemaņām [6].

Funkcionālais traucējums – ietver personas funkcionēšanas traucējumus, kas saistīti ar slimību, traumas vai iedzimta defekta izraisītu fizisku vai garīga rakstura traucējumu, kas ierobežo personas spējas strādāt, aprūpēt sevi un apgrūtina personas iekļaušanos sabiedrībā [5].

Nespēja – funkcionalitātes ierobežojums, kas saistīts ar personas fiziskās vai psihiskās funkcionēšanas zudumu vai novirzes no normas (pataloģijas, anomālijas) [4].

Prasmes – cilvēka īpašību un procesu kopums, kas nodrošina konkrētas darbības vai uzdevuma veikšanu [3].

Spējas – cilvēka psihiska vai fiziska īpašība, kas rada iespēju sekmīgi veikt konkrētu darbību, uzdevumu, uztvert un reaģēt atbilstoši situācijai un sociālai videi [3].

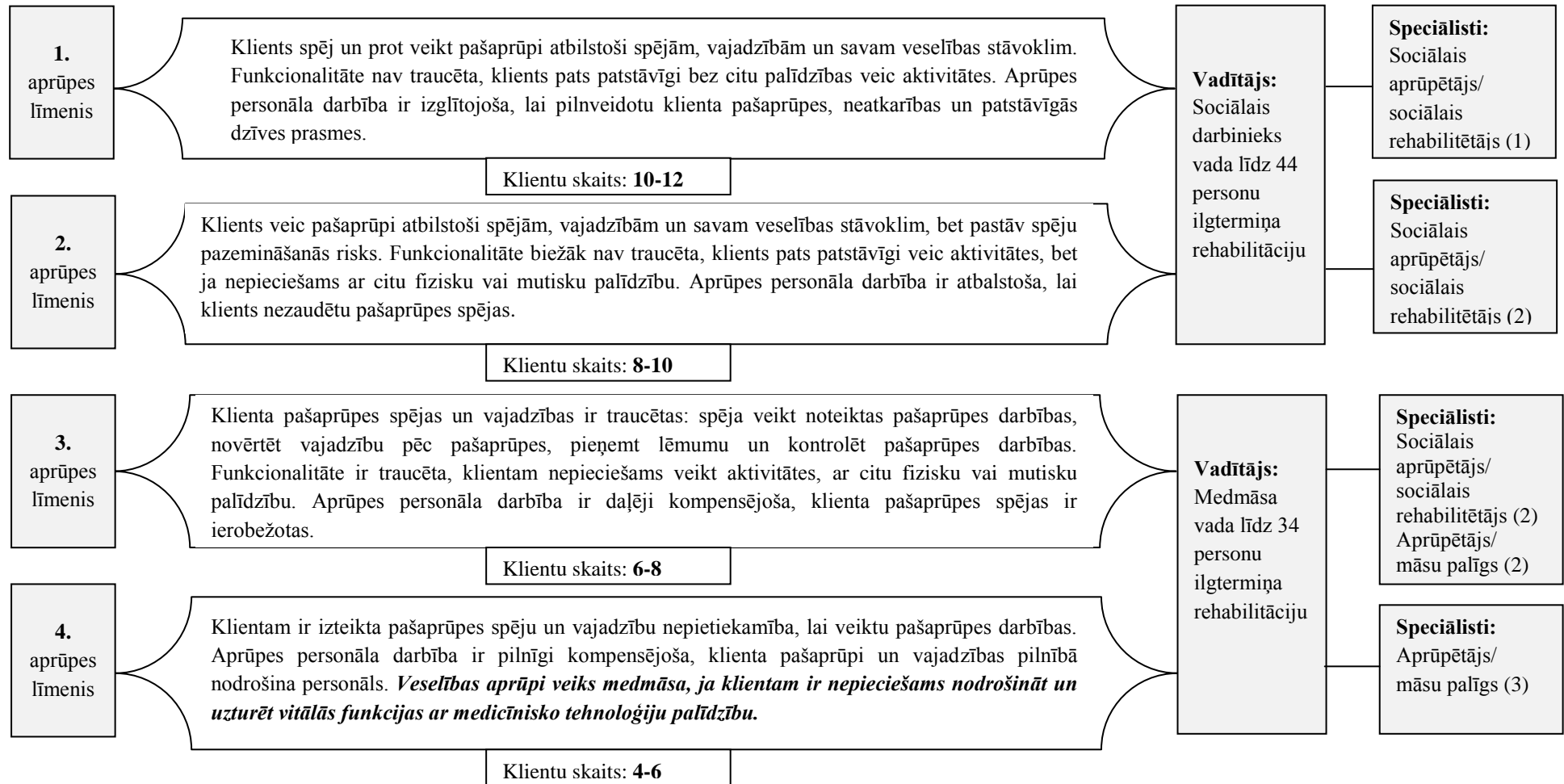
Piedāvājam projektā iesaistīto klientu grupām – „pilngadīgām personām ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem un personām ar redzes traucējumiem”, kā arī „bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem un bērniem ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem” sadalījumu un raksturojuma shēmas pēc aprūpes līmeņiem, kur:

- ✓ noteikti aprūpes līmeņi;
- ✓ klientu pašaprūpes spēju raksturojums;
- ✓ speciālistu skaits, kuri nodrošina aprūpes pakalpojumu (skat.2., 3.att.).

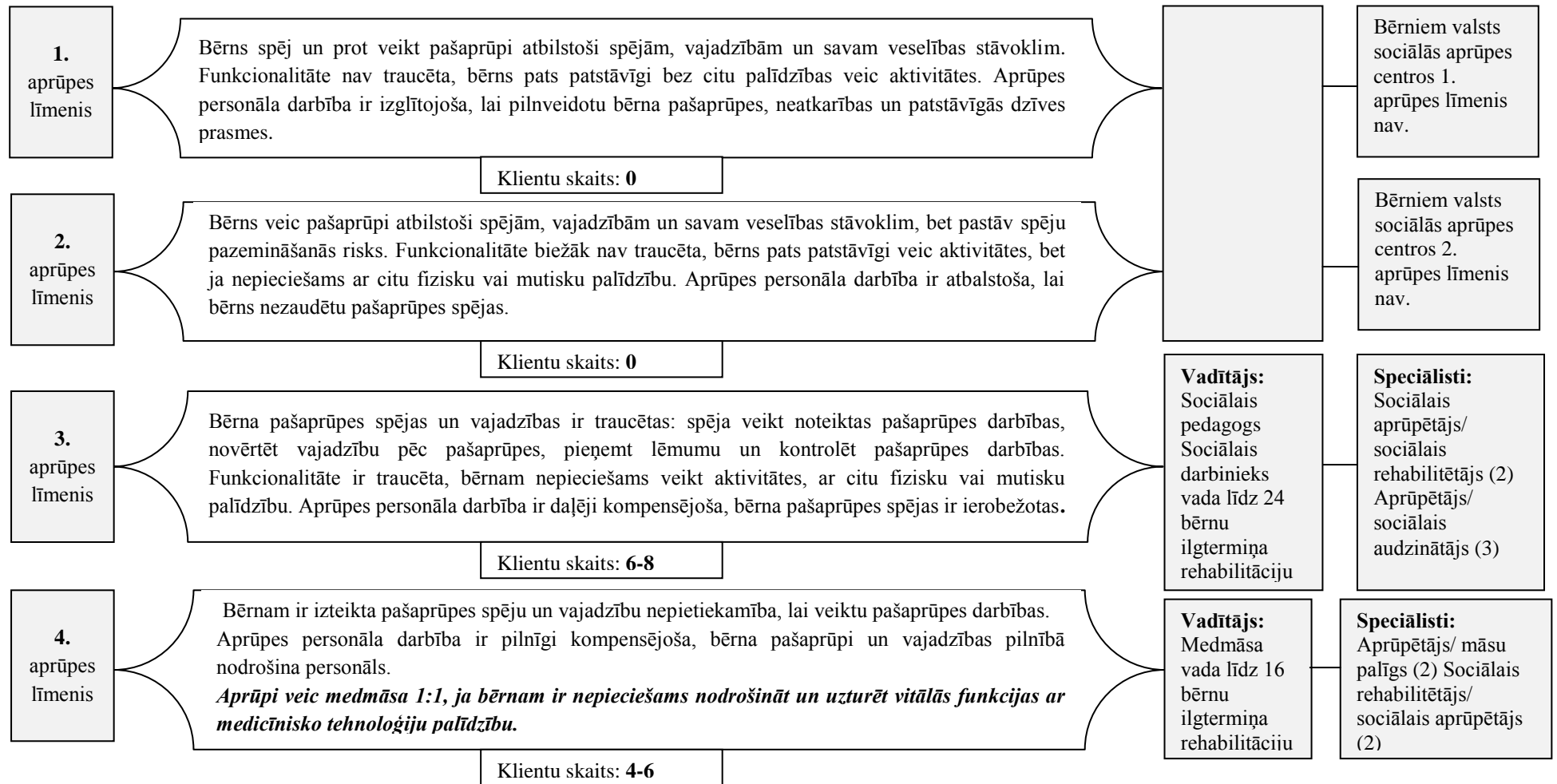
Speciālistu skaits, kas nodrošina pakalpojumu saņemšanu klientiem četros aprūpes līmeņos var tikt koriģēts ar klientu skaitu palielināšanu vai samazināšanu grupā, saskaņojot pieejamos resursus makro, mezo un indivīda līmenī

Ilgtermiņa pakalpojuma kopumu ”pakalpojuma grozu” projekta ekspertu grupa piedāvā visiem aprūpes līmeņiem ar mēnesī nepieciešamo pakalpojuma apjomu vidēji vienai personai šādām klientu grupām:

- ✓ pilngadīgām personām ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem (skat.7.piel.);
- ✓ personām ar redzes traucējumiem (skat.8.piel.);
- ✓ bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem un bērniem ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem (skat.9.piel.).

2. att. Pilngadīgu personu ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem un personu ar redzes traucējumiem pašaprūpes, neatkarības un patstāvīgās dzīves prasmju izvērtējums

3. att. Bērnu bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu un bērnu ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem pašaprūpes prasmju un neatkarības izvērtējums

2.4. Ilgtermiņa rehabilitācijas profesionālās darbības procesa komponentu raksturojums

Ilgtermiņa rehabilitācija šī projekta kontekstā ir profesionāli vadīts vai pārraudzīts aktīvs un dinamisks process, kurā profesionāļu komanda noteiktā laika periodā klientam sniedz zināšanas un attīsta iemaņas, kas var veicināt viņa veselības, fizisko, psiholoģisko un sociālo funkciju atjaunošanu, uzlabošanu un uzturēšanu.

Ilgtermiņa rehabilitācijas procesa pamatprincipi ir:

- ✓ „nespējas” samazināšana;
- ✓ jaunu stratēģiju un iemaņu apgūšana;
- ✓ vides pielāgošana.

Ilgtermiņa rehabilitācija katrai klientu grupai ietver trīs profesionālās darbības komponentes:

- ✓ Veselības aprūpi;
- ✓ Medicīnisko rehabilitāciju;
- ✓ Sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju (pieaugušām personām);
- ✓ Sociālo audzināšanu un aprūpi (bērniem).

Veselības aprūpe - Pasaules Veselības organizācija definē kā sistēmu, kas „iekļauj visas darbības, kuru galvenais mērķis ir veicināt, atjaunot vai saglabāt veselību.” Veselības aprūpes sistēma ietver visas institūcijas, organizācijas, personas un resursus (gan materiālos, gan cilvēku), kuru galvenais darbības nolūks ir uzlabot veselību.

Medicīniskā rehabilitācija - saskaņā ar PVO nostādnēm, ir visaptveroša veselības un sociālās aprūpes stratēģija cilvēku ar invaliditāti funkcionēšanas nodrošināšanai maksimāli iespējamā līmenī, to pēc iespējas uzlabojot vai uzturot.

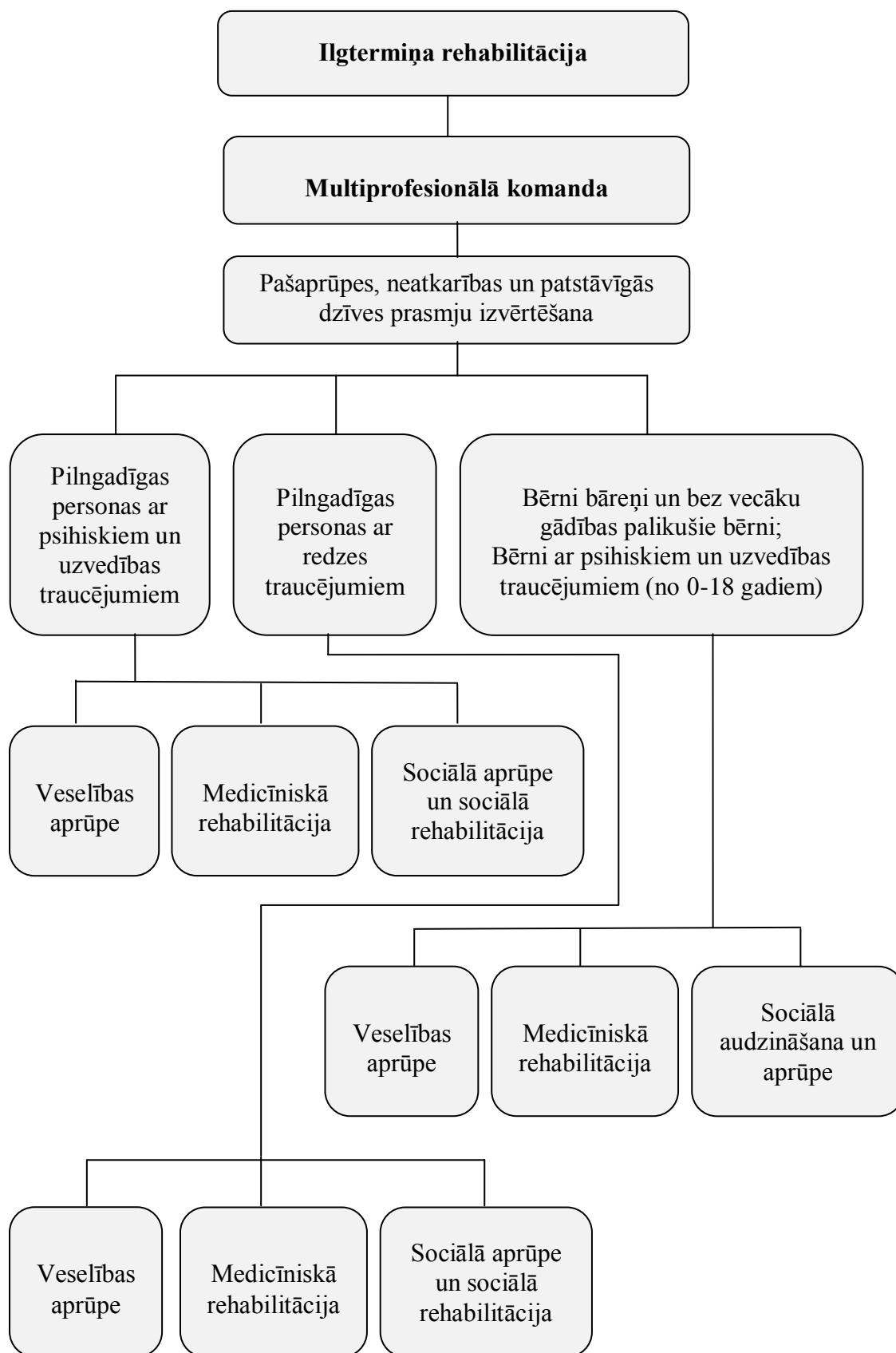
Sociālā aprūpe šī projekta izpratnē tiek definēts kā pasākumu kopums, kas vērsts uz to klientu pašaprūpes un higiēnas prasmju mācīšanu, atjaunošanu, uzlabošanu un/vai uzturēšanu, kuriem ir objektīvas grūtības aprūpēt sevi vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ, lai veicinātu viņu neatkarību dzīvot patstāvīgi, un ietver sevī pakalpojumus ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās.

Sociālā rehabilitācija šī projekta izpratnē tiek definēts kā pasākumu kopums, kas vērsts uz klientu sociālās funkcionēšanas spēju atjaunošanu, uzlabošanu un/vai uzturēšanu, lai nodrošinātu sociālā statusa atgūšanu un iekļaušanos sabiedrībā, un ietver sevī pakalpojumus sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

Sociālā audzināšana šī projekta kontekstā ir pasākumu kopums, kas vērsts uz mērķtiecīgu bērnu personības sociālo veidošanās procesu, kura rezultātā bērns iegūst izpratni par sociālām vērtībām, sociālo vidi, kā arī spēju orientēties tajā. Sociālās audzināšanas mērķis ir veicināt bērnu neatkarību dzīvē patstāvīgi un iekļaušanos sabiedrībā.

Aprūpe – klienta pamatvajadzību apmierināšana, palīdzība klientam veikt personisko aprūpi un ievērot higiēnu.

Ilgtermiņa rehabilitācijas process (skat. 4.att.) ir trīs profesionālo komponentu sinerģisks kopums, kurā speciālisti, izmantojot savas profesionālās zināšanas, sniedz klientam kvalitatīvus pakalpojumus, respektējot katra klienta individualitāti.

4. att. Ilgtermiņa rehabilitācija VSAC

Literatūras saraksts

1. Bakker A., Holkers – Veltkamp D., Promotion of expertise psychiatric nursing in Latvia, Verpleegkunder Hogeschool Enschede, 1997.
2. Krīgers Volfgangs Dr. Komandas vadība. - Rokasgrāmata.- Rīga: Balta eko, 2003.
3. Populārā medicīnas enciklopēdija. Galvenā enciklopēdiju redakcija, 1984.
4. Redakcijas kolēģija, Starptautiskā funkcionēšanas, nespējas un veselības klasifikācija: SFK, PVO Ženēva, Rīga, 2003.
5. Sociālo pakalpojumu un sociālā palīdzības likums, pieņemts Saeimā 2003.g.01.01.
6. VDEĀVK pētījuma dati ESF projektā „Darbaspēju vērtēšanas sistēmas pilnveidošana”, 2010. – 2011.

Pielikumi

Pilngadīgu personu pašaprūpes, neatkarības un patstāvīgās dzīves prasmju izvērtējuma apraksts
(pēc D. Oremas Pašaprūpes vajadzību teorijas)

Klienta pašaprūpes vajadzības	1. aprūpes līmenis	2. aprūpes līmenis	3. aprūpes līmenis	4. aprūpes līmenis
Klienta spēju un vajadzību raksturojums	Klients spēj veikt pašaprūpi patstāvīgi.	Klients spēj veikt pašaprūpi patstāvīgi, ber reizēm nepieciešama personāla palīdzība	Klients nespēj veikt pašaprūpi bez personāla palīdzības	Klients pats neveic pašaprūpi, nepieciešama pastāvīga personāla aprūpe
Aprūpes personāla darbības klienta vajadzību un aprūpes procesa nodrošināšanā	Aprūpes personāla darbība ir izglītojoša, lai pilnveidotu klienta pašaprūpes spējas.	Aprūpes personāla darbība ir atbalstoša, lai klients nezaudētu pašaprūpes spējas.	Aprūpes personāla darbība ir daļēji kompensējoša, klienta pašaprūpes spējas ir ierobežotas.	Aprūpes personāla darbība ir pilnīgi kompensējoša, klienta pašaprūpi un vajadzības pilnībā nodrošina personāls.
1. Nodrošināt pietiekamu gaisa uzņemšanu	Klients pats vēdina telpu saskaņā ar dienas režīmu; klients pats iet pastaigās saskaņā ar dienas režīmu; klients pats vēršas pie personāla, ja ir elpošanas funkciju traucējumi.	Klients pats vēdina telpu vai ar personāla palīdzību saskaņā ar dienas režīmu; klients pats iet pastaigāties vai ar personāla palīdzību saskaņā ar dienas režīmu; klients pats vēršas pie personāla, ja ir elpošanas funkciju traucējumi.	Klients pats nespēj izvēdināt telpu; klients pats nespēj iet pastaigās bez personāla palīdzības; klients var pateikt un var arī nepateikt personālam, ja ir elpošanas funkciju traucējumi.	Klientam pašam nav izpratnes par apkārt notiekošo; klientam pašam nav izpratnes par elpošanas funkciju traucējumiem; klientam reizēm var būt nepieciešama mākslīga skābekļa padeve.
2. Nodrošināt pietiekamu šķidruma uzņemšanu	Klients pats izprot un spēj kontrolēt ūdens (šķidruma) uzņemšanas nepieciešamību un daudzumu; klients zina, kur dabūt ūdeni, šķidrumu; klients pats var uzsildīt ūdeni un pagatavot siltu dzērienu.	Klients pats izprot un spēj kontrolēt ūdens (šķidruma) uzņemšanas nepieciešamību un daudzumu, vai ar personāla palīdzību; klients pats zina, kur dabūt ūdeni (šķidrumu); klients pats var uzsildīt un pats pagatavot siltu dzērienu, vai reizēm ar personāla palīdzību; klients vēršas pie personāla, ja klients nespēj uzņemt ūdeni (šķidrumu).	Klientam nepieciešama regulāra personāla pamudinājumi un palīdzība uzņemt ūdeni (šķidrumu); klients nespēj atrast ūdeni (šķidrumu) bez personāla palīdzību; klients personālam var pateikt un var arī nepateikt, ja viņš nespēj uzņemt ūdeni (šķidrumu).	Klientam pašam nav sapratnes par ūdens (šķidruma) uzņemšanu bez personāla palīdzības; klients spēj uzņemt ūdeni (šķidrumu) tikai ar personāla palīdzību.

<p>3. Nodrošināt pietiekamu barības vielu uzņemšanu</p>	<p>Klients ēd pats; klients pats spēj pagatavot un pēc nepieciešamības uzsildīt ēdienu; klients zina ēdienreižu laikus; klients pats vēršas pie personāla, ja viņam ir barības uzņemšanas vai gremošanas traucējumi.</p>	<p>Klients pats ēd vai reizēm ar personāla pamudinājumu ; klients pats spēj pagatavot un pēc nepieciešamības uzsildīt ēdienu vai reizēm ar personāla palīdzību; klients zina ēdienreižu laikus, vai reizēm ar personāla palīdzību; klients pats vēršas pie personāla, ja viņam ir barības uzņemšanas vai gremošanas traucējumi.</p>	<p>Klients ēd ar pastiprinātu personāla palīdzību; klientam nav izpratnes par to, ka ēdiens jāsadala gabaliņos; klients spēj ievērot ēdienreižu laikus ar personāla palīdzību; klients pats nespēj pagatavot un pēc nepieciešamības uzsildīt ēdienu; klients personālam var pateikt un var arī nepateikt, ja viņam ir barības uzņemšanas vai gremošanas traucējumi.</p>	<p>Klients nespēj uzņemt barību bez personāla palīdzības.</p>
<p>4. Nodrošināt normālas izvades procesu norises un personīgo higiēnu</p>	<p>Klients pats apmeklē tualeti; klients pats spēj kontrolēt izvades procesu un novērtēt gala rezultātu (caureju, aizcietējumu, urīna maz vai daudz); klients ievēro un uztur personīgās higiēnas prasības; klients prot lietot higiēnas līdzekļus (tualetes papīru, pamperus, ieliktņus, paketes); klients pats spēj rūpēties par savu apģērbu un veļas tīrību; klients pats spēj izvēlēties apģērbu un apavus, atbilstoši savam izmēram un gadalaikam; klients vēršas pie personāla, ja viņam ir izvades procesu traucējumi.</p>	<p>Klients pats apmeklē tualeti; klients pats spēj kontrolēt izvades procesu un novērtēt gala rezultātu (caureju, aizcietējumu, urīna maz vai daudz); klients ievēro un uztur personīgo higiēnu, bet reizēm ir nepieciešama personāla palīdzība; klients prot lietot higiēnas līdzekļus (tualetes papīru, pamperus, ieliktņus, paketes), bet reizēm ar personāla palīdzību; klients pats spēj rūpēties par savu apģērbu un veļas tīrību, reizēm ir nepieciešama personāla palīdzība; klients pats spēj izvēlēties apģērbu un apavus, atbilstoši savam izmēram un gadalaikam, reizēm ir nepieciešama personāla</p>	<p>Klients spēj apmeklēt tualeti patstāvīgi vai ar personāla pamudinājumu vai palīdzību; klients nespēj patstāvīgi izvērtēt izvades procesu gala rezultātu (caureju, aizcietējumu, urīna maz vai daudz) bez personāla palīdzības; klients pats nespēj ievērot un uzturēt personīgo higiēnu bez personāla palīdzības; klientam var būt nepieciešami pamperi; klients nespēj lietot higiēnas līdzekļus (tualetes papīru, pamperus, ieliktņus, paketes) bez personāla palīdzības; klients nespēj rūpēties par savu apģērbu un veļas tīrību, izvēlēties apģērbu un apavus atbilstoši izmēram un gadalaikam bez personāla</p>	<p>Klients nekontrolē savus izvades procesus; klients pats nespēj apmeklēt tualeti bez personāla palīdzības; klients pats neievēro un neurtur personīgo higiēnu bez personāla palīdzības; klientam ir nepieciešams regulāri lietot pamperus; klients nespēj lietot higiēnas līdzekļus (tualetes papīru, pamperus, ieliktņus, paketes) bez personāla palīdzības; klients nespēj rūpēties par savu apģērbu un veļas tīrību, izvēlēties apģērbu un apavus atbilstoši izmēram un gadalaikam un apģērbties bez personāla palīdzības.</p>

		palīdzība; klients spēj vērsties pie personāla, ja viņam ir izvades procesu traucējumi.	palīdzības; klients personālam var pateikt un var arī nepateikt, ja viņam ir izvades procesu traucējumi.	
5. Nodrošināt līdzsvaru starp aktivitāti un atpūtu	Klients pats spēj sadalīt savu laiku aktivitātēm, miegam un atpūtai; klientam parasti nav miega traucējumu; klients spēj pastāstīt personālam, ja viņam ir miega traucējumi.	Klients pats spēj sadalīt savu laiku aktivitātēm, miegam un atpūtai, bet reizēm ir nepieciešama personāla pamudināšana vai palīdzība; klientam reizēm var būt miega traucējumi; klients spēj pastāstīt personālam, ja viņam ir miega traucējumi.	Klients nespēj bez personāla palīdzības sadalīt savu laiku aktivitātēm, miegam un atpūtai; klientam ir tieksme „gulšņāt” vai gluži pretēji – ir hiperaktīvs; klientam bieži ir miega traucējumi; klients personālam var pateikt un var arī nepateikt, ja viņam ir miega traucējumi.	Klients var būt gulošs, mazkustīgs, pozicionējams, ir izteikti miega traucējumi, un viņam nepieciešama pastāvīga personāla palīdzība; klients var būt aktīvs un darbojas bez noteikta mērķa, un viņam ir nepieciešama pastāvīga personāla palīdzība.
6. Nodrošināt vajadzību pēc vientulības un/vai sabiedrības	Klients pats spēj izvēlēties, kad būt vienam, kad būt sabiedrībā; klients pats spēj izvēlēties, ar ko komunicēt; klients spēj uzvesties atbilstoši sabiedrībā pieņemtām normām; klients uztur kontaktus ar piederīgajiem un apciemo tos; klients spēj kontrolēt sevi dažādās situācijās, bet, ja ir saskarsmes problēmas, viņš spēj vērsties pie personāla.	Klients pats spēj izvēlēties, kad būt vienam, kad būt sabiedrībā, bet reizēm klientam nepieciešama personāla palīdzība; klients pats spēj izvēlēties, ar ko komunicēt; klients spēj uzvesties atbilstoši sabiedrībā pieņemtām normām, bet reizēm klientam nepieciešama personāla palīdzība; klients uztur kontaktus ar piederīgajiem un apmeklēt tos, reizēm klientam nepieciešama personāla palīdzība; klients ne vienmēr spēj kontrolēt sevi dažādās situācijās, bet, ja ir problēmas, vēršas pie personāla.	Klientam ir grūtības izvēlēties, kad būt vienam, kad būt sabiedrībā bez personāla palīdzības; klients nespēj kontrolēt savu uzvedību dažādās situācijās un uzvesties atbilstoši sabiedrībā pieņemtām normām bez personāla palīdzības; klients nespēj uzturēt kontaktus ar piederīgajiem un apmeklēt tos bez personāla palīdzības; klients nespēj izvēlēties ar ko komunicēt bez personāla palīdzības; klients personālam var pateikt un var arī nepateikt, ja viņam ir problēmas.	Klients nespēj izvēlēties, kad būt vienam, kad būt sabiedrībā bez personāla palīdzības; klients nespēj atbilstoši reaģēt uz apkārt notiekošo un kontrolēt savu uzvedību dažādās situācijās bez personāla palīdzības; klients var neatpazīt savus piederīgos un nespēj uzturēt kontaktus ar tiem bez personāla palīdzības.
7. Nodrošināt iespēju pasargāt sevi no riskiem, kas	Klients spēj orientēties laikā un telpā; klients izprot savu	Klients spēj orientēties laikā un telpā; klients izprot savu	Klientam ir grūtības orientēties laikā un telpā bez	Klients nespēj orientēties laikā un telpā bez personāla

<p>rada apdraudējumu veselībai un dzīvībai</p>	<p>veselības stāvokli un rīkojas atbilstoši tam, saprot medikamentu lietošanas mērķi, ja tos ir nepieciešams lietot; klients patstāvīgi spēj un prot iepirkties un kārtot maksājumu rēķinus; klients spēj un prot darboties ar sadzīves tehniku un elektroierīcēm; klients pats spēj un prot atrast palīdzību kritiskās situācijās; klients spēj un prot lietot sabiedrisko transportu (autobusu, trolejbusu, tramvaju, vilcienu); klients ievēro ceļu satiksmes noteikumus; klients ievēro iekšējās kārtības noteikumus, dienas režīmu, ugunsdrošības noteikumus u.c. iekšējos normatīvos aktus un spēj uzņemties atbildību par savu uzvedību; klients pats spēj pastāstīt personālam par savām problēmām, kas rada apdraudējumu viņa veselībai un dzīvībai.</p>	<p>veselības stāvokli un rīkojas atbilstoši tam, saprot medikamentu lietošanas mērķi, ja tos ir nepieciešams lietot, reizēm ar personāla palīdzību; klients patstāvīgi spēj un prot iepirkties un kārtot maksājumu rēķinus, reizēm ar personāla palīdzību; klients spēj un prot darboties ar sadzīves tehniku un elektroierīcēm, reizēm ar personāla palīdzību; klients pats spēj un prot atrast palīdzību kritiskās situācijās, reizēm ar personāla palīdzību; klients spēj un prot lietot sabiedrisko transportu (autobusu, trolejbusu, tramvaju, vilcienu), reizēm ar personāla palīdzību; klients spēj ievērot ceļu satiksmes noteikumus, reizēm ar personāla palīdzību; klients spēj ievērot iekšējās kārtības noteikumus, dienas režīmu, ugunsdrošības noteikumus u.c. iekšējos normatīvos aktus un spēj uzņemties atbildību par savu uzvedību ar personāla palīdzību; klients pats spēj pastāstīt personālam par savām problēmām, kas rada apdraudējumu viņa veselībai</p>	<p>personāla palīdzības; klients neizprot savu veselības stāvokli un nespēj rīkoties atbilstoši tam; klients nesaprot medicīnisko manipulāciju mērķi un nepieciešama personāla palīdzība medikamentu lietošanā; klients pats nespēj iepirkties un kārtot maksājumu rēķinus; klients nespēj darboties ar sadzīves tehniku un elektroierīcēm; klients nespēj atrast palīdzību kritiskās situācijās; klients nespēj lietot sabiedrisko transportu (autobusu, trolejbusu, tramvaju, vilcienu) bez personāla palīdzības; klients nespēj saprast noteikumus, bet viņš rīkojas ar personāla palīdzību; klients personālam var pateikt un var arī nepateikt par savām problēmām, kas rada apdraudējumu viņa veselībai un dzīvībai.</p>	<p>palīdzības; klients ir atkarīgs no personāla sociālās aprūpes, rehabilitācijas un veselības aprūpes nodrošināšanā.</p>
---	---	---	--	---

		un dzīvībai, bet reizēm ir nepieciešama personāla palīdzība.		
8. Nodrošināt iespēju pašnoteikties	Klients orientējas personībā, pieņem sevi, apzinās savas spējas, prasmes, vēlmes, vajadzības un seksuālo orientāciju; klients pats izvēlas aktivitātes atbilstoši savām interesēm, spējām un prasmēm; klients līdzdarbojas sociālo pakalpojumu saņemšanas procesā; klients spēj izvēlēties un apmeklēt dažādus sev atbilstošus kultūras un sporta pasākumus; klients spēj un prot lietot tehniskos palīglīdzekļus, ja tie viņam ir nepieciešami; klients apzinās un vada savu dzīvi, atbilstoši situācijai.	Klients orientējas personībā, pieņem sevi, apzinās savas spējas, prasmes, vēlmes, vajadzības un seksuālo orientāciju, bet reizēm ar personāla palīdzību; klients spēj izvēlēties aktivitātes atbilstoši savām interesēm, spējām un prasmēm, bet reizēm ar personāla palīdzību; klients līdzdarbojas sociālo pakalpojumu saņemšanas procesā, bet reizēm ar personāla palīdzību; klients spēj izvēlēties un apmeklēt dažādus sev atbilstošus kultūras un sporta pasākumus, bet reizēm ar personāla palīdzību; klients spēj un prot lietot tehniskos palīglīdzekļus, ja tie viņam ir nepieciešami, bet reizēm ir nepieciešama personāla palīdzība; klients spēj apzināties un vadīt savu dzīvi, atbilstoši situācijai ar personāla palīdzību.	Klientam ir grūtības orientēties personībā, pieņemt sevi bez personāla palīdzības; klients nespēj apzināties savas spējas, prasmes un vajadzības bez personāla palīdzības; klients nespēj izvēlēties aktivitātes, atbilstoši savām spējām, bez personāla palīdzības; klients neizrāda iniciatīvu un interesi par apkārt notiekošo; klients nespēj līdzdarboties sociālo pakalpojumu saņemšanas procesā; klients nespēj izvēlēties un apmeklēt dažādus kultūras un sporta pasākumus bez personāla palīdzības; klients nespēj lietot tehniskos palīglīdzekļus, ja tādi viņam ir nepieciešami, bez personāla palīdzības; klients neapzinās savas dzīves situāciju.	Klients nespēj orientēties savā personībā bez personāla palīdzības; klients neapzinās savas spējas, prasmes, vajadzības; klientam nav intereses par apkārt notiekošo; klients ir pasīvs sociālo pakalpojumu saņemšanas procesā; klients neapmeklē kultūras un sporta pasākumus; klientam nepieciešama pastiprināta personāla palīdzība; klientam ir nepieciešama pavadoņa palīdzība iestādē un ārpus tās.

BĒRNU PAŠAPRŪPES SPĒJU UN VAJADZĪBU NOVĒRTĒŠANAS APRAKSTS (pēc D. Oremas Pašaprūpes vajadzību teorijas)

Bērna pašaprūpes vajadzības	1. aprūpes līmenis	2. aprūpes līmenis	3. aprūpes līmenis	4. aprūpes līmenis
Bērnu spēju un vajadzību raksturojums	Bērns spēj veikt pašaprūpi atbilstoši spējām, vajadzībām un savam veselības stāvoklim.	Bērns spēj veikt pašaprūpi atbilstoši spējām, vajadzībām un savam veselības stāvoklim, bet pastāv spēju pazemināšanās risks.	Bērna pašaprūpes spējas un vajadzības ir traucētas: spēja veikt noteiktas pašaprūpes darbības, novērtēt vajadzību pēc pašaprūpes, pieņemt lēmumu un kontrolēt pašaprūpes darbības.	Bērnam ir izteikta pašaprūpes spēju un vajadzību nepietiekamība, lai veiktu pašaprūpes darbības.
Aprūpes personāla darbības bērna vajadzību un aprūpes procesa nodrošināšanā	Aprūpes personāla darbība ir izglītojoša, lai pilnveidotu bērna pašaprūpes spējas.	Aprūpes personāla darbība ir atbalstoša, lai bērns nezaudētu pašaprūpes spējas.	Aprūpes personāla darbība ir daļēji kompensējoša, bērna pašaprūpes spējas ir ierobežotas.	Aprūpes personāla darbība ir pilnīgi kompensējoša, bērna pašaprūpi un vajadzības pilnībā nodrošina personāls.
1. Nodrošināt pietiekamu gaisa uzņemšanu	Ir izpratne par pietiekama gaisa uzņemšanas nepieciešamību.	Biežāk ir izpratne par pietiekamu gaisa uzņemšanas nepieciešamību.	Var būt, var nebūt izpratne par pietiekamu gaisa uzņemšanas nepieciešamību.	Var nebūt izpratne par notiekošo.
	Ja rodas elpošanas funkciju traucējumi, pats vēršas pie personāla pēc palīdzības.	Ja rodas elpošanas funkciju traucējumi, pats var vērsties pie personāla pēc palīdzības.	Ja rodas elpošanas funkciju traucējumi var nevērsties pie personāla pēc palīdzības.	Pilnībā atkarīgs no personāla palīdzības. Var būt nepieciešama mākslīga O2 padeve.
	Bērnam tiek nodrošinātas regulāras pastaigas svaigā gaisā saskaņā ar dienas režīmu personāla uzraudzībā, bet palīdzība nav nepieciešama.	Bērnam tiek nodrošinātas regulāras pastaigas svaigā gaisā saskaņā ar dienas režīmu personāla uzraudzībā, bet var būt nepieciešama personāla mutiska un fiziska palīdzība.	Bērnam tiek nodrošinātas regulāras pastaigas svaigā gaisā saskaņā ar dienas režīmu personāla uzraudzībā, bet ir nepieciešama personāla mutiska un fiziska palīdzība.	Bērnam tiek nodrošinātas pastaigas svaigā gaisā saskaņā ar dienas režīmu personāla uzraudzībā.
	Bērnam ir izpratne par telpu vēdināšanas nepieciešamību saskaņā ar dienas režīmu	Bērnam biežāk ir izpratne par telpu vēdināšanas nepieciešamību saskaņā ar dienas režīmu	Bērnam biežāk nav izpratnes par telpu vēdināšanas nepieciešamību saskaņā ar dienas režīmu, telpu vēdināšanu nodrošina personāls	Bērnam nav izpratnes par telpu vēdināšanas nepieciešamību saskaņā ar dienas režīmu, telpu vēdināšanu nodrošina personāls

2. Nodrošināt pietiekamu šķidruma uzņemšanu	Bērnam ir izpratne par pietiekama šķidruma uzņemšanas nepieciešamību.	Bērnam biežāk ir izpratne par pietiekama šķidruma uzņemšanas nepieciešamību.	Bērnam var būt/ var nebūt izpratne par pietiekama šķidruma uzņemšanas nepieciešamību.	Bērnam nav izpratnes par pietiekama šķidruma uzņemšanas nepieciešamību, pilnīgi atkarīgs no personāla palīdzības.
	Bērns zina, kur var dabūt šķidrumu, prot paprasīt dzert un spēj dzert pats.	Bērns zina, kur var dabūt šķidrumu, prot paprasīt dzert, bet var būt nepieciešama personāla mutiska un fiziska palīdzība.	Bērns var nezināt, kur var dabūt šķidrumu, var nepaprasīt dzert, ir nepieciešama personāla mutiska un fiziska palīdzība.	Bērns nezina, kur var dabūt šķidrumu, nepaprasīs dzert, ir nepieciešama personāla mutiska un fiziska palīdzība, lai nodrošinātu ar nepieciešamo šķidrumu. Šķidruma uzņemšana var tikt nodrošināta parenterāli.
3. Nodrošināt pietiekamu uztura uzņemšanu	Bērns ēd pats, ja rodas problēmas ar barības vielu uzņemšanu, bērns vēršas pie personāla.	Bērns biežāk ēd pats, bet var būt nepieciešama personāla mutiska un fiziska palīdzība, ja rodas problēmas ar barības vielu uzņemšanu.	Bērns biežāk neēd pats, ir nepieciešama personāla mutiska un fiziska palīdzība, ja rodas problēmas ar barības vielu uzņemšanu.	Bērns neēd pats, uztura vielu uzņemšanas procesā pilnīgi atkarīgs no personāla palīdzības. Uztura uzņemšana var tikt nodrošināta parenterāli.
4. Nodrošināt normālas izvades procesu un personīgo higiēnu	Bērns pats apmeklē tualeti, spēj kontrolēt izvades procesu un novērtēt gala rezultātu.	Bērns biežāk pats apmeklē tualeti, spēj kontrolēt izvades procesu un novērtēt gala rezultātu.	Bērns biežāk nespēj patstāvīgi apmeklēt tualeti, nespēj izvērtēt izvades procesu gala rezultātu.	Bērns nespēj apmeklēt tualeti, ir pilnīgi atkarīgs no personāla palīdzības. Nereti, lai nodrošinātu normālu izvades procesu, ir nepieciešams katetrs, stoma, utt.
	Bērns ievēro un uztur personīgo higiēnu, spēj apgērbties pats.	Bērns biežāk ievēro un uztur personīgo higiēnu, biežāk spēj apgērbties pats.	Bērns biežāk nespēj ievērot un uzturēt personīgo higiēnu, biežāk nespēj apgērbties pats.	Bērns nespēj ievērot un uzturēt personīgo higiēnu, biežāk un nespēj apgērbties pats.
	Bērns pats spēj uzņemt savu telpu un uzklāt gultu. Bērnam nav nepieciešama personāla mutiska un fiziska palīdzība	Bērns biežāk pats spēj uzņemt savu telpu un uzklāt gultu. Var būt nepieciešama personāla mutiska un fiziska palīdzība.	Bērns biežāk pats nespēj uzņemt savu telpu un uzklāt gultu, ir nepieciešama personāla mutiska un fiziska palīdzība.	Bērns nespēj uzņemt savu telpu un uzklāt gultu, ir nepieciešama personāla mutiska un fiziska palīdzība.
5. Nodrošināt līdzsvaru starp	Bērns pats spēj sadalīt savu laiku aktivitātēm, miegam	Bērns biežāk pats spēj sadalīt savu laiku aktivitātēm, miegam	Bērns biežāk nespēj patstāvīgi sadalīt savu laiku aktivitātēm,	Bērns nespēj sadalīt savu laiku aktivitātēm, miegam un atpūtai.

aktivitāti un atpūtu	un atpūtai, ja viņam rodas miega traucējumi, pats spēj vērsties pie personāla pēc palīdzības.	un atpūtai, bet ja rodas miega traucējumi, bērns biežāk var pats vērsties pie personāla pēc palīdzības.	miegam un atpūtai, bet ja rodas miega traucējumi, bērns var nevērsties pie personāla pēc palīdzības. Ir nepieciešama personāla mutiska un fiziska palīdzība.	Bērns pilnīgi atkarīgs no personāla palīdzības, lai nodrošinātu līdzsvaru starp aktivitāti un atpūtu. Var būt guļošs, pozicionējams.
6. Nodrošināt vajadzību pēc vientuļības un/vai sabiedrības	Bērns pats spēj izvēlēties, kad būt vienam, kad būt sabiedrībā.	Bērns biežāk pats spēj izvēlēties, kad būt vienam, kad būt sabiedrībā.	Bērns biežāk nespēj izvēlēties, kad būt vienam, kad būt sabiedrībā,	Bērns nespēj izvēlēties, kad būt vienam, kad būt sabiedrībā .
	Bērns spēj kontrolēt sevi dažādās situācijās, ja rodas saskarsmes problēmas, bērns vēršas pie personāla.	Bērns biežāk spēj kontrolēt sevi dažādās dzīves situācijās, ja rodas saskarsmes problēmas, bērns biežāk vēršas pie personāla.	Bērns biežāk nespēj kontrolēt sevi dažādās dzīves situācijās, ja rodas saskarsmes problēmas, bērns nevēršas pie personāla.	Bērns nespēj kontrolēt sevi dažādās dzīves situācijās. Bērns pilnīgi atkarīgs no personāla palīdzības.
7. Nodrošināt iespēju pasargāt sevi no riskiem, kas rada apdraudējumu veselībai un dzīvībai	Bērns orientējas laikā un telpā. Bērnam ir izpratne par veselīgu dzīves veidu, par savu veselības stāvokli, medikamentu lietošanu un drošību, ja rodas veselības traucējumi vai draudi veselībai/ dzīvībai, bērns spēj vērsties pie personāla pēc palīdzības.	Bērns biežāk orientējas laikā un telpā. Bērnam biežāk ir izpratne par veselīgu dzīves veidu, par savu veselības stāvokli, medikamentu lietošanu un drošību, ja rodas veselības traucējumi vai draudi veselībai/ dzīvībai, bērns biežāk spēj vērsties pie personāla pēc palīdzības.	Bērns biežāk neorientējas laikā un telpā. Bērnam biežāk nav izpratnes par veselīgu dzīves veidu, par savu veselības stāvokli, medikamentu lietošanu un drošību, ja rodas veselības traucējumi vai draudi veselībai/ dzīvībai, bērns biežāk nespēj vērsties pie personāla pēc palīdzības.	Bērns neorientējas laikā un telpā. Bērnam nav izpratne par veselīgu dzīves veidu, par savu veselības stāvokli, medikamentu lietošanu un drošību, ja rodas veselības traucējumi vai draudi veselībai/ dzīvībai, bērns nespēj vērsties pie personāla pēc palīdzības, ir pilnīgi atkarīgs no personāla palīdzības.
8. Nodrošināt iespēju pašnoteikties	Bērns apzinās savas spējas un vajadzības, ir sociāli aktīvs un uzvedās atbilstoši situācijai. Personāla palīdzība nav nepieciešama.	Bērns biežāk apzinās savas spējas un vajadzības, biežāk ir sociāli aktīvs un uzvedās atbilstoši situācijai. Personāla palīdzība biežāk nav nepieciešama.	Bērns biežāk neapzinās savas spējas un vajadzības, biežāk nav sociāli aktīvs un biežāk neuzvedās atbilstoši situācijai. Personāla palīdzība biežāk ir nepieciešama.	Bērns neapzinās savas spējas un vajadzības, nav sociāli aktīvs un neuzvedās atbilstoši situācijai. Bērns ir pilnīgi atkarīgs no personāla palīdzības.

PSIHIATRIJAS UZRAUDZĪBAS REŽĪMU APRAKSTS

(Psihiatrijas uzraudzības režīmu klientam nosaka psihiatrs. Psihiatrijas režīms nosaka pastiprinātas uzraudzības darbības).

1. uzraudzības režīms	2. uzraudzības režīms	3. uzraudzības režīms	4. uzraudzības režīms
Ir daļēji vai pilnībā kritisks par savu veselības stāvokli, veic pašaprūpi, nepieciešams minimāls atbalsts ikdienā. Šajā grupā ietilpst klienti, kuriem ir kompensēti akūti psihiskie traucējumi un/vai kuru intelekts ir viegli pazemināts, atbilst vieglas garīgas atpalcības vai vieglas demences līmenim.	Klients pašaprūpi veic ar palīdzību, nepieciešams atbalsts ikdienā, uzvedības traucējumi nav/vai ir minimāli. Klienta psihiskie traucējumi šobrīd neietekmē viņa uzvedību un/vai intelektuālais pazeminājums ir vidēji smagas garīgas atpalcības vai vidēji smagas demences līmenī.	Klients ar izteiktiem pašaprūpes ierobežojumiem, nepieciešams regulārs atbalsts pašaprūpē, nepieciešama uzraudzība uzvedības traucējumu dēļ. Klienta psihiskie traucējumi ir mazinājušies, bet var būt iespējama impulsīva uzvedība, un/vai intelekta traucējumi ir smagas garīgas atpalcības vai smagas demences līmenī.	Klients pilnībā atkarīgs no apkārtējo palīdzības, pilnībā aprūpējams, kopjams, uzraugāms psihisko vai intelektuālo traucējumu dēļ. Šajā grupā ietilpst klienti, kuriem ir nepārtraukta impulsīva uzvedība, var būt agresija pret sevi vai apkārtējiem. Intelektuāls pazeminājums var būt dziļas garīgas atpalcības vai dziļas demences līmenī.

**KLIENTA (pilngadīga ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem)
PAŠAPRŪPES, NEATKARĪBAS UN PATSTĀVĪGĀS DZĪVES PRASMJU IZVĒRTĒJUMA INSTRUMENTS**

KLIENTS _____

vārds, uzvārds

KLIENTA PAŠAPRŪPES, NEATKARĪBAS UN PATSTĀVĪGĀS DZĪVES PRASMJU NOVĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI: <ul style="list-style-type: none"> • Veic patstāvīgi/ funkcionalitāte nav traucēta – 3 p • Mēģina un spēj patstāvīgi ar palīdzību, funkcionalitāte biežāk nav traucēta – 2 p • Mēģina un spēj patstāvīgi ar palīdzību, funkcionalitāte biežāk ir traucēta – 1 p • Nespēj veikt patstāvīgi/ funkcionalitāte ir traucēta – 0 p 	30 dienu laikā pēc iestāšanās	Pēc 6 mēn.	Pēc 12 mēn.	Pēc 18 mēn.	Pēc 24 mēn.	Pēc 30 mēn.	Pēc 36 mēn.
	Aizpildīšanas datums			Aizpildīšanas datums			
	Punkti	Punkti	Punkti	Punkti	Punkti	Punkti	Punkti
1. Sevis apzināšana:							
1.1. Spēj un prot nosaukt savu vārdu un uzvārdu. <i>Kontroljautājums: kāds ir tavs vārds, uzvārds?</i>							
1.2. Zina nosaukt savu dzimšanas gadu un datumu, vecumu, dzimumu, dzīves vietu. <i>Kontroljautājums: cik tev gadu? Kad tev ir dzimšanas diena? Kāda tagad ir tava adrese?</i>							
1.3. Spēj apzināties savas stiprās un vājās puses. <i>Kontroljautājums: ko tu spēj darīt vislabāk? Ko tev vislabāk patīk darīt? Ko nepatīk darīt?</i>							
1.4. Spēj izprast un apzināties savas rīcības sekas. <i>Kontroljautājums: izstāsti, kas būs, ja tu kaitināsi svešu suni?</i>							
1.5. Apzinās, kāpēc dzīvo institūcijā. <i>Kontroljautājums: vai tu zini, kāpēc tavas mājas ir SAC?</i>							
1.6. Spēj un prot pastāstīt par savu ģimeni, tuviniekiem. <i>Kontroljautājums atkarīgas no tā vai klientam ir ģimene, tuvinieki: pastāsti, kādas tev ir attiecības ar tavu ģimeni? Ja klientam nav ģimenes un tuvinieki, jautā - Ar kuru no SAC iemītniekiem it vislabākās attiecības?</i>							
1.7. Zina savas tiesības, pienākumus un atbildību. <i>Kontroljautājums: kādi ir tavi pienākumi dzīvojot šeit? Par ko tu atbildi? Kādas ir tavas tiesības dzīvojot šeit?</i>							
Max punktu skaits 21							
2. Ēšana, ēdiena gatavošana, šķidruma uzņemšana:							
2.1. Spēj ēst patstāvīgi. <i>Kontroljautājums: kur tu ēd brokastis, pusdienas, vakariņas?</i>							

2.2. Spēj sakošļāt un norīt barību. Kontroljautājums: kas tev vislabāk garšo? Kas tev negaršo?								
2.3. Spēj un prot atbilstoši lietot galda piederumus. Kontroljautājums: kādus galda piederumus parasti tu izmanto, lai paēstu?								
2.4. Spēj un prot sevi apkalpot pie galda, ielikt ēdienu šķīvī, ieliet tēju, sagriezt maize. Kontroljautājums: kā ieliek ēdienu šķīvī? Kādas sviestmaizes tev vislabāk garšo?								
2.5. Spēj un prot sagatavot uzkodas. Kontroljautājums: kā var pagatavot, piemēram, sviestmaizes?								
2.6. Spēj un prot sagatavot ēdienu no svaigiem produktiem. Kontroljautājums: no kā gatavo ēst un kā to dara?								
2.7. Spēj un prot uzņemt nepieciešamo šķidruma daudzumu. Kontroljautājums: ko tu labprāt dzer – tīru ūdeni, sulu, tēju, kafiju vai kādu citu dzērienu? Cik daudz šķidruma dienā tu izdzer?								
2.8. Spēj un prot uzsildīt ūdeni un pagatavot siltu dzērienu, ēdienu, noteikt tā temperatūru un daudzumu traukā. Kontroljautājums: kā var uzsildīt ūdeni un pagatavot siltu tēju vai kafiju?								
2.9. Spēj un prot lietot virtuves tehniku: plīti, mikroviļņu krāsni utt. Kontroljautājums: uz kā var pagatavot ēst? Ar ko var uzvārīt ūdeni?								
2.10. Spēj un prot uzklāt un novākt galdu. Kontroljautājums: kādi trauki nepieciešams, lai paēstu, piemēram, zupu? Pastāsti, kā tu uzklāj un novāc galdu?								
2.11. Spēj un prot nomazgāt, noslaucīt un nolikt vietā traukus. Kontroljautājums: Kad tu paēd, ko dara ar netīriem traukiem? Kur liek tīros traukus?								
2.12. Spēj un prot izvērtēt, ko drīkst ēst un ko nedrīkst ēst, atbilstoši noteiktai diētai. Kontroljautājums: kādi produkti ir veselīgi un kādus nav ieteicams ēst bieži un daudz? Pastāsti, vai ir kādi produkti, kurus tu nedrīksti lietot? Kādēļ?								
Max punktu skaits 36								
3. Ģērbšanās:								
3.1. Spēj un prot apģērbties un noģērbties pats. Kontroljautājums: cik reizes dienā tu pārģērbies?								
3.2. Spēj un prot aizpogāt un atpogāt apģērbu. Kontroljautājums: kādas pogas kreklam/blūzei tev patīk vislabāk – lielākas vai mazas? Cik laika pāiet, kamēr tu aizpogā vai atpogā savu krekl/blūzi?								
3.3. Spēj un prot tikt galā ar rāvējslēdzēju apģērbā. Kontroljautājums: kuram apģērbam ir rāvējslēdzējs? Cik bieži tu to veļ?								
3.4. Spēj un prot sasiet un atsiet auklas apģērbā un apavos. Kontroljautājums: kuram apģērbam ir sienamās auklas? Vai tu bieži to nēsā? Kurām korpēm vai zābakiem ir sienamās auklas? Vai tu bieži tos nēsā? Kā tu tiec galā ar auklām?								
3.5. Spēj un prot izvēlēties apģērbu un apavus atbilstoši laika apstākļiem. Kontroljautājums: kurš apģērbs tev vislabāk patīk? Ko tu parasti valkā vasarā, ko ziemā? Kad tu sāc vilkt kādu siltāku								

jaku?								
3.6. Zina sava apģērba un apavu izmēru. <i>Kontroljautājums: kāda izmēra bikses/kreklu/svārkus/kleitu tu parasti valkā/pērc? Kāds izmērs ir tavām kurpēm?</i>								
3.7. Spēj un prot uzturēt apģērbu un apavus tīrus, kārtīgus (mazgāt, gludināt, veikt sīkus remontus). <i>Kontroljautājums: pastāsti, kādas savas drēbes tu mazgā pats? Kur tu parasti gludini savas drēbes? Kur tu glabā savus apavus? Kā var notīrīt netīras kurpes vai zābakus? Ja kreklam iztrūkst poga, ko tu dari? Kur var dabūt diegu un adatu?</i>								
Max punktu skaits 21								
4. Telpu kopšana un uzturēšana:								
4.1. Spēj un prot uzturēt savu istabu un citas telpas tīras un kārtībā. <i>Kontroljautājums: kurš kopj tavu istabu?</i>								
4.2. Spēj un prot uzklāt savu gultu un nomainīt gultas veļu. <i>Kontroljautājums: kurš tev saklāj gultu no rītiem? Kurš tavai gultai nomaina palagu, spilvendrānu un segu pārvalku?</i>								
4.3. Ir sapratne par telpu uzkopšanas nepieciešamību. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kādēļ jāmazgā istabā grīda un no plaukiem jāslauka putekļi?</i>								
4.4. Spēj un prot lietot telpu uzkopšanas līdzekļus un rīkus. <i>Kontroljautājums: ar ko tu slauki istabas grīdu? Ar ko tu mazgā grīdu?</i>								
4.5. Spēj un prot noslaucīt putekļus, izmazgāt grīdu. <i>Kontroljautājums: Cik bieži tu slauki putekļus un mazgā grīdu savā istabā? Kuras telpas vēl tu uzkop?</i>								
4.6. Spēj un prot rūpēties, sakārtot savas lietas ar izpratni. <i>Kontroljautājums: kur tu glabā savas mantas, lietas? Kur tu glabā savu ķemmi, kur zeķes?</i>								
Max punktu skaits 18								
5. Personīgās higiēnas uzturēšana:								
5.1. Saprot personīgās higiēnas nepieciešamību. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kādēļ cilvēks mazgājas?</i>								
5.2. Spēj un prot nomazgāties dušā, vannā. <i>Kontroljautājums: kur tu parasti mazgājies? Kur vēl var nomazgāties?</i>								
5.3. Spēj un prot rūpēties par saviem matiem (mazgāt, ķemmēt, žāvēt, skūties). <i>Kontroljautājums: kurš tev mazgā matus? Kad tu ķemmē matus? Kad tu parasti skujies – no rītiem vai vakaros?</i>								
5.4. Spēj un prot rūpēties par nagiem (apgriezt). <i>Kontroljautājums: Kurš tev parasti griež nagus?</i>								
5.5. Spēj un prot iztīrīt savus zobus/kopt mutes dobumu un zobu protēzes. <i>Kontroljautājums: kad tu parasti tīri zobus? Ja klientam ir zobu protēzes - Kā tu tīri savas zobu protēzes?</i>								

5.6. Spēj un prot lietot higiēnas procedūrām nepieciešamos līdzekļus (ziepes, švammi, šampūnus, krēmus, kabatas lakatiņu, dezodorantu u.c.). <i>Kontroljautājums: kādā krāsā ir tava švamme? Kādas ziepes vai šampūns tev vislabāk patīk? Kādus higiēnas līdzekļus tu pazīsti, kādus tu parasti lieto? Kurt u tos glabā?</i>							
5.7. Spēj un prot apmeklēt tualeti pats gan pa dienu, gan naktī. <i>Kontroljautājums: kur atrodas tualetes telpa? Kas tev palīdz nokļūt līdz tualetes telpai? Kā tu vari aiziet līdz tualetei naktī, kad ir tumšs?</i>							
5.8. Spēj un prot lietot pamperus, ieliktņus, higiēniskās paketes. <i>Kontroljautājums: kad vajag lietot pamperus? Ja klientam nepieciešami pamperi - Kurš palīdz uzlikt pamperi? Ja kliente ir sieviete - kad vajag lietot higiēniskās paketes?</i>							
Max punktu skaits 24							
6. Veselības uzturēšana:							
6.1. Ir pamatzināšanas par cilvēka anatomiju. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kur cilvēkam atrodas sirds, kuņģis, smadzenes u.c. orgāni?</i>							
6.2. Ir izpratne par veselību un tās nozīmi. <i>Kontroljautājums: pastāsti, ko nozīmē būt veselam? Kad tu jūties vesels?</i>							
6.3. Ir izpratne par medikamentu lietošanu, ja tas nepieciešams. <i>Kontroljautājums: kādos gadījumos ir jālieto medikamenti? Pastāsti, kādus medikamentus tev ir nepieciešams lietot?</i>							
6.4. Spēj izprast uzvedības traucējumu saistību ar medikamentu lietošanas regularitāti, ja uzvedības traucējumi ir vai mēdz būt. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kā medikamentu lietošana ietekmē tavu veselības stāvokli/ uzvedību?</i>							
6.5. Spēj un prot ievērot medikamentu lietošanas laikus. <i>Kontroljautājums: kā tu parasti lieto medikamentus?</i>							
6.6. Ir izpratne par kontracepcijas līdzekļu lietošanu. <i>Kontroljautājums: kas ir kontracepcijas līdzekļi? Kā tos lieto?</i>							
6.7. Spēj un prot pateikt, ka jūtas slikti vai par sāpēm (zobu, vēdera, galvas, muguras, kāju, roku) un spēj aprakstīt pašsajūtu. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kā tu parasti stāsti, ja kaut kas sāp?</i>							
6.8. Spēj un prot meklēt medicīnisko palīdzību, ja nepieciešams(traumas, saslimšanas u.c.). <i>Kontroljautājums: Kam tu parasti stāsti, ja tev kaut kas sāp, vai ja tu jūties slims?</i>							
6.9. Ir zināšanas un izpratne par atkarību izraisošu vielu un tehnoloģiju kaitīgo iedarbību uz veselību (alkohols, smēķēšana, medikamenti, narkotikas, azartspēles). <i>Kontroljautājums: pastāsti, ko tu zini par alkohola, smēķēšanas, narkotiku lietošanas ietekmi uz cilvēka veselību? Kā tu domā, vai spēlējot kārtis/ spēles datorā cilvēks var tā aizrauties, ka aizmirst visu uz pasaules?</i>							

6.10. Spēj atpazīt un aprakstīt maņu sajūtas. <i>Kontroljautājums: pastāsti par to, kā tu redzi un dzirdi? Var iedot iepriekš sagatavotus maisījumus zirņiem, pupām, putrainiem, miltiem un iedot klientam aptaustīt – kādas atšķirības tu sajūti?</i>							
Max punktu skaits 30							
7. Mobilitāte, orientēšanās spējas un drošība:							
7.1. Spēj un prot mainīt pozu un sēdēt. <i>Novēro klientu izvērtēšanas intervijas laikā, jautā: Kā tu jūties ilgstoši sēžot?</i>							
7.2. Spēj un prot apsēsties uz krēsla, piecelties no tā. <i>Novēro klientu izvērtēšanas intervijas laikā, jautā: Kādas grūtības tev sagādā piecelšanās vai apsēšanās uz/no krēsla?</i>							
7.3. Spēj un prot iekāpt un izkāpt no gultas. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kā tu parasti iekāp gultā? Kā tu tiec ārā no gultas?</i>							
7.4. Spēj un prot piecelties pēc kritiena. <i>Kontroljautājums: ko tu dari, ja nejauši pakļūpi un nokrīti?</i>							
7.5. Spēj un prot pārvietoties telpā, lietot tehniskos palīglīdzekļus, ja ir nepieciešams. <i>Kontroljautājums: pastāsti, apmēram, cik liela ir tava istaba? Ar kādām kurpēm tu parasti staigā pa istabu? Kur tu ej skatīties televizoru? Ja klients izmanto tehniskos palīglīdzekļus – kurš tev palīdz lietot, piemēram, ratiņus, spieķi u.c.</i>							
7.6. Spēj un prot pārvietoties pa kāpnēm. <i>Kontroljautājums: kurš tev palīdz nokāpt vai uzkāpt pa kāpnēm?</i>							
7.7. Spēj pastaigāties 0,5 stundas. <i>Kontroljautājums: kur tu parasti pastaigājies? Kur tu mēdz pastaigāties? Cik ilgi tu staigā pa āru?</i>							
7.8. Spēj un prot orientēties telpā. <i>Kontroljautājums: Pastāsti, kādas telpas ir tuvu tavai istabai</i>							
7.9. Spēj un prot orientēties apkārtnē/teritorijā. <i>Kontroljautājums: uz kuru pusi ir parks, dīķis, lapene (atbilstoši SAC teritorijai)? Kur tev vislabāk patīk uzturēties, kad esi izgājis ārā?</i>							
7.10. Spēj un prot patstāvīgi uzmeklēt sociālo darbinieku, medicīnas darbinieku, vai citu speciālistu. <i>Kontroljautājums: Kur atrodas sociālā darbinieka, medicīnas māšas, ārsta kabinets?</i>							
7.11. Ir izpratne par drošību uz ielas un rīcību atbilstoši situācijai. <i>Kontroljautājums: pastāsti, ko tu zini par to, kā pareizi uzvesties uz ielas? Kur drīkst iet pāri ielai? Kur nedrīkst iet pāri ielai? Ja tu stāvi ielas malā, un tev ir nepieciešams iet pāri, ko tu dari vispirms?</i>							
7.12. Spēj un prot lietot sabiedrisko transportu, nopirkt biļeti. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kad tu pēdējo reizi brauci ar autobusu, vilcienu vai pilsētas sabiedrisko transportu? Kur tu parasti iekāp autobusā (vai citā transportlīdzeklī, atkarībā no tā, ko klients izmanto vai ir izmantojis)? Kā tu zini, kur jāizkāpj? Kur tu pērc biļeti?</i>							

7.13.	Spēj un prot atpazīt sev vajadzīgo braukšanas maršrutu, izkāpt vēlamā pieturā. <i>Kontroljautājums: ar kuru autobusu tev jābrauc, lai tu nokļūtu (atbilstoši klienta braukšanas maršrutam)? Līdz kādai pieturai tev jābrauc?</i>							
7.14.	Izprot tādus apzīmējumus, kā “gājēju pāreja”, “luksofors”, “autobusa pietura”, “tualetes”, u.c. <i>Kontroljautājums: klientam parāda attēlus ar šiem apzīmējumiem un jautā, ko tie nozīmē?</i>							
7.15.	Ir zināšanas, kas ir ārkārtas situācija, zina, kā un kur meklēt palīdzību? <i>Kontroljautājums: pastāsti, kas ir ārkārtas situācija? Kur tu meklēsi palīdzību un kā?</i>							
7.16.	Ir zināšanas par ugunsdrošības noteikumiem, prot atbilstoši rīkoties. <i>Kontroljautājums: ko tu zini par ugunsdrošību? Kā tu rīkotos, ja tu sajustu dūmu smaržu telpās? Kā tu rīkotos, ja redzētu, ka aizdedzies papīrgrozis?</i>							
Max punktu skaits 48								
8.	Pamatizglītība:							
8.1.	Spēj un prot pazīt skaitļus, prot skaitīt, atņemt, var veikt vienkāršas matemātiskas darbības līdz 10. <i>Klientam demonstrē iepriekš sagatavotus attēlus ar cipariem un matemātiskām darbībām, uzdod jautājumus, piemēram, cik ir 5+4; 6-4; 3x3 vai 10:5</i>							
8.2.	Spēj un prot veikt matemātiskas darbības līdz 100. <i>Klientam demonstrē iepriekš sagatavotus attēlus ar cipariem un matemātiskām darbībām, uzdod jautājumus, piemēram, cik ir 50-20; 40+30</i>							
8.3.	Ir izpratne par svaru, daudzumu, izmēru, lielumu, attālumu. <i>Klientam iedod iepriekš sagatavotus divus priekšmetus – jautā, kurš ir smagāks? kurš lielāks? Kas ir tālāk - galds vai skapis (piemēram)?</i>							
8.4.	Pazīst burtus, prot un spēj lasīt. <i>Klientam iedod iepriekš sagatavotu tekstu un palūdz nolasīt</i>							
8.5.	Prot un spēj rakstīt. <i>Klientam diktē dažus iepriekš sagatavotus teikumus</i>							
8.6.	Prot un spēj parakstīties. <i>Klientam palūdz parakstīties - parādi, kā tu paraksties?</i>							
8.7.	Prot un spēj izmantot telefonu. <i>Kontroljautājums: parādi, kā tu, proti, lietot telefonu? Vai tev ir telefons? Kam tu parasti zvani?</i>							
Max punktu skaits 21								
9.	Orientācija laikā:							
9.1.	Sapratne par laiku. <i>Kontroljautājums: kas tagad ir rīts, pusdienlaiks, pēcpusdiena vai vakars?</i>							
9.2.	Spēj saprast jēdzienus: datums, diena, gads, mēnesis, sezona. <i>Kontroljautājums: kāds šodien datums, kāda nedēļas diena? Kāds mēnesis? Kāds gads? Kāda sezona?</i>							
9.3.	Spēj izprast kalendāru. <i>Kontroljautājums: lūdzu, parādi kalendārā - kā ir apzīmēta šodiena.</i>							
9.4.	Spēj un prot nosaukt pulksteņa laiku. <i>Kontroljautājums: pasaki, lūdzu, cik ir pulkstenis?</i>							
9.5.	Spēj un prot lietot pulksteņa zvanītāju. <i>Kontroljautājums: parādi, kā var lietot pulksteņa</i>							

<i>modinātāju.</i>							
9.6. Spēj saprast vajadzību būt laikā, nenokavēt. <i>Kontroljautājums: pastāsti, cikos tu parasti celies? Cikos parasti ir brokastis?</i>							
Max punktu skaits 18							
10. Naudas lietošana un iepirkšanās:							
10.1. Prot un spēj lietot naudu: atpazīst un lieto banknotes un monētas. <i>Klientam demonstrē iepriekš sagatavotas naudas zīmju attēlus un jautā: kādas monētas vai banknotes tu visbiežāk lieto? Kādu naudiņu tu lieto?</i>							
10.2. Izprot naudas vērtību, prot turēt naudu drošībā. <i>Kontroljautājums: kāpēc vispār vajadzīga nauda? Kur tu glabā savu naudu?</i>							
10.3. Spēj un prot lietot bankas norēķinu karti. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kas ir bankas norēķinu karte? Ko ar to dara?</i>							
10.4. Spēj un prot patstāvīgi iepirkties veikalā, iegādāties ikdienā nepieciešamās lietas. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kā tu iepērcies veikalā? Kurš tev palīdz iepirkties? Ko tu parasti pērc veikalā?</i>							
10.5. Spēj un prot plānot un racionāli izmantot personīgos naudas līdzekļus. <i>Kontroljautājums: kā tu zini, ko pirkt, kad esi veikalā? Cik bieži tu ej uz veikalu iepirkties?</i>							
Max punktu skaits 15							
11. Saskarsme:							
11.1. Spēj verbāli komunicēt: saprotamā valodā izteikties, risināt sarunu, veidot dialogu. <i>Novēro klientu izvērtēšanas intervijas laikā</i>							
11.2. Izprot dažādus neverbālus signālus: sejas mīmiku, balss toņa, žestu un pozu nozīmi, spēj <i>Kontroljautājums: kāds parasti izskatās, izklausās priecīgs cilvēks? Kāds skumjš? Kāds dusmīgs?</i>							
11.3. Spēj un prot saprotami pastāstīt par savām vēlmēm un jūtām. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kas tevi iepriecina? Ko tu gribētu?</i>							
11.4. Spēj izprast un respektēt citu cilvēku vajadzības. <i>Kontroljautājums: kā tu rīkojies, ja tavas istabas biedrs ir aizmidzis?</i>							
11.5. Spēj un prot adekvāti risināt konfliktsituācijas. <i>Kontroljautājums: kā tu rīkojies, ja esi sastrīdējies ar savu istabas biedru vai kādu citu SAC iemītnieku?</i>							
11.6. Spēj un prot reaģēt atbilstoši situācijai, informācijai vai instrukcijai. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kā tu rīkotos, ja tu redzētu, ka kāds paņem svešas mantas (zog)? Kā tu rīkojies, ja kāds cits palūdz tevi palīdzēt, taču tu negribi to darīt?</i>							
11.7. Spēj veidot kontaktu ar apkārtējiem. <i>Kontroljautājums: Kuri šeit ir tavi draugi?</i>							

11.8.	Spēj atpazīt savējos, veidot kontaktu ar piederīgajiem. <i>Kontroljautājums: kā sauc aprūpētāju un māsiņu, kas šodien dežūrē?</i>								
Max punktu skaits 24									
12. Uzvedība:									
12.1.	Spēj un prot uzvesties atbilstoši savam vecumam un dzimumam. <i>Klientu novēro izvērtēšanas intervijas laikā</i>								
12.2.	Prot un spēj ievērot elementārās pieklājības normas (sasveicināties, pateikties, uzrunāt utt). <i>Kontroljautājums: kā uzvedas pieklājīgi cilvēki? Novēro klienta uzvedību izvērtēšanas intervijas laikā</i>								
12.3.	Spēj un prot rīkoties adekvāti situācijai. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kā tu rīkojies, ja tu redzi, ka kāds cilvēks paklūp un nokrīt?</i>								
12.4.	Ir atbilstoša humora izjūta. <i>Kontroljautājums: pastāsti, ko tu saproti ar teicienu "laba humora izjūta"?</i>								
12.5.	Spēj un prot novērtēt un kontrolēt savu uzvedību. <i>Kontroljautājums: kā tu rīkojies, ja kāds tevi palūdz pagaidīt, būt pacietīgam?</i>								
12.6.	Spēj rīkoties ar apdomu, nav impulsīvs. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kā tu rīkojies, ja nenotiek tā kā tu vēlies? Ja kāds tev neļauj darīt to, ko tu gribi?</i>								
12.7.	Spēj un prot rīkoties mērķtiecīgi, jēgpilni. <i>Kontroljautājums: kādēļ tu lasi,... (jautājums, atbilstoši klienta teiktajam par brīvā laika pavadīšanu un darītajiem darbiem)</i>								
Max punktu skaits 21									
13. Pāra – grupas attiecības;									
13.1.	Spēj iekļauties pāru, grupas darbā. <i>Kontroljautājums: kādās rehabilitācijas nodarbībās vai pulciņos tev patīk piedalīties? Kas vēl tur piedalās?</i>								
13.2.	Spēj darboties grupā: ievēro, pieņem grupas uzvedības nosacījumus. <i>Kontroljautājums: pastāsti, ko tu dari nodarbību laikā? Kādi noteikumi jāievēro nodarbību laikā?</i>								
13.3.	Spēj un prot piemēroties jaunai situācijai vai izmaiņām. <i>Kontroljautājums: kā tu esi iedzīvojis savā istabā? Kā tu sadzīvo ar savu istabas biedru?</i>								
13.4.	Spēj veidot draudzīgas attiecības ar sava un pretējā dzimuma pārstāvjiem. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kas ir draudzība? Ko nozīmē draudzēties?</i>								
13.5.	Spēj un prot adekvāti izpaust savu seksualitāti un apmierināt savas seksuālās vajadzības. <i>Kontroljautājums: kas ir svarīgi, ja cilvēkam ir draudzene/draugs, ja ir intīmas attiecības?</i>								
Max punktu skaits 15									
14. Kognitīvās funkcijas:									

14.1.	Spēja uztvert realitāti. <i>Kontroljautājums: kur mēs šobrīd atrodamies? Kas šobrīd notiek?</i>							
14.2.	Spēj koncentrēt uzmanību uz konkrētu uzdevumu, situāciju. <i>Klientu novēro izvērtēšanas intervijas laikā, vai viņš ir koncentrējies intervijai?</i>							
14.3.	Spēj noturēt uzmanību uz konkrētu uzdevumu, situāciju. <i>Klientu novēro izvērtēšanas intervijas laikā, vai klients notur uzmanību uz uzdoto jautājumu?</i>							
14.4.	Spēj uzmanību pārslēgt no viena objekta uz citu un atgriezties pie iepriekš veiktā. <i>Klientu novēro izvērtēšanas intervijas laikā, vai klients atbild uz konkrēto jautājumu?</i>							
14.5.	Spēj pielietot loģisko, abstrakto, darbības domāšanu. <i>Klientu novēro izvērtēšanas intervijas laikā, kādas ir klienta atbildes – vai tās atbilst uzdotam jautājumam, vai klients izsakās saprotami, vai klients lieto tēlainus izteicienus, vai klients runā vairāk izmanto tagadnes formas</i>							
14.6.	Spēj atcerēties nesenos notikumus. <i>Klientu novēro izvērtēšanas intervijas laikā, vai klients stāsta par šodienas notikumiem, kas noticis no rīta. Var pajautāt, ko tu darīji šorīt vai ko tu ēdi šorīt brokastīs?</i>							
14.7.	Spēj atcerēties senus, pagātnes notikumus. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kur tu dzīvoji pirms iestāšanās šeit? Vai novērot izvērtēšanas intervijas laikā, vai klients stāsta par savu pagātni</i>							
Max punktu skaits 21								
15. Darba prasmes un spējas:								
15.1.	Spēj paust interesi par darba aktivitātēm. <i>Kontroljautājums: kas tevi visvairāk interesē? Kāds darbs tevi interesē?</i>							
15.2.	Interesējas par jaunām darba aktivitātēm. <i>Kontroljautājums: kādas ir iespējas darīt ko interesantu, atrodoties SAC?</i>							
15.3.	Spēj un prot plānot un secīgi izpildīt veicamo uzdevumu. <i>Kontroljautājums: kad tu sāc veikt savus darba uzdevumus? Cik ilgi tu strādā? Cik pārtraukumi tev ir vajadzīgi, kad strādā?</i>							
15.4.	Spēj un prot lietot darba rīkus un inventāru atbilstoši uzdevumam. <i>Kontroljautājums: pastāsti, ar kādiem darba rīkiem, instrumentiem tu parasti strādā?</i>							
15.5.	Spēj meklēt palīdzību, ja ir neskaidrības par konkrētā uzdevuma izpildi. <i>Kontroljautājums: ko tu dari, ja neproti paveikt uzdoto uzdevumu, piemēram, ravēt dobi? (ja tāda iespēja ir SAC)</i>							
15.6.	Spēj uzņemties atbildību par veicamo uzdevumu, darbu. <i>Kontroljautājums: kā tu vari novērtēt savu darbu, piemēram, puķu dobē nav nezāļu? Kādus darbus tu pēdējā laikā esi paveicis?</i>							
15.7.	Spēj un prot sakārtot un uzturēt kārtībā savu darba vietu. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kad tu beidz darbu, ko tu dari ar darba rīkiem, instrumentiem?</i>							
15.8.	Spēj pieņemt kritiku un labot uzdevuma izpildē pieļautās kļūdas. <i>Kontroljautājums: ko tu</i>							

<i>dari, ja kāds tev saka, ka tu dari nepareizi vai, ka esi kļūdījies?</i>							
15.9. Zina un ievēro darba drošības noteikumus. <i>Kontroljautājumi: pastāsti, kā jārikojas, piemēram, ar lāpstu? Vai kādu citu instrumentu? Kas ir svarīgi, ja strādā ar dārza kapli?</i>							
15.10. Spēj sadarboties ar citiem uzdevuma, darba veikšanas laikā. <i>Kontroljautājums: kuram tu palīdzī paveikt darbu? Kurš tev palīdz?</i>							
Max punktu skaits 30							
16. Brīvais laiks:							
16.1. Spēj un prot pavadīt brīvo laiku efektīvi, konstruktīvi, atbilstoši vecumam, interesēm. <i>Kontroljautājums: pastāsti, ko tu dari savā brīvajā laikā? Kā tu pavadi rītus, pēcpusdienas, vakarus?</i>							
16.2. Spēj izrādīt iniciatīvu un patstāvīgi plānot, organizēt savu brīvo laiku. <i>Kontroljautājums: kurā dienas laikā tev labāk patīk darīt tev interesējošas lietas, piemēram - lasīt, skatīties TV, spēlēt galda spēles u.c. (atbilstoši klienta interesēm)</i>							
16.3. Spēj izmantot piedāvātās brīvā laika pavadīšanas iespējas. <i>Kontroljautājumi: kādos brīvā laika pavadīšanas pasākumos tu labprāt piedalies? Kādus pasākumus esi apmeklējis ārpus SAC?</i>							
Max punktu skaits 9							
Kopējais punktu skaits Max 372							
Darbinieka amats, vārds, uzvārds paraksts							

Klienta funkcionālo spēju un prasmju izvērtēšanu veic multiprofesionālās komandas speciālisti atbilstoši kompetencei.

Punktu sadalījums pa aprūpes līmeņiem:

Aprūpes līmenis	Punkti %	Punkti
1.līmenis	100% - 76 %	372 – 282
2.līmenis	75% - 51%	281 – 189
3.līmenis	50% - 26%	188 – 96
4.līmenis	25% - 0 %	95 – 0

**KLIENTA (ar redzes traucējumiem)
PAŠAPRŪPES, NEATKARĪBAS UN PATSTĀVĪGĀS DZĪVES PRASMJU IZVĒRTĒJUMA INSTRUMENTS**

KLIENTS _____

vārds, uzvārds

KLIENTA PAŠAPRŪPES, NEATKARĪBAS UN PATSTĀVĪGĀS DZĪVES PRASMJU NOVĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI: <ul style="list-style-type: none"> • Veic patstāvīgi/ funkcionalitāte nav traucēta – 3 p • Mēģina un spēj patstāvīgi ar palīdzību, funkcionalitāte biežāk nav traucēta – 2 p • Mēģina un spēj patstāvīgi ar palīdzību, funkcionalitāte biežāk ir traucēta – 1 p • Nespēj veikt patstāvīgi/ funkcionalitāte ir traucēta – 0 p 	30 dienu laikā pēc iestāšanās	Pēc 6 mēn.	Pēc 12 mēn.	Pēc 18 mēn.	Pēc 24 mēn.	Pēc 30 mēn.	Pēc 36 mēn.
	<i>Aizpildīšanas datums</i>			<i>Aizpildīšanas datums</i>			
	Punkti	Punkti	Punkti	Punkti	Punkti	Punkti	Punkti
1. Sevis apzināšana:							
1.1. Spēj un prot nosaukt savu vārdu un uzvārdu. <i>Kontroljautājums: kāds ir tavs vārds, uzvārds?</i>							
1.2. Zina nosaukt savu dzimšanas gadu un datumu, vecumu, dzimumu, dzīves vietu. <i>Kontroljautājums: cik tev gadu? Kad tev ir dzimšanas diena? Kāda tagad ir tava adrese?</i>							
1.3. Spēj apzināties savas stiprās un vājās puses. <i>Kontroljautājums: ko tu spēj darīt vislabāk? Ko tev vislabāk patīk darīt? Ko nepatīk darīt?</i>							
1.4. Spēj izprast un apzināties savas rīcības sekas. <i>Kontroljautājums: izstāsti, kas būs, ja tu kaitināsi svešu suni?</i>							
1.5. Apzinās, kāpēc dzīvo institūcijā. <i>Kontroljautājums: vai tu zini, kāpēc tavas mājas ir SAC?</i>							
1.6. Spēj un prot pastāstīt par savu ģimeni, tuviniekiem. <i>Kontroljautājums atkarīgas no tā vai klientam ir ģimene, tuvinieki: pastāsti, kādas tev ir attiecības ar tavu ģimeni? Ja klientam nav ģimenes un tuvinieki, jautā - Ar kuru no SAC iemītniekiem it vislabākās attiecības?</i>							
1.7. Zina savas tiesības, pienākumus un atbildību. <i>Kontroljautājums: kādi ir tavi pienākumi dzīvojot šeit? Par ko tu atbildi? Kādas ir tavas tiesības dzīvojot šeit?</i>							
Max punktu skaits 21							
2. Ēšana, ēdiena gatavošana, šķidruma uzņemšana (pielietojot tehniskos palīgīdzekļus – šķidruma līmeņa noteicēju, braila etiķešu izgatavotāju, virtuves termometru):							
2.1. Spēj ēst patstāvīgi. <i>Kontroljautājums: kur tu ēd brokastis, pusdienas, vakariņas?</i>							
2.2. Spēj sakošļāt un norīt barību. <i>Kontroljautājums: kas tev vislabāk garšo? Kas tev negaršo?</i>							
2.3. Spēj un prot atbilstoši lietot galda piederumus. <i>Kontroljautājums: kādus galda piederumus</i>							

<i>parasti tu izmanto, lai paēstu?</i>							
2.4. Spēj un prot sevi apkalpot pie galda, ielikt ēdienu šķīvī, ieliet tēju, sagriezt maize. <i>Kontroljautājums: kā ieliek ēdienu šķīvī? Kādas sviestmaizes tev vislabāk garšo?</i>							
2.5. Spēj un prot sagatavot uzkodas. <i>Kontroljautājums: kā var pagatavot, piemēram, sviestmaizes?</i>							
2.6. Spēj un prot sagatavot ēdienu no svaigiem produktiem. <i>Kontroljautājums: no kā gatavo ēst un kā to dara?</i>							
2.7. Spēj un prot uzņemt nepieciešamo šķidruma daudzumu. <i>Kontroljautājums: ko tu labprāt dzer – tīru ūdeni, sulu, tēju, kafiju vai kādu citu dzērienu? Cik daudz šķidruma dienā tu izdzer?</i>							
2.8. Spēj un prot uzsildīt ūdeni un pagatavot siltu dzērienu, ēdienu, noteikt tā temperatūru un daudzumu traukā. <i>Kontroljautājums: kā var uzsildīt ūdeni un pagatavot siltu tēju vai kafiju?</i>							
2.9. Spēj un prot lietot virtuves tehniku: plīti, mikroviļņu krāsni utt. <i>Kontroljautājums: uz kā var pagatavot ēst? Ar ko var uzvārīt ūdeni?</i>							
2.10. Spēj un prot uzklāt un novākt galdu. <i>Kontroljautājums: kādi trauki nepieciešams, lai paēstu, piemēram, zupu? Pastāsti, kā tu uzklāj un novāc galdu?</i>							
2.11. Spēj un prot nomazgāt, noslaucīt un nolikt vietā traukus. <i>Kontroljautājums: Kad tu paēd, ko dara ar netīriem traukiem? Kur liek tīros traukus?</i>							
2.12. Spēj un prot izvērtēt, ko drīkst ēst un ko nedrīkst ēst, atbilstoši noteiktai diētai. <i>Kontroljautājums: kādi produkti ir veselīgi un kādus nav ieteicams ēst bieži un daudz? Pastāsti, vai ir kādi produkti, kurus tu nedrīksti lietot? Kādēļ?</i>							
Max punktu skaits 36							
3. Ģērbšanās (sadarbībā ar atbalsta personu):							
3.1. Spēj un prot apģērbties un noģērbties pats. <i>Kontroljautājums: cik reizes dienā tu pārgērbies?</i>							
3.2. Spēj un prot aizpogāt un atpogāt apģērbu. <i>Kontroljautājums: kādas pogas kreklam/blūzei tev patīk vislabāk – lielākas vai mazas? Cik laika paiet, kamēr tu aizpogā vai atpogā savu krekl/blūzi?</i>							
3.3. Spēj un prot tikt galā ar rāvējslēdzēju apģērbā. <i>Kontroljautājums: kuram apģērbam ir rāvējslēdzējs? Cik bieži tu to velc?</i>							
3.4. Spēj un prot sasiet un atsiet auklas apģērbā un apavos. <i>Kontroljautājums: kuram apģērbam ir sienamās auklas? Vai tu bieži to nēsā? Kurām korpēm vai zābakiem ir sienamās auklas? Vai tu bieži tos nēsā? Kā tu tiec galā ar auklām?</i>							
3.5. Spēj un prot izvēlēties apģērbu un apavus atbilstoši laika apstākļiem (ar speciālu aprīkojumu). <i>Kontroljautājums: kurš apģērbs tev vislabāk patīk? Ko tu parasti valkā vasarā, ko ziemā? Kad tu sāc vilkt kādu siltāku jaku?</i>							
3.6. Zina sava apģērba un apavu izmēru. <i>Kontroljautājums: kāda izmēra</i>							

<i>bikses/kreklu/svārkus/kleitu tu parasti valkā/pērc? Kāds izmērs ir tavām kurpēm?</i>								
3.7. Spēj un prot uzturēt apģērbu un apavus tīrus, kārtīgus: mazgāt, gludināt, veikt sīkus remontus (ar speciālu aprīkojumu). <i>Kontroljautājums: pastāsti, kādas savas drēbes tu mazgā pats? Kur tu parasti gludini savas drēbes? Kur tu glabā savus apavus? Kā var notīrīt netīras kurpes vai zābakus? Ja kreklam iztrūkst poga, ko tu dari? Kur var dabūt diegu un adatu?</i>								
Max punktu skaits 21								
4. Telpu kopšana un uzturēšana (sadarbībā ar atbalsta personu) :								
4.1. Spēj un prot uzturēt savu istabu un citas telpas tīras un kārtībā. <i>Kontroljautājums: kurš kopj tavu istabu?</i>								
4.2. Spēj un prot uzklāt savu gultu un nomainīt gultas veļu. <i>Kontroljautājums: kurš tev saklāj gultu no rītiem? Kurš tavai gultai nomaina palagu, spilvendrānu un segu pārvalku?</i>								
4.3. Ir sapratne par telpu uzkopšanas nepieciešamību. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kādēļ jāmazgā istabā grīda un no plaukiem jāslauka putekļi?</i>								
4.4. Spēj un prot lietot telpu uzkopšanas līdzekļus un rīkus. <i>Kontroljautājums: ar ko tu slauki istabas grīdu? Ar ko tu mazgā grīdu?</i>								
4.5. Spēj un prot noslaucīt putekļus, izmazgāt grīdu. <i>Kontroljautājums: Cik bieži tu slauki putekļus un mazgā grīdu savā istabā? Kuras telpas vēl tu uzkop?</i>								
4.6. Spēj un prot rūpēties, sakārtot savas lietas ar izpratni. <i>Kontroljautājums: kur tu glabā savas mantas, lietas? Kur tu glabā savu ķemmi, kur zeķes?</i>								
Max punktu skaits 18								
5. Personīgās higiēnas uzturēšana (sadarbībā ar atbalsta personu: pielietojot pašapkalpošanās palīglīdzekļus - krāsu noteicējs, runājošie vannas svāri, braila etiķetes):								
5.1. Saprot personīgās higiēnas nepieciešamību. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kādēļ cilvēks mazgājas?</i>								
5.2. Spēj un prot nomazgāties dušā, vannā. <i>Kontroljautājums: kur tu parasti mazgājies? Kur vēl var nomazgāties?</i>								
5.3. Spēj un prot rūpēties par saviem matiem (mazgāt, ķemmēt, žāvēt, skūties). <i>Kontroljautājums: kurš tev mazgā matus? Kad tu ķemmē matus? Kad tu parasti skujies – no rītiem vai vakaros?</i>								
5.4. Spēj un prot rūpēties par nagiem (apgriezt). <i>Kontroljautājums: Kurš tev parasti griež nagus?</i>								
5.5. Spēj un prot iztīrīt savus zobus/kopt mutē dobumu un zobu protēzes. <i>Kontroljautājums: kad tu parasti tīri zobus? Ja klientam ir zobu protēzes - Kā tu tīri savas zobu protēzes?</i>								
5.6. Spēj un prot lietot higiēnas procedūrām nepieciešamos līdzekļus: ziepes, švammi, šampūnus, krēmus, kabatas lakatiņu, dezodorantu u.c., ja etiķete ir Braila rakstā. <i>Kontroljautājums: kādā krāsā ir tava švamme? Kādas ziepes vai šampūns tev vislabāk patīk? Kādus higiēnas līdzekļus</i>								

<i>tu pazīsti, kādus tu parasti lieto? Kurt u tos glabā?</i>								
5.7. Spēj un prot apmeklēt tualeti pats gan pa dienu, gan naktī. <i>Kontroljautājums: kur atrodas tualetes telpa? Kas tev palīdz nokļūt līdz tualetes telpai? Kā tu vari aiziet līdz tualetei naktī, kad ir tumšs?</i>								
5.8. Spēj un prot lietot pamperus, ieliktnus, higiēniskās paketes. <i>Kontroljautājums: kad vajag lietot pamperus? Ja klientam nepieciešami pamperi - Kurš palīdz uzlikt pamperi? Ja kliente ir sieviete - kad vajag lietot higiēniskās paketes?</i>								
Max punktu skaits 24								
6. Veselības uzturēšana (pielietojot runājošo asinīs cukura līmeņa mērītāju, runājošo termometru, braila raksta etiķetes):								
6.1. Ir pamatzināšanas par cilvēka anatomiju. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kur cilvēkam atrodas sirds, kuņģis, smadzenes u.c. orgāni?</i>								
6.2. Ir izpratne par veselību un tās nozīmi. <i>Kontroljautājums: pastāsti, ko nozīmē būt veselam? Kad tu jūties vesels?</i>								
6.3. Ir izpratne par medikamentu lietošanu, ja tas nepieciešams. <i>Kontroljautājums: kādos gadījumos ir jālieto medikamenti? Pastāsti, kādus medikamentus tev ir nepieciešams lietot?</i>								
6.4. Spēj izprast uzvedības traucējumu saistību ar medikamentu lietošanas regularitāti, ja uzvedības traucējumi ir vai mēdz būt. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kā medikamentu lietošana ietekmē tavu veselības stāvokli/ uzvedību?</i>								
6.5. Spēj un prot ievērot medikamentu lietošanas laikus. <i>Kontroljautājums: kā tu parasti lieto medikamentus?</i>								
6.6. Ir izpratne par kontracepcijas līdzekļu lietošanu. <i>Kontroljautājums: kas ir kontracepcijas līdzekļi? Kā tos lieto?</i>								
6.7. Spēj un prot pateikt, ka jūtas slikti vai par sāpēm (zobu, vēdera, galvas, muguras, kāju, roku) un spēj aprakstīt pašsajūtu. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kā tu parasti stāsti, ja kaut kas sāp?</i>								
6.8. Spēj un prot meklēt medicīnisko palīdzību, ja nepieciešams(traumas, saslimšanas u.c.). <i>Kontroljautājums: Kam tu parasti stāsti, ja tev kaut kas sāp, vai ja tu jūties slims?</i>								
6.9. Ir zināšanas un izpratne par atkarību izraisošu vielu un tehnoloģiju kaitīgo iedarbību uz veselību (alkohols, smēķēšana, medikamenti, narkotikas, azartspēles). <i>Kontroljautājums: pastāsti, ko tu zini par alkohola, smēķēšanas, narkotiku lietošanas ietekmi uz cilvēka veselību? Kā tu domā, vai spēlējot kārtis/ spēles datorā cilvēks var tā aizrauties, ka aizmirst visu uz pasaules?</i>								
6.10. Spēj atpazīt un aprakstīt maņu sajūtas. <i>Kontroljautājums: pastāsti par to, kā tu redzi un dzirdi? Var iedot iepriekš sagatavotus maisījumus zirņiem, pupām, putrainiem, miltiem un iedot</i>								

<i>klientam aptausīt – kādas atšķirības tu sajūti?</i>							
Max punktu skaits 30							
7. Mobilitāte, orientēšanās spējas un drošība (<i>izmantojot orientācijas un mobilitātes palīglīdzekļus, piemēram, baltie spieķi, elektroniskie pārvietošanās līdzekļi</i>):							
7.1. Spēj un prot mainīt pozu un sēdēt. <i>Novēro klientu izvērtēšanas intervijas laikā, jautā: Kā tu jūties ilgstoši sēžot?</i>							
7.2. Spēj un prot apsēsties uz krēsla, piecelties no tā. <i>Novēro klientu izvērtēšanas intervijas laikā, jautā: Kādas grūtības tev sagādā piecelšanās vai apsēšanās uz/no krēsla?</i>							
7.3. Spēj un prot iekāpt un izkāpt no gultas. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kā tu parasti iekāp gultā? Kā tu tiec ārā no gultas?</i>							
7.4. Spēj un prot piecelties pēc kritiena. <i>Kontroljautājums: ko tu dari, ja nejauši pakļūpi un nokrīti?</i>							
7.5. Spēj un prot pārvietoties telpā, lietot tehniskos palīglīdzekļus, ja ir nepieciešams. <i>Kontroljautājums: pastāsti, apmēram, cik liela ir tava istaba? Ar kādām kurpēm tu parasti staigā pa istabu? Kur tu ej skatīties televizoru? Ja klients izmanto tehniskos palīglīdzekļus – kurš tev palīdz lietot, piemēram, ratiņus, spieķi u.c.</i>							
7.6. Spēj un prot pārvietoties pa kāpnēm. <i>Kontroljautājums: kurš tev palīdz nokāpt vai uzkāpt pa kāpnēm?</i>							
7.7. Spēj pastaigāties 0,5 stundas. <i>Kontroljautājums: kur tu parasti pastaigājies? Kur tu mēdz pastaigāties? Cik ilgi tu staigā pa āru?</i>							
7.8. Spēj un prot orientēties telpā. <i>Kontroljautājums: Pastāsti, kādas telpas ir tuvu tavai istabai</i>							
7.9. Spēj un prot orientēties apkārtnē/teritorijā. <i>Kontroljautājums: uz kuru pusi ir parks, dīķis, lapene (atbilstoši SAC teritorijai)? Kur tev vislabāk patīk uzturēties, kad esi izgājis ārā?</i>							
7.10. Spēj un prot patstāvīgi uzmeklēt sociālo darbinieku, medicīnas darbinieku, vai citu speciālistu. <i>Kontroljautājums: Kur atrodas sociālā darbinieka, medicīnas māšas, ārsta kabinets?</i>							
7.11. Ir izpratne par drošību uz ielas un rīcību atbilstoši situācijai. <i>Kontroljautājums: pastāsti, ko tu zini par to, kā pareizi uzvesties uz ielas? Kur drīkst iet pāri ielai? Kur nedrīkst iet pāri ielai? Ja tu stāvi ielas malā, un tev ir nepieciešams iet pāri, ko tu dari vispirms?</i>							
7.12. Spēj un prot lietot sabiedrisko transportu, nopirkt biļeti. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kad tu pēdējo reizi brauci ar autobusu, vilcienu vai pilsētas sabiedrisko transportu? Kur tu parasti iekāp autobusā (vai citā transportlīdzeklī, atkarībā no tā, ko klients izmanto vai ir izmantojis)? Kā tu zini, kur jāizkāpj? Kur tu pērc biļeti?</i>							
7.13. Spēj un prot atpazīt sev vajadzīgo braukšanas maršrutu, izkāpt vēlamā pieturā.							

<i>Kontroljautājums: ar kuru autobusu tev jābrauc, lai tu nokļūtu (atbilstoši klienta braukšanas maršrutam)? Līdz kādai pieturai tev jābrauc?</i>							
7.14. Izprot tādas apzīmējumus, kā “gājēju pāreja”, “luksofors”, “autobusa pietura”, “tualetes”, u.c. <i>Kontroljautājums: klientam parāda attēlus ar šiem apzīmējumiem un jautā, ko tie nozīmē?</i>							
7.15. Ir zināšanas, kas ir ārkārtas situācija, zina, kā un kur meklēt palīdzību? <i>Kontroljautājums: pastāsti, kas ir ārkārtas situācija? Kur tu meklēsi palīdzību un kā?</i>							
7.16. Ir zināšanas par ugunsdrošības noteikumiem, prot atbilstoši rīkoties. <i>Kontroljautājums: ko tu zini par ugunsdrošību? Kā tu rīkotos, ja tu sajustu dūmu smaržu telpās? Kā tu rīkotos, ja redzētu, ka aizdedzies papīrgrozis?</i>							
Max punktu skaits 48							
8. Pamatizglītība:							
8.1. Spēj un prot pazīt skaitļus, prot skaitīt, atņemt, var veikt vienkāršas matemātiskas darbības līdz 10. <i>Klientam demonstrē iepriekš sagatavotus attēlus ar cipariem un matemātiskām darbībām, uzdod jautājumus, piemēram, cik ir 5+4; 6-4; 3x3 vai 10:5</i>							
8.2. Spēj un prot veikt matemātiskas darbības līdz 100. <i>Klientam demonstrē iepriekš sagatavotus attēlus ar cipariem un matemātiskām darbībām, uzdod jautājumus, piemēram, cik ir 50-20; 40+30</i>							
8.3. Ir izpratne par svaru, daudzumu, izmēru, lielumu, attālumu. <i>Klientam iedod iepriekš sagatavotus divus priekšmetus – jautā, kurš ir smagāks? kurš lielāks? Kas ir tālāk - galds vai skapis (piemēram)?</i>							
8.4. Pazīst burtus, prot un spēj lasīt (<i>izmantojot specializētos tehniskos palīglīdzekļus – ar runas sintēzi, palielinājuma lupas, nolasāmi ar taustes palīdzību, digitālais grāmatu atskaņotājs Daisy</i>). <i>Klientam iedod iepriekš sagatavotu tekstu un palūdz nolasīt</i>							
8.5. Prot un spēj rakstīt. <i>Klientam diktē dažus iepriekš sagatavotus teikumus</i>							
8.6. Prot un spēj parakstīties (<i>patstāvīgi vai izmantojot paraksta rāmīti</i>). <i>Klientam palūdz parakstīties - parādi, kā tu paraksties?</i>							
8.7. Prot un spēj izmantot telefonu. <i>Kontroljautājums: parādi, kā tu proti lietot telefonu? Vai tev ir telefons? Kam tu parasti zvani?</i>							
Max punktu skaits 21							
9. Orientācija laikā:							
9.1. Sapratne par laiku. <i>Kontroljautājums: kas tagad ir rīts, pusdienlaiks, pēcpusdiena vai vakars?</i>							
9.2. Spēj saprast jēdzienus: datums, diena, gads, mēnesis, sezona. <i>Kontroljautājums: kāds šodien datums, kāda nedēļas diena? Kāds mēnesis? Kāds gads? Kāda sezona?</i>							
9.3. Spēj izprast kalendāru. <i>Kontroljautājums: lūdzu, parādi kalendārā - kā ir apzīmēta šodiena.</i>							

9.4. Spēj un prot nosaukt pulksteņa laiku (<i>pielietojot specializēto runājošo vai reljefaino pulksteni Kontroljautājums: pasaki lūdzu, cik ir pulkstenis?</i>)							
9.5. Spēj un prot lietot pulksteņa zvanītāju. <i>Kontroljautājums: parādi, kā var lietot pulksteņa modinātāju.</i>							
9.6. Spēj saprast vajadzību būt laikā, nenokavēt. <i>Kontroljautājums: pastāsti, cikos tu parasti celies? Cikos parasti ir brokastis?</i>							
Max punktu skaits 18							
10. Naudas lietošana un iepirkšanās (<i>pielietojot monētu maku, plastmasas vākus – skaidras naudas atpazīnējus</i>):							
10.1. Prot un spēj lietot naudu: atpazīst un lieto banknotes un monētas. <i>Klientam demonstrē iepriekš sagatavotas naudas zīmju attēlus un jautā: kādas monētas vai banknotes tu visbiežāk lieto? Kādu naudiņu tu lieto?</i>							
10.2. Izprot naudas vērtību, prot turēt naudu drošībā. <i>Kontroljautājums: kāpēc vispār vajadzīga nauda? Kur tu glabā savu naudu?</i>							
10.3. Spēj un prot lietot bankas norēķinu karti. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kas ir bankas norēķinu karte? Ko ar to dara?</i>							
10.4. Spēj un prot patstāvīgi iepirkties veikalā, iegādāties ikdienā nepieciešamās lietas. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kā tu iepērcies veikalā? Kurš tev palīdz iepirkties? Ko tu parasti pērc veikalā?</i>							
10.5. Spēj un prot plānot un racionāli izmantot personīgos naudas līdzekļus. <i>Kontroljautājums: kā tu zini, ko pirkt, kad esi veikalā? Cik bieži tu ej uz veikalu iepirkties?</i>							
Max punktu skaits 15							
11. Saskarsme:							
11.1. Spēj verbāli komunicēt: saprotamā valodā izteikties, risināt sarunu, veidot dialogu. <i>Novēro klientu izvērtēšanas intervijas laikā</i>							
11.2. Izprot dažādus neverbālus signālus: sejas mīmiku, balss toņa, žestu un pozu nozīmi, spēj <i>Kontroljautājums: kāds parasti izskatās, izklausās priecīgs cilvēks? Kāds skumjš? Kāds dusmīgs?</i>							
11.3. Spēj un prot saprotami pastāstīt par savām vēlmēm un jūtām. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kas tevi iepriecina? Ko tu gribētu?</i>							
11.4. Spēj izprast un respektēt citu cilvēku vajadzības. <i>Kontroljautājums: kā tu rīkojies, ja tavš istabas biedrs ir aizmidzis?</i>							
11.5. Spēj un prot adekvāti risināt konfliktsituācijas. <i>Kontroljautājums: kā tu rīkojies, ja esi sastrīdējies ar savu istabas biedru vai kādu citu SAC iemītnieku?</i>							

11.6.	Spēj un prot reaģēt atbilstoši situācijai, informācijai vai instrukcijai. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kā tu rīkotos, ja tu redzētu, ka kāds paņem svešas mantas (zog)? Kā tu rīkojies, ja kāds cits palūdz tevi palīdzēt, taču tu negribi to darīt?</i>							
11.7.	Spēj veidot kontaktu ar apkārtējiem. <i>Kontroljautājums: Kuri šeit ir tavi draugi?</i>							
11.8.	Spēj atpazīt savējos, veidot kontaktu ar piederīgajiem. <i>Kontroljautājums: kā sauc aprūpētāju un māsiņu, kas šodien dežūrē?</i>							
Max punktu skaits 24								
12. Uzvedība:								
12.1.	Spēj un prot uzvesties atbilstoši savam vecumam un dzimumam. <i>Klientu novēro izvērtēšanas intervijas laikā</i>							
12.2.	Prot un spēj ievērot elementārās pieklājības normas (sasveicināties, pateikties, uzrunāt utt). <i>Kontroljautājums: kā uzvedas pieklājīgi cilvēki? Novēro klienta uzvedību izvērtēšanas intervijas laikā</i>							
12.3.	Spēj un prot rīkoties adekvāti situācijai. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kā tu rīkojies, ja tu redzi ka kāds cilvēks pakļūp un nokrīt?</i>							
12.4.	Ir atbilstoša humora izjūta. <i>Kontroljautājums: pastāsti, ko tu saproti ar teicienu “laba humora izjūta”?</i>							
12.5.	Spēj un prot novērtēt un kontrolēt savu uzvedību. <i>Kontroljautājums: kā tu rīkojies, ja kāds tevi palūdz pagaidīt, būt pacietīgam?</i>							
12.6.	Spēj rīkoties ar apdomu, nav impulsīvs. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kā tu rīkojies, ja nenotiek tā kā tu vēlies? Ja kāds tev neļauj darīt to, ko tu gribi?</i>							
12.7.	Spēj un prot rīkoties mērķtiecīgi, jēgpilni. <i>Kontroljautājums: kādēļ tu lasi,... (jautājums, atbilstoši klienta teiktajam par brīvā laika pavadīšanu un darītajiem darbiem)</i>							
Max punktu skaits 21								
13. Pāra – grupas attiecības;								
13.1.	Spēj iekļauties pāru, grupas darbā. <i>Kontroljautājums: kādās rehabilitācijas nodarbībās vai pulciņos tev patīk piedalīties? Kas vēl tur piedalās?</i>							
13.2.	Spēj darboties grupā: ievēro, pieņem grupas uzvedības nosacījumus. <i>Kontroljautājums: pastāsti, ko tu dari nodarbību laikā? Kādi noteikumi jāievēro nodarbību laikā?</i>							
13.3.	Spēj un prot piemēroties jaunai situācijai vai izmaiņām. <i>Kontroljautājums: kā tu esi iedzīvojies savā istabā? Kā tu sadzīvo ar savu istabas biedru?</i>							
13.4.	Spēj veidot draudzīgas attiecības ar sava un pretējā dzimuma pārstāvjiem. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kas ir draudzība? Ko nozīmē draudzēties?</i>							
13.5.	Spēj un prot adekvāti izpaust savu seksualitāti un apmierināt savas seksuālās vajadzības.							

<i>Kontroljautājums: kas ir svarīgi, ja cilvēkam ir draudzene/draugs, ja ir intīmas attiecības?</i>								
Max punktu skaits 15								
14. Kognitīvās funkcijas:								
14.1. Spēja uztvert realitāti. <i>Kontroljautājums: kur mēs šobrīd atrodamies? Kas šobrīd notiek?</i>								
14.2. Spēj koncentrēt uzmanību uz konkrētu uzdevumu, situāciju. <i>Klientu novēro izvērtēšanas intervijas laikā, vai viņš ir koncentrējies intervijai?</i>								
14.3. Spēj noturēt uzmanību uz konkrētu uzdevumu, situāciju. <i>Klientu novēro izvērtēšanas intervijas laikā, vai klients notur uzmanību uz uzdoto jautājumu?</i>								
14.4. Spēj uzmanību pārslēgt no viena objekta uz citu un atgriezties pie iepriekš veiktā. <i>Klientu novēro izvērtēšanas intervijas laikā, vai klients atbild uz konkrēto jautājumu?</i>								
14.5. Spēj pielietot loģisko, abstrakto, darbības domāšanu. <i>Klientu novēro izvērtēšanas intervijas laikā, kādas ir klienta atbildes – vai tās atbilst uzdotam jautājumam, vai klients izsakās saprotami, vai klients lieto tēlainus izteicienus, vai klients runā vairāk izmanto tagadnes formas</i>								
14.6. Spēj atcerēties nesenos notikumus. <i>Klientu novēro izvērtēšanas intervijas laikā, vai klients stāsta par šodienas notikumiem, kas noticis no rīta. Var pajautāt, ko tu darīji šorīt vai ko tu ēdi šorīt brokastīs?</i>								
14.7. Spēj atcerēties senus, pagātnes notikumus. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kur tu dzīvoji pirms iestāšanās šeit? Vai novērot izvērtēšanas intervijas laikā, vai klients stāsta par savu pagātņi</i>								
Max punktu skaits 21								
15. Darba prasmes un spējas:								
15.1. Spēj paust interesi par darba aktivitātēm. <i>Kontroljautājums: kas tevi visvairāk interesē? Kāds darbs tevi interesē?</i>								
15.2. Interesējas par jaunām darba aktivitātēm. <i>Kontroljautājums: kādas ir iespējas darīt ko interesantu, atrodoties SAC?</i>								
15.3. Spēj un prot plānot un secīgi izpildīt veicamo uzdevumu. <i>Kontroljautājums: kad tu sāc veikt savus darba uzdevumus? Cik ilgi tu strādā? Cik pārtraukumi tev ir vajadzīgi, kad strādā?</i>								
15.4. Spēj un prot lietot darba rīkus un inventāru atbilstoši uzdevumam. <i>Kontroljautājums: pastāsti, ar kādiem darba rīkiem, instrumentiem tu parasti strādā?</i>								
15.5. Spēj meklēt palīdzību, ja ir neskaidrības par konkrētā uzdevuma izpildi. <i>Kontroljautājums: ko tu dari, ja neproti paveikt uzdoto uzdevumu, piemēram, ravēt dobi? (ja tāda iespēja ir SAC)</i>								
15.6. Spēj uzņemties atbildību par veicamo uzdevumu, darbu. <i>Kontroljautājums: kā tu vari novērtēt savu darbu, piemēram, puķu dobē nav nezāļu? Kādus darbus tu pēdējā laikā esi paveicis?</i>								

15.7. Spēj un prot sakārtot un uzturēt kārtībā savu darba vietu. <i>Kontroljautājums: pastāsti, kad tu beidz darbu, ko tu dari ar darba rīkiem, instrumentiem?</i>							
15.8. Spēj pieņemt kritiku un labot uzdevuma izpildē pieļautās kļūdas. <i>Kontroljautājums: ko tu dari, ja kāds tev saka, ka tu dari nepareizi vai, ka esi kļūdījies?</i>							
15.9. Zina un ievēro darba drošības noteikumus. <i>Kontroljautājumi: pastāsti, kā jārikojas, piemēram, ar lāpstu? Vai kādu citu instrumentu. Kas ir svarīgi, ja strādā ar dārza kapli?</i>							
15.10. Spēj sadarboties ar citiem uzdevuma, darba veikšanas laikā. <i>Kontroljautājums: kuram tu palīdzi paveikt darbu? Kurš tev palīdz?</i>							
Max punktu skaits 30							
16. Brīvais laiks:							
16.1. Spēj un prot pavadīt brīvo laiku efektīvi, konstruktīvi, atbilstoši vecumam, interesēm. <i>Kontroljautājums: pastāsti, ko tu dari savā brīvajā laikā? Kā tu pavadi rītus, pēcpusdienas, vakarus?</i>							
16.2. Spēj izrādīt iniciatīvu un patstāvīgi plānot, organizēt savu brīvo laiku. <i>Kontroljautājums: kurā dienas laikā tev labāk patīk darīt tev interesējošas lietas, piemēram - lasīt, skatīties TV, spēlēt galda spēles u.c. (atbilstoši klienta interesēm)</i>							
16.3. Spēj izmantot piedāvātās brīvā laika pavadīšanas iespējas. <i>Kontroljautājumi: kādos brīvā laika pavadīšanas pasākumos tu labprāt piedalies? Kādus pasākumus esi apmeklējis ārpus SAC?</i>							
Max punktu skaits 9							
Kopējais punktu skaits Max 372							
Darbinieka amats, vārds, uzvārds paraksts							

Klienta funkcionālo spēju un prasmju izvērtēšanu veic multiprofesionālās komandas speciālisti atbilstoši kompetencei.

Punktu sadalījums pa aprūpes līmeņiem:

Aprūpes līmenis	Punkti %	Punkti
1.līmenis	100% - 76 %	372 – 282
2.līmenis	75% - 51%	281 – 189
3.līmenis	50% - 26%	188 – 96
4.līmenis	25% - 0 %	95 – 0

BĒRNA PAŠAPRŪPES SPĒJU UN NEATKARĪBAS NOVĒRTĒJUMA INSTRUMENTS

VBSAC _____

Bērna vārds, uzvārds _____ personas kods _____

Bērna medicīniskās kartes Nr. _____

Bērna pašaprūpes spēju un neatkarības novērtējumu veic multiprofesionālās komandas speciālisti, atbilstoši savai profesionālai kompetencei (Pirmā novērtēšana notiek 14 dienu laikā no iestāšanās brīža. No 0 – 3 gadiem novērtēšanu veic ik pēc 2 mēnešiem, ja nepieciešams biežāk. No 3 – 18 gadiem novērtēšanu veic ne retāk kā 1 reizi 6 mēnešos, ja nepieciešams biežāk).

Bērnu pašaprūpes un neatkarības novērtējuma kritēriji: <ul style="list-style-type: none"> • Veic patstāvīgi, pašaprūpe, nav traucētas – 3 p. • Mēģina un spēj patstāvīgi ar palīdzību, pašaprūpe, biežāk nav traucēta – 2 p. • Mēģina un spēj patstāvīgi ar palīdzību, pašaprūpe biežāk ir traucēta – 1 p. • Nespēj veikt patstāvīgi/ pašaprūpe ir traucēta – 0 p. 	Aizpildīšanas datums			Aizpildīšanas datums			
	Punkti	Punkti	Punkti	Punkti	Punkti	Punkti	Punkti
Pietiekama svaiga gaisa uzņemšana							
✓ izpratne par svaiga gaisa uzņemšanas nepieciešamību							
<i>Max punktu skaits 3</i>							
Uztura, šķidruma uzņemšana, ēdiena gatavošana							
✓ izpratne par pareiza uztura, šķidruma uzņemšanas nozīmi							
✓ uztura uzņemšana, sakošļāšana, norīšana							
✓ galda piederumu lietošana (nazis, dakša, karote, u.c.)							
✓ galda servēšana							
✓ ēdiena gatavošana							
✓ virtuves tehnikas lietošana							
<i>Max punktu skaits 18</i>							

Personīgās higiēnas nodrošināšana un tualetes lietošana							
✓ izpratne par personīgās higiēnas nozīmi							
✓ mazgāšanās dušā, vannā							
✓ higiēnas priekšmetu un līdzekļu lietošana (zobu birste, ziepes, švamme, šampūns, ķemme, paketes, u.c.)							
✓ tualetes lietošana (dienā, naktī)							
Max punktu skaits 12							
Ģērbšanās							
✓ apģērbšanās, noģērbšanās prasmes							
✓ prasme rīkoties ar apģērba aizdarēm (pogas, šņores, rāvējslēdzējs, u.c.)							
✓ ģērbšanās atbilstoši laika apstākļiem un auguma izmēram							
✓ apģērba kopšanas prasmes (mazgāšana, gludināšana)							
Max punktu skaits 12							
Telpu apkope							
✓ telpu uzkopšanas prasmes (noslauka putekļus, mazgā grīdu)							
✓ gultas klāšana, veļas maiņa							
✓ prasme lietot telpas uzkopšanas līdzekļus un piederumus							
Max punktu skaits 9							
Veselības veicināšana un uzturēšana							
✓ izpratne par veselību un tās nozīmi							
✓ izpratne par veselīgu dzīves veidu (režīms, kaitīgie ieradumi, u.c.)							
✓ izpratne par medikamentu lietošanu, ja tas nepieciešams							
✓ kritika par savu veselības stāvokli							
✓ spēja izvērtēt pašsajūtu (sāpes, slikta dūša, nemiers, eiforija, u.c.)							
✓ palīdzības meklēšana, ja rodas veselības traucējumi							
Max punktu skaits 18							
Mobilitāte, orientēšanās spējas un drošība							
✓ ķermeņa kustību funkcijas (iet, sēž, gul, kāpj, u.c.)							
✓ orientācija laikā un telpā							

✓ izpratne par drošību un drošu rīcību atbilstoši situācijai							
✓ palīdzības meklēšana ārkārtas situācijās							
Max punktu skaits 12							
Sevis apzināšana, kognitīvās spējas, uzvedība, saskarsme							
✓ prot nosaukt savu vārdu un vecumu							
✓ izpratne par savu atbildību, pienākumiem un tiesībām							
✓ izpratne par savu rīcību un tās sekām							
✓ izpratne par savām izjūtām un vēlmēm							
✓ citu cilvēku respektēšana							
✓ prasme veidot kontaktu ar apkārtējiem							
✓ prasme risināt konfliktsituācijas							
✓ prasme uzvesties atbilstoši savam vecumam un dzimumam							
✓ sabiedrībā pieņemtu normu ievērošana							
✓ prasme rīkoties atbilstoši situācijai							
✓ spēja kontrolēt savu uzvedību, nebūt impulsīvam							
Max punktu skaits 33							
Brīvais laiks un pašnoteikšanās							
✓ prasme pavadīt brīvo laiku atbilstoši vecumam							
✓ intereses par radošām nodarbēm (grāmatu lasīšana, TV, dejošana, dziedāšana, dzeja, u.c.)							
✓ vēlme un prasme organizēt un piedalīties dažādos pasākumos							
Max punktu skaits 9							
Kopējais punktu skaits Max 126							
Darbinieku amats: vārds, uzvārds, paraksts							

Aprūpes līmeņa iedalījums pēc punktu skaita:

Aprūpes līmenis	Punkti
1.līmenis	126 – 94
2.līmenis	93 – 61
3.līmenis	60 – 28
4.līmenis	27 – 0

ILGTERMIŅA REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMU KOPUMS
 (“pakalpojuma grozs”) pilngadīgām personām ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem (vidēji vienai personai)
PIRMAIS APRŪPES LĪMENIS

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	Speciālisti
1.	Brīvais laiks (<i>radio klausīšanās, TV skatīšanās, grāmatu/žurnālu/laikrakstu lasīšana, pastaigas svaigā gaisā, iešana ciemos, atpūta u.c.</i>)	32 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
2.	Produktivitātes un patstāvīgas dzīves prasmju darbnīca (<i>dārza darbi, saimniecības darbi, galdniecības darbi, teritorijas uzkopšanas darbi, pamatprasmes darbā ar datoru un internetu, pamatprasmes lasīšanā/ rakstīšanā/ skaitīšanā, naudas lietošana un iepirkšanās, izvēloties precī un plānojot nākamās nedēļas pirkumus, sabiedriskais transports, atstarotāji tumšās diennaktīs laikā un drošības pasākumi uz ielas, šķērsojot ielu atļautajās vietās, orientēšanās un uzvedība veikalā, apkārtējā vidē u.c.</i>)	24 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
3.	Tematiskās pēcpusdienas un tradīcijas gadskārtu rituāli: (<i>Ziemassvētki, Lieldienas, Jāņi, Mārtiņi, piem., Jāņu vakara organizēšanas pasākumi un tradīcijas, vaiņagu pīšana, Jāņu zāles; Lieldienu olu krāsošana, Ziemassvētku dekorējumu veidošana, telpu dekorēšana, dāvanu pagatavošana, kopīga svētku svinēšana u.c. svētku mielasts, kopīgas pusdienas, dzimšanas dienu un vārda dienu svinēšana, dzejas lasīšana, tautas dziesmu dziedāšana, dejošana u.c.</i>)	4 stundas mēnesī	Sociālais darbinieks, Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
4.	Viesu dienas vai atvērto durvju dienas (<i>viesu dienas (draugu, radu, ģimenes locekļu, labu paziņu, atbalsta personu uzņemšana), apmeklētāju dienas (atbalsta ģimenes, uzticības personas, viesģimenes u.c.), u.c.</i>)	Sestdienas, svētdienas	-
5.	Sporta un tūrisma pasākumi (<i>vingrošana, sporta spēles, nūjošana, dabas</i>	10 stundas mēnesī	Kultūras un sporta pasākumu

	<i>draugu pārgājieni, pārgājieni „Preī zelta rudenim”, „Preī pavasarim”, velotūrisms u.c.)</i>		organizators; Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
6.	Galda spēles (<i>šahs, dambrete, galda teniss, novuss u.c.</i>)	2 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
7.	Kultūras pasākumi (<i>teātra apmeklējumi, operas/baleta apmeklējumi; koncerta apmeklējumi, kino apmeklējumi, ekskursijas (piemēram uz Brīvdabas muzeju), Muzeju nakts apmeklējums u.c.</i>)	1 X mēnesī	Kultūras un sporta pasākumu organizators; Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
8.	Radošās darbnīcas (<i>aušana, pīšana, adīšana, tamborēšana, kokapstrāde, klūdziņu pīšana, rotaslietu izgatavošana, ziepju gatavošana, sveču liešana, pudeļu un oļu apgleznošana, zīda, apgleznošana, filcēšana, dekapāža, pārlošana, batika, apsveikuma kartiņu pagatavošana, zīmēšana, gleznošana, keramika, floristika un ziedu kārtošana, dāvanu iesaiņošana; fotografēšana u.c.</i>)	16 stundas mēnesī (2x nedēļā pa divām stundām)	Interesu pulciņa vadītājs
9.	Interesu grupas (<i>ģitārspēle/akordeons/bungas u.c., dejošana, dziedāšanas ansamblis, sadziedāšanās kopa – koris, mūzikas mīļotāju kopa, folkloras kopa, dramatiskais pulciņš, kristīgā interešu kopa u.c.</i>)	8 stundas mēnesī	Interesu pulciņa vadītājs
10.	Sensorā istaba un sajūtu dārzs (<i>programma un atbilstošs aprīkojums: baltajā istabā, zaļajā istabā, rotaļu un kustību istabā, taktīlās stimulācijas istabā, mūzikas istabā, melnajā istabā un sajūtu dārzā.</i>)	6 stundas mēnesī	Ergoterapeits, fizioterapeits, mākslu terapeits, sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
11.	Dzeršanas un ēšanas prasmes (<i>dzert šķidrumu no pudeles vai krūzes; ieliet šķidrumu no pakas vai krūzes; ēst ar karoti; ēst ar dakšīņu; izmantot galda piederumus; ēdot, ievērot</i>	20 min. katru dienu ēdienreizēs	Sociālais aprūpētājs/sociālais

	<i>ēdiena secību; ēst lēnā tempā, sakošļājot; lietot salvetes u.c.).</i>		rehabilitētājs
12.	<i>Ģērbšanās prasme (noģērbties, apģērbties; ģērbties atbilstoši gadalaikam un laika apstākļiem; ģērbties atbilstoši situācijai, ievērojot dienas un nakts laiku; ģērbties atbilstoši situācijai, ievērojot dažādu pasākumu saturu (svētki, darbs u.c.); uzvilkt kurpes, sašņorēt; aizpogāt/atpogāt pogas, aizvilkt/atvilkt rāvējslēdzēju u.c.)</i>	20 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
13.	<i>Prasme rūpēties par savu izskatu, mazgāties un ievērot personīgo higiēnu (tīrīt zobus, ievērot zobu kopšanu, protēžu lietošanu un mutes higiēnu; mazgāt un ķemmēt matus; skūties; aprūpēt rokas un kājas; ievērot intīmo ķermeņa zonu higiēnu un uzturēt to tīru; ievērot higiēnu menstruāciju laikā; menstruāciju laikā mācēt rīkoties ar higiēniskajām paketēm – ielikt/apmainīt vai norādīt, ka tā ir jāapmaina; ievērot deguna higiēnu – izšņaukt degunu salvetē vai noslaucīt salvetē; mazgāties vannā vai dušā; pielietot mazgājamās līdzekļus: ziepes, dušas želeju, šampūnu u.c.; iekāpt vannā, izkāpt no tās; noslaucīties pēc mazgāšanās; mazgāt un noslaucīt rokas, atgriežot/nogriežot krānu; mazgāt “sīko” veļu; tīrīt apavus, piešūt pogu u.c.).</i>	20 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
14.	<i>Prasme lietot tualeti (pastāvīgi un patstāvīgi lietot tualeti; lietot tualetes papīru; tualetē nolaist ūdeni pēc nokārtošanās; sakārtot apģērbu pirms un pēc tualetes lietošanas; mazgāt rokas pēc tualetes apmeklējuma, u. tml.; lietot pamperi un mācīt saprast vai norādīt, ka tas ir jāapmaina u.c.).</i>	20 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
15.	<i>Prasme kārtot/sakārtot telpu, mantas un drēbes (uzklāt/saklāt gultu; sakārtot mantas nodarbību telpās pēc kāda uzdevuma veikšanas, noliekot tās savās vietās; sakārtot savas mantas; sakārtot savas drēbes; vēdināt telpu; uzkopt telpu; lietot mazgājamās līdzekļus; slaucīt/mazgāt grīdu; noslaucīt putekļus; aplaisīt puķes u.c.)</i>	20 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
16.	<i>Prasme pagatavot vienkāršu ēdienu un darboties virtuvē (mazgāt/slaucīt traukus; lietot asus priekšmetus – nazi, dakšīņu personāla uzraudzībā; lietot ergonomiskos traukus; uzklāt galdu; novākt traukus; gatavot uzkodas; pagatavot dzērienu; nomizot kartupeļus vai citas saknes; mazgāt rokas pirms ēšanas; virtuves tehnikas lietošana u.c.)</i>	6 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
17.	Psihologa pakalpojums	2 stundas mēnesī	Psihologs

Veselības aprūpes pakalpojumi			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	
1.	Ģimenes ārsts	1Xgadā	
2.	Klīniskā asins aina x 1gadā	1Xgadā	
3.	Urīna analīze x 1gadā	1Xgadā	
4.	Plaušu Rtg- gramma/ skopija x 1gadā	1Xgadā	
5.	Aknu funkcionālie rādītāji x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
6.	Nieru funkcionālie rādītāji x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
7.	Lipīdu līmenis asinīs (Holesterīns, triglicerīdi)	1Xgadā pēc nepieciešamības	
8.	Glikozes līmenis asinīs	1Xgadā pēc nepieciešamības	
9.	Vairogdziedzera funkcionālie rādītāji x 1gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
10.	Ginekologs x 1gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
11.	Oftalmologs	1Xgadā	
12.	Stomatologa konsultācija x 1gadā	1Xgadā	
13.	Krēpu izmeklējumi (uzsējums uz baciļu kultūrām)	1Xgadā pēc nepieciešamības	
14.	Elektrokardiogramma x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
15.	Prostatas specifiskais antigēns (PSA) vīr. pēc 40 g.v. x 1gadā	1Xgadā	
16.	Zarnu vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm un vīriešiem no 50 gadiem 1x gadā	
17.	Krūts vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm no 50-69 gadiem 1x divos gados	
18.	Dzemdē kakla vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm vecumā no 25-70 gadiem 1x trīs gados	
Medicīniskās rehabilitācijas pakalpojums			
1.	Fizikālās un rehabilitācijas ārsta. pakalpojums	2X gadā pie novērtēšanas	
2.	Fizioterapeita pakalpojums	4 stundas mēnesī	
3.	Ergoterapeita pakalpojums	4 stundas mēnesī	
4.	Masiera pakalpojums	20 min. x 10 seansi 1x gadā	
5.	Logopēda pakalpojums	2 x nedēļā x 20 min. (kopā 2, 5 stundas mēnesī)	
6.	Mākslu terapeita pakalpojums	6 stundas mēnesī	

ILGTERMIŅA REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMU KOPUMS
(“pakalpojuma grozs”) pilngadīgām personām ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem (vidēji vienai personai)
OTRAIS APRŪPES LĪMENIS

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	Speciālisti
1.	Brīvais laiks (<i>radio klausīšanās, TV skatīšanās, grāmatu/žurnālu/laikrakstu lasīšana, pastaigas svaigā gaisā, iešana ciemos, atpūta u.c.</i>)	32 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
2.	Produktivitātes un patstāvīgas dzīves prasmju darbnīca (<i>dārza darbi, saimniecības darbi, galdniecības darbi, teritorijas uzkopšanas darbi, pamatprasmes darbā ar datoru un internetu, pamatprasmes lasīšanā/ rakstīšanā/ skaitīšanā, naudas lietošana un iepirkšanās, izvēloties precī un plānojot nākamās nedēļas pirkumus, sabiedriskais transports, atstarotāji tumšās diennaktī laikā un drošības pasākumi uz ielas, šķērsojot ielu atļautajās vietās, orientēšanās un uzvedība veikalā, apkārtējā vidē u.c.</i>)	24 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
3.	Tematiskās pēcpusdienas un tradīcijas gadskārtu rituāli: (<i>Ziemassvētki, Lieldienas, Jāņi, Mārtiņi, piem., Jāņu vakara organizēšanas pasākumi un tradīcijas, vaiņagu pīšana, Jāņu zāles; Lieldienu olu krāsošana, Ziemassvētku dekorējumu veidošana, telpu dekorēšana, dāvanu pagatavošana, kopīga svētku svinēšana u.c. svētku mielasts, kopīgas pusdienas, dzimšanas dienu un vārda dienu svinēšana, dzejas lasīšana, tautas dziesmu dziedāšana, dejošana u.c.</i>)	4 stundas mēnesī	Sociālais darbinieks, Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
4.	Viesu dienas vai atvērto durvju dienas (<i>viesu dienas (draugu, radu, ģimenes locekļu, labu paziņu, atbalsta personu uzņemšana), apmeklētāju dienas (atbalsta ģimenes, uzticības personas, viesģimenes u.c.), u.c.</i>)	Sestdienas, svētdienas	-
5.	Sporta un tūrisma pasākumi (<i>vingrošana, sporta spēles, nūjošana, dabas draugu pārgājieni, pārgājieni „Preī zelta rudenim”, „Preī pavasarim”, velotūrisms u.c.</i>)	10 stundas mēnesī	Kultūras un sporta pasākumu organizators; Sociālais aprūpētājs/sociālais

			rehabilitētājs
6.	Galda spēles (<i>šahs, dambrete, galda teniss, novuss u.c.</i>)	2 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
7.	Kultūras pasākumi (<i>teātra apmeklējumi, operas/baleta apmeklējumi; koncerta apmeklējumi, kino apmeklējumi, ekskursijas (piemēram uz Brīvības muzeju), Muzeju nakts apmeklējums u.c.</i>)	1 X mēnesī	Kultūras un sporta pasākumu organizators
8.	Radošās darbnīcas (<i>aušana, pīšana, adīšana, aušana, tamborēšana, kokapstrāde, klūdziņu pīšana, rotaslietu izgatavošana, ziepju gatavošana, sveču liešana, pudeļu un oļu apgleznošana, zīda, apgleznošana, filcēšana, dekupāža, pārļošana, batika, apsveikuma kartiņu pagatavošana, zīmēšana, gleznošana, keramika, floristika un ziedu kārtošana, dāvanu iesaiņošana; fotografēšana u.c.</i>)	16 stundas mēnesī (2x nedēļā pa divām stundām)	Interesu pulciņa vadītājs
9.	Interesu grupas (<i>ģitārspēle/akordeons/bungas u.c., dejošana, dziedāšanas ansambļi, sadziedāšanās kopa – koris, mūzikas mīļotāju kopa, folkloras kopa, dramatiskais pulciņš, kristīgā interešu kopa u.c.</i>)	8 stundas mēnesī	Interesu pulciņa vadītājs
10.	Sensorā istaba un sajūtu dārzs (<i>programma un atbilstošs aprīkojums: baltajā istabā, zaļajā istabā, rotaļu un kustību istabā, taktīlās stimulācijas istabā, mūzikas istabā, melnajā istabā un sajūtu dārzā.</i>)	6 stundas mēnesī	Ergoterapeits, fizioterapeits, mākslu terapeits, sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
11.	Dzeršanas un ēšanas prasmes (<i>dzert šķidrumu no pudeles vai krūzes; ieliet šķidrumu no pakas vai krūzes; ēst ar karoti; ēst ar dakšīņu; izmantot galda piederumus; ēdot, ievērot ēdiena secību; ēst lēnā tempā, sakošļājot; lietot salvetes u.c.</i>)	20 min. katru dienu ēdienreizēs	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
12.	Ģērbšanās prasme (<i>noģērbties, apģērbties; ģērbties atbilstoši gadalaikam un laika apstākļiem; ģērbties atbilstoši situācijai, ievērojot dienas un nakts laiku; ģērbties atbilstoši</i>	20 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais

	<i>situācijai, ievērojot dažādu pasākumu saturu (svētki, darbs u.c.); uzvilkt kurpes, sašņorēt; aizpogāt/atpogāt pogas, aizvilkt/atvilkt rāvējslēdzēju u.c.)</i>		rehabilitētājs
13.	Prasme rūpēties par savu izskatu, mazgāties un ievērot personīgo higiēnu (<i>tīrīt zobus, ievērot zobu kopšanu, protēžu lietošanu un mutes higiēnu; mazgāt un ķemmēt matus; skūties; aprūpēt rokas un kājas; ievērot intīmo ķermeņa zonu higiēnu un uzturēt to tīru; ievērot higiēnu menstruāciju laikā; menstruāciju laikā mācēt rīkoties ar higiēniskajām paketēm – ielikt/apmainīt vai norādīt, ka tā ir jāapmaina; ievērot deguna higiēnu – izšņaukt degunu salvetē vai noslaucīt salvetē; mazgāties vannā vai dušā; pielietot mazgājamus līdzekļus: ziepes, dušas želeju, šampūnu u.c.; iekāpt vannā, izkāpt no tās; noslaucīties pēc mazgāšanās; mazgāt un noslaucīt rokas, atgriežot/nogriežot krānu; mazgāt “sīko” veļu; tīrīt apavus, piešūt pogu u.c.)</i>	20 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
14.	Prasme lietot tualeti (<i>pastāvīgi un patstāvīgi lietot tualeti; lietot tualetes papīru; tualetē nolaist ūdeni pēc nokārtošanās; sakārtot apģērbu pirms un pēc tualetes lietošanas; mazgāt rokas pēc tualetes apmeklējuma, u. tml.; lietot pamperi un mācīt saprast vai norādīt, ka tas ir jāapmaina u.c.)</i>	20 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
15.	Prasme kārtot/sakārtot telpu, mantas un drēbes (<i>uzklāt/saklāt gultu; sakārtot mantas nodarbību telpās pēc kāda uzdevuma veikšanas, noliekot tās savās vietās; sakārtot savas mantas; sakārtot savas drēbes; vēdināt telpu; uzkopt telpu; lietot mazgājamus līdzekļus; slaucīt/mazgāt grīdu; noslaucīt putekļus; aplaistīt puķes u.c.)</i>	20 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
16.	Prasme pagatavot vienkāršu ēdienu un darboties virtuvē (<i>mazgāt/slaucīt traukus; lietot asus priekšmetus – nazi, dakšiņu personāla uzraudzībā; lietot ergonomiskos traukus; uzklāt galdu; novākt traukus; gatavot uzkodas; pagatavot dzērienu; nomizot kartupeļus vai citas saknes; mazgāt rokas pirms ēšanas; virtuves tehnikas lietošana u.c.)</i>	6 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
17.	Psihologa pakalpojums	2 stundas mēnesī	Psihologs

Veselības aprūpes pakalpojumi (tas pats, kas 1.līmenim)			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	
1.	Ģimenes ārsts	1Xgadā	
2.	Klīniskā asins aina x 1gadā	1Xgadā	
3.	Urīna analīze x 1gadā	1Xgadā	
4.	Plaušu Rtg- gramma/ skopija x 1gadā	1Xgadā	
5.	Aknu funkcionālie rādītāji x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
6.	Nieru funkcionālie rādītāji x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
7.	Lipīdu līmenis asinīs (Holesterīns, triglicerīdi)	1Xgadā pēc nepieciešamības	
8.	Glikozes līmenis asinīs	1Xgadā pēc nepieciešamības	
9.	Vairogdziedzera funkcionālie rādītāji x 1gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
10.	Ginekologs x 1gadā	1Xgadā	
11.	Stomatologa konsultācija x 1gadā	1Xgadā	
12.	Krēpu izmeklējumi (uzsējums uz baciļu kultūrām)	1Xgadā pēc nepieciešamības	
13.	Elektrokardiogramma x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
14.	Prostatas specifiskais antigēns (PSA) vīr. pēc 40 g.v. x 1gadā	1Xgadā	
15.	Zarnu vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm un vīriešiem no 50 gadiem 1x gadā	
16.	Krūts vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm no 50-69 gadiem 1x divos gados	
17.	Dzemes kakla vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm vecumā no 25-70 gadiem 1x trīs gados	
Medicīniskās rehabilitācijas pakalpojums			
1.	Fizikālās un rehabilitācijas ārsta pakalpojums	2X gadā pie novērtēšanas	
2.	Fizioterapeita pakalpojums	4 stundas mēnesī	
3.	Ergoterapeita pakalpojums	4 stundas mēnesī	
4.	Masiera pakalpojums	20 min. x 10 seansi 1x gadā	
5.	Logopēda pakalpojums	2 x nedēļā x 20 min. (kopā 2, 5 stundas mēnesī)	
6.	Mākslu terapeita pakalpojums	6 stundas mēnesī	

ILGTERMIŅA REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMU KOPUMS
(“pakalpojuma grozs”) pilngadīgām personām ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem (vidēji vienai personai)
TREŠAIS APRŪPES LĪMENIS

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	Speciālisti
1.	Brīvais laiks (<i>radio klausīšanās, TV skatīšanās, grāmatu/žurnālu/laikrakstu lasīšana, pastaigas svaigā gaisā, iešana ciemos, atpūta u.c.</i>)	64 stundas	
2.	Produktivitātes un patstāvīgas dzīves prasmju darbnīca (<i>dārza darbi, saimniecības darbi, galdniecības darbi, teritorijas uzkopšanas darbi, pamatprasmes darbā ar datoru un internetu, pamatprasmes lasīšanā/ rakstīšanā/ skaitīšanā, naudas lietošana un iepirkšanās, izvēloties precī un plānojot nākamās nedēļas pirkumus, sabiedriskais transports, atstarotāji tumšās diennaktī laikā un drošības pasākumi uz ielas, šķērsojot ielu atļautajās vietās, orientēšanās un uzvedība veikalā, apkārtējā vidē u.c.</i>)	18 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs /sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
3.	Tematiskās pēcpusdienas un tradīcijas gadskārtu rituāli: (<i>Ziemassvētki, Lieldienas, Jāņi, Mārtiņi, piem., Jāņu vakara organizēšanas pasākumi un tradīcijas, vaiņagu pīšana, Jāņu zāles; Lieldienu olu krāsošana, Ziemassvētku dekorējumu veidošana, telpu dekorēšana, dāvanu pagatavošana, kopīga svētku svinēšana u.c. svētku mielasts, kopīgas pusdienas, dzimšanas dienu un vārda dienu svinēšana, dzejas lasīšana, tautas dziesmu dziedāšana, dejošana u.c.</i>)	4 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs /sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
4.	Viesu dienas vai atvērto durvju dienas (<i>viesu dienas (draugu, radu, ģimenes locekļu, labu paziņu, atbalsta personu uzņemšana), apmeklētāju dienas (atbalsta ģimenes, uzticības personas, viesģimenes u.c.)</i>)	Sestdienas, svētdienas	-
5.	Sporta un tūrisma pasākumi (<i>vingrošana, sporta spēles, nūjošana, dabas draugu pārgājieni, pārgājieni „Preiļi zelta rudenim”, „Preiļi pavasarim”, velotūrisms u.c.</i>)	1 stunda mēnesī + 6 stundas rīta vingrošana = 7 stundas mēnesī	Kultūras un sporta pasākumu organizators; Sociālais aprūpētājs/sociālais

			rehabilitētājs
6.	Galda spēles (<i>šahs, dambrete, galda teniss, novuss u.c.</i>)	3 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
7.	Kultūras pasākumi (<i>teātra apmeklējumi, operas/baleta apmeklējumi; koncerta apmeklējumi, kino apmeklējumi, ekskursijas (piemēram uz Brīvdabas muzeju), Muzeju nakts apmeklējums u.c.</i>)	1x mēnesī	Kultūras un sporta pasākumu organizators; Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
8.	Radošās darbnīcas (<i>aušana, pīšana, adīšana, aušana, tamborēšana, kokapstrāde, klūdziņu pīšana, rotaslietu izgatavošana, ziepju gatavošana, sveču liešana, pudeļu un oļu apgleznošana, zīda, apgleznošana, filcēšana, dekapāža, pārlošana, batika, apsveikuma kartiņu pagatavošana, zīmēšana, gleznošana, keramika, floristika un ziedu kārtošana, dāvanu iesaiņošana; fotografēšana u.c.</i>)	8 stundas mēnesī	Interesu pulciņa vadītājs
9.	Interesu grupas (<i>ģitārspēle/akordeons/bungas u.c., dejošana, dziedāšanas ansamblis, sadziedāšanās kopa – koris, mūzikas mīļotāju kopa, folkloras kopa, dramatiskais pulciņš, kristīgā interešu kopa u.c.</i>)	4 stundas mēnesī	Interesu pulciņa vadītājs
10.	Sensorā istaba un sajūtu dārzs (<i>programma un atbilstošs aprīkojums: baltajā istabā, zaļajā istabā, rotaļu un kustību istabā, taktīlās stimulācijas istabā, mūzikas istabā, melnajā istabā un sajūtu dārzā.</i>)	12 stundas mēnesī	Ergoterapeits, fizioterapeits, mākslu terapeits, sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
11.	Dzeršanas un ēšanas prasmes (<i>dzert šķidrumu no pudeles vai krūzes; ieliet šķidrumu no pakas vai krūzes; ēst ar karoti; ēst ar dakšīņu; izmantot galda piederumus; ēdot, ievērot</i>	30 min. katru dienu ēdienreizēs	Sociālais aprūpētājs /sociālais rehabilitētājs,

	<i>ēdiena secību; ēst lēnā tempā, sakošļājot; lietot salvetes u.c.).</i>		aprūpētājs/māsu palīgs
12.	<i>Ģērbšanās prasme (nogērbties, apģērbties; ģērbties atbilstoši gadalaikam un laika apstākļiem; ģērbties atbilstoši situācijai, ievērojot dienas un nakts laiku; ģērbties atbilstoši situācijai, ievērojot dažādu pasākumu saturu (svētki, darbs u.c.); uzvilkt kurpes, sašņorēt; aizpogāt/atpogāt pogas, aizvilkt/atvilkt rāvējslēdzēju u.c.)</i>	30 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs /sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
13.	<i>Prasme rūpēties par savu izskatu, mazgāties un ievērot personīgo higiēnu (tīrīt zobus, ievērot zobu kopšanu, protēžu lietošanu un mutes higiēnu; mazgāt un ķemmēt matus; skūties; aprūpēt rokas un kājas; ievērot intīmo ķermeņa zonu higiēnu un uzturēt to tīru; ievērot higiēnu menstruāciju laikā; menstruāciju laikā mācēt rīkoties ar higiēniskajām paketēm – ielikt/apmainīt vai norādīt, ka tā ir jāapmaina; ievērot deguna higiēnu – izšņaukt degunu salvetē vai noslaucīt salvetē; mazgāties vannā vai dušā; pielietot mazgājamās līdzekļus: ziepes, dušas želeju, šampūnu u.c.; iekāpt vannā, izkāpt no tās; noslaucīties pēc mazgāšanās; mazgāt un noslaucīt rokas, atgriežot/nogriežot krānu; mazgāt “sīko” veļu; tīrīt apavus, piešūt pogu u.c.).</i>	30 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs /sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
14.	<i>Prasme lietot tualeti (pastāvīgi un patstāvīgi lietot tualeti; lietot tualetes papīru; tualetē nolaist ūdeni pēc nokārtošanās; sakārtot apģērbu pirms un pēc tualetes lietošanas; mazgāt rokas pēc tualetes apmeklējuma, u. tml.; lietot pamperi un mācīt saprast vai norādīt, ka tas ir jāapmaina u.c.).</i>	30 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs /sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
15.	<i>Prasme kārtot/sakārtot telpu, mantas un drēbes (uzklāt/saklāt gultu; sakārtot mantas nodarbību telpās pēc kāda uzdevuma veikšanas, noliekot tās savās vietās; sakārtot savas mantas; sakārtot savas drēbes; vēdināt telpu; uzkopt telpu; lietot mazgājamās līdzekļus; slaucīt/mazgāt grīdu; noslaucīt putekļus; aplaistīt puķes u.c.)</i>	30 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs /sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
16.	<i>Prasme pagatavot vienkāršu ēdienu un darboties virtuvē (mazgāt/slaucīt traukus; lietot asus priekšmetus – nazi, dakšiņu personāla uzraudzībā; lietot ergonomiskos traukus; uzklāt galdu; novākt traukus; gatavot uzkodas; pagatavot dzērienu; nomizot kartupeļus vai citas saknes; mazgāt rokas pirms ēšanas; virtuves tehnikas lietošana u.c.)</i>	2 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs /sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
17.	Psihologa pakalpojums	1 stunda mēnesī	Psihologs

Veselības aprūpes pakalpojumi (tas pats, kas 1.līmenim – labojumi)			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	
1.	Ģimenes ārsts	1Xgadā	
2.	Klīniskā asins aina x 1gadā	1Xgadā	
3.	Urīna analīze x 1gadā	1Xgadā	
4.	Plaušu Rtg- gramma/ skopija x 1gadā	1Xgadā	
5.	Aknu funkcionālie rādītāji x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
6.	Nieru funkcionālie rādītāji x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
7.	Lipīdu līmenis asinīs (Holesterīns, triglicerīdi)	1Xgadā pēc nepieciešamības	
8.	Glikozes līmenis asinīs	1Xgadā pēc nepieciešamības	
9.	Vairogdziedzera funkcionālie rādītāji x 1gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
10.	Ginekologs x 1gadā	1Xgadā	
11.	Stomatologa konsultācija x 1gadā	1Xgadā	
12.	Krēpu izmeklējumi (uzsējums uz baciļu kultūrām)	1Xgadā pēc nepieciešamības	
13.	Elektrokardiogramma x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
14.	Prostatas specifiskais antigēns (PSA) vīr. pēc 40 g.v. x 1gadā	1Xgadā	
15.	Zarnu vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm un vīriešiem no 50 gadiem 1x gadā	
16.	Krūts vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm no 50-69 gadiem 1x divos gados	
17.	Dzemes kakla vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm vecumā no 25-70 gadiem 1x trīs gados	
Medicīniskās rehabilitācijas pakalpojums			
1.	Fizikālās un rehabilitācijas ārsta pakalpojums	2X gadā pie novērtēšanas	
2.	Fizioterapeita pakalpojums	8 stundas mēnesī	
3.	Ergoterapeita pakalpojums	8 stundas mēnesī	
4.	Masiera pakalpojums	20 min. x 10 seansi 1x gadā	
5.	Logopēda pakalpojums	4 stundas mēnesī	
6.	Mākslu terapeita pakalpojums	6 stundas mēnesī	

ILGTERMIŅA REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMU KOPUMS
 (“pakalpojuma grozs”) pilngadīgām personām ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem (vidēji vienai personai)
CETURTAIS APRŪPES LĪMENIS

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	Speciālisti
1.	Brīvais laiks (<i>radio klausīšanās, TV skatīšanās, grāmatu/žurnālu/laikrakstu lasīšana, pastaigas svaigā gaisā, iešana ciemos, atpūta u.c.</i>)	64 stundas mēnesī	Aprūpētājs/ māsu palīgs
2.	Produktivitātes un patstāvīgas dzīves prasmju darbnīca (<i>dārza darbi, saimniecības darbi, galdniecības darbi, teritorijas uzkopšanas darbi, pamatprasmes darbā ar datoru un internetu, pamatprasmes lasīšanā/ rakstīšanā/ skaitīšanā, naudas lietošana un iepirkšanās, izvēloties precī un plānojot nākamās nedēļas pirkumus, sabiedriskais transports, atstarotāji tumšās diennaktīs laikā un drošības pasākumi uz ielas, šķērsojot ielu atļautajās vietās, orientēšanās un uzvedība veikalā, apkārtējā vidē u.c.</i>)	-----	
3.	Tematiskās pēcpusdienas un tradīcijas <i>gadskārtu rituāli: (Ziemassvētki, Lieldienas, Jāņi, Mārtiņi, piem., Jāņu vakara organizēšanas pasākumi un tradīcijas, vaiņagu pīšana, Jāņu zāles; Lieldienu olu krāsošana, Ziemassvētku dekorējumu veidošana, telpu dekorēšana, dāvanu pagatavošana, kopīga svētku svinēšana u.c. svētku mielasts, kopīgas pusdienas, dzimšanas dienu un vārda dienu svinēšana, dzejas lasīšana, tautas dziesmu dziedāšana, dejošana u.c.)</i>	2 stundas mēnesī	Aprūpētājs/ māsu palīgs
4.	Viesu dienas vai atvērto durvju dienas (<i>viesu dienas (draugu, radu, ģimenes locekļu, labu paziņu, atbalsta personu uzņemšana), apmeklētāju dienas (atbalsta ģimenes, uzticības personas, viesģimenes u.c.), u.c.</i>	Sestdienas, svētdienas	Aprūpētājs/ māsu palīgs
5.	Sporta un tūrisma pasākumi (<i>vingrošana, sporta spēles, nūjošana, dabas draugu pārgājieni, pārgājieni „Preī zelta rudenim”, „Preī pavasarim”, velotūrisms u.c.)</i>	10 stundas mēnesī	Fizioterapeits, ergoterapeits
6.	Galda spēles (<i>šahs, dambrete, galda teniss, novuss u.c.</i>)	-----	

7.	Kultūras pasākumi (<i>teātra apmeklējumi, operas/baleta apmeklējumi; koncerta apmeklējumi, kino apmeklējumi, ekskursijas (piemēram uz Brīvdabas muzeju), Muzeju nakts apmeklējums u.c.</i>)	1 X mēnesī	Aprūpētājs/ māsu palīgs
8.	Radošās darbnīcas (<i>aušana, pīšana, adīšana, aušana, tamborēšana, kokapstrāde, klūdziņu pīšana, rotaslietu izgatavošana, ziepju gatavošana, sveču liešana, pudeļu un oļu apgleznošana, zīda, apgleznošana, filcēšana, dekupāža, pārļošana, batika, apsveikuma kartiņu pagatavošana, zīmēšana, gleznošana, keramika, floristika un ziedu kārtošana, dāvanu iesaiņošana; fotografēšana u.c.</i>)	-----	
9.	Interesešu grupas (<i>ģitārspēle/akordeons/bungas u.c., dejošana, dziedāšanas ansamblis, sadziedāšanās kopa – koris, mūzikas mīļotāju kopa, folkloras kopa, dramatiskais pulciņš, kristīgā interesešu kopa u.c.</i>)	-----	
10.	Sensorā istaba un sajūtu dārzs (<i>programma un atbilstošs aprīkojums: baltajā istabā, zaļajā istabā, rotaļu un kustību istabā, taktīlās stimulācijas istabā, mūzikas istabā, melnajā istabā un sajūtu dārzā.</i>)	4 stundas mēnesī	Ergoterapeits, fizioterapeits, mākslu terapeits, aprūpētājs/māsu palīgs
11.	Dzeršanas un ēšanas prasmes (<i>dzert šķidrumu no pudeles vai krūzes; ieliet šķidrumu no pakas vai krūzes; ēst ar karoti; ēst ar dakšiņu; izmantot galda piederumus; ēdot, ievērot ēdiena secību; ēst lēnā tempā, sakošļājot; lietot salvetes u.c.</i>)	30 min. katru dienu ēdienreizēs	Aprūpētājs/ māsu palīgs
12.	Ģērbšanās prasme (<i>noģērbties, apģērbties; ģērbties atbilstoši gadalaikam un laika apstākļiem; ģērbties atbilstoši situācijai, ievērojot dienas un nakts laiku; ģērbties atbilstoši situācijai, ievērojot dažādu pasākumu saturu (svētki, darbs u.c.); uzvilkt kurpes, sašņorēt; aizpogāt/atpogāt pogas, aizvilkt/atvilkt rāvējslēdzēju u.c.</i>)	30 min. katru dienu	Aprūpētājs/ māsu palīgs
13.	Prasme rūpēties par savu izskatu, mazgāties un ievērot personīgo higiēnu (<i>tīrīt zobus, ievērot zobu kopšanu, protēžu lietošanu un mutēs higiēnu; mazgāt un ķemmēt matus; skūties; aprūpēt rokas un kājas; ievērot intīmo ķermeņa zonu higiēnu un uzturēt to tīru; ievērot higiēnu menstruāciju laikā; menstruāciju laikā mācēt rīkoties ar higiēniskajām paketēm – ielikt/apmainīt vai norādīt, ka tā ir jāapmaina; ievērot deguna higiēnu – izšņaukt</i>	30 min. katru dienu	Aprūpētājs/ māsu palīgs

	<i>degunu salvetē vai noslaucīt salvetē; mazgāties vannā vai dušā; pielietot mazgājamus līdzekļus: ziepes, dušas želeju, šampūnu u.c.; iekāpt vannā, izkāpt no tās; noslaucīties pēc mazgāšanās; mazgāt un noslaucīt rokas, atgriežot/nogriežot krānu; mazgāt “sīko” veļu; tīrīt apavus, piešūt pogu u.c.).</i>		
14.	<i>Prasme lietot tualeti (pastāvīgi un patstāvīgi lietot tualeti; lietot tualetes papīru; tualetē nolaist ūdeni pēc nokārtošanās; sakārtot apģērbu pirms un pēc tualetes lietošanas; mazgāt rokas pēc tualetes apmeklējuma, u. tml.; lietot pamperi un mācīt saprast vai norādīt, ka tas ir jāapmaina u.c.).</i>	30 min. katru dienu	Aprūpētājs/ māsu palīgs
15.	<i>Prasme kārtot/sakārtot telpu, mantas un drēbes (uzklāt/saklāt gultu; sakārtot mantas nodarbību telpās pēc kāda uzdevuma veikšanas, noliekot tās savās vietās; sakārtot savas mantas; sakārtot savas drēbes; vēdināt telpu; uzkopt telpu; lietot mazgājamus līdzekļus; slaucīt/mazgāt grīdu; noslaucīt putekļus; aplaisīt puķes u.c.)</i>	10 min. katru dienu	Aprūpētājs/ māsu palīgs
16.	<i>Prasme pagatavot vienkāršu ēdienu un darboties virtuvē (mazgāt/slaucīt traukus; lietot asus priekšmetus – nazi, dakšīņu personāla uzraudzībā; lietot ergonomiskos traukus; uzklāt galdu; novākt traukus; gatavot uzkodas; pagatavot dzērienu; nomizot kartupeļus vai citas saknes; mazgāt rokas pirms ēšanas; virtuves tehnikas lietošana u.c.)</i>	-----	
17.	Psihologa pakalpojums	-----	
Veselības aprūpes pakalpojumi			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	
1.	Ģimenes ārsts	1Xgadā	
2.	Klīniskā asins aina x 1gadā	1Xgadā	
3.	Urīna analīze x 1gadā	1Xgadā	
4.	Plaušu Rtg- gramma/ skopija x 1gadā	1Xgadā	
5.	Aknu funkcionālie rādītāji x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
6.	Nieru funkcionālie rādītāji x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
7.	Lipīdu līmenis asinīs (Holesterīns, triglicerīdi)	1Xgadā pēc nepieciešamības	
8.	Glikozes līmenis asinīs	1Xgadā pēc nepieciešamības	
9.	Vairogdziedzera funkcionālie rādītāji x 1gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	

10.	Ginekologs x 1gadā	1Xgadā	
11.	Stomatologa konsultācija x 1gadā	1Xgadā	
12.	Krēpu izmeklējumi (uzsējums uz baciļu kultūrām)	1Xgadā pēc nepieciešamības	
13.	Elektrokardiogramma x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
14.	Prostatas specifiskais antigēns (PSA) vīr. pēc 40 g.v. x 1gadā	1Xgadā	
15.	Zarnu vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm un vīriešiem no 50 gadiem 1x gadā	
16.	Krūts vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm no 50-69 gadiem 1x divos gados	
17.	Dzemdē kakla vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm vecumā no 25-70 gadiem 1x trīs gados	
18.	Aprūpes pakalpojums (<i>pamperu maiņa, apmazgāšana, izgulējumu profilakse u.c.</i>)	90 stundas mēnesī	Aprūpētājs/māsu palīgs
Medicīniskās rehabilitācijas pakalpojums			
1.	Fizikālās un rehabilitācijas ārsta pakalpojums	2X gadā pie novērtēšanas	
2.	Fizioterapeita pakalpojums	10 stundas mēnesī	
3.	Ergoterapeita pakalpojums	6 stundas mēnesī	
4.	Masiera pakalpojums	20 min. x 10 seansi 1x gadā	
5.	Logopēda pakalpojums	-----	
6.	Mākslu terapeita pakalpojums	3 stundas mēnesī	

ILGTERMIŅA REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMU KOPUMS
(“pakalpojuma grozs”) personām ar redzes traucējumiem (vidēji vienai personai)
PIRMAIS APRŪPES LĪMENIS

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	Speciālisti
1.	Brīvais laiks (<i>TV, radio klausīšanās, bibliotēka, adīšana; pastaigas, iešana ciemos ar suni-pavadoni, ar asistentu, izmantojot orientācijas un mobilitātes palīg līdzekļus, piem., balto spieķi, elektroniskos pārvietošanās līdzekļus; atpūta; atpūta pie jūras speciāli personām ar redzes traucējumiem ierīkotajā pludmalē, kurā ir pieejams īpašs aprīkojums gan peldēšanai, gan aktīvai atpūtai pludmales teritorijā; lūgšanas kapelā u.c.)</i>	32 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
2.	Patstāvīgas dzīves prasmju darbnīca (<i>pamatprasmju apmācība burtu pazīšanā un lasīšanā gan bez, gan ar specializēto tehnisko palīg līdzekļu pielietojumu: ar runas sintēzi, ar palielinājumu (lupu - ar/bez gaismas avota), lasīt punktrakstā (braila rakstā), nolasot burtus ar taustes palīdzību; apmācība lietot digitālo grāmatu atskaņotāju Daisy; pamatprasmju apmācība rakstīt; rakstīt punktrakstā (braila rakstā), pielietojot braila raksta tāfeles, grifeles, rakstāmmašīnas, līnijraksta rāmi; naudas lietošanas un iepirkšanās prasmju apmācība gan bez, gan pielietojot monētu naudas maku, plastmasas vākus - skaidras naudas atpazīnēju; orientēšanās apkārtējā vidē un pārvietošanās prasmju apmācība, izmantojot orientācijas un mobilitātes palīg līdzekļus: balto spieķi - taktilo spieķi (nesalokāmu/salokāmu), elektroniskos un citus pārvietošanās līdzekļus; sabiedriskā transporta lietošanas apmācība un drošības pasākumu ievērošana uz ielas, izmantojot orientācijas un mobilitātes palīg līdzekļus, piem., balto spieķi, elektroniskos pārvietošanās līdzekļus; prasmju mācīšana atpazīt un nosaukt pulksteņa laiku, pielietojot specializēto runājošo vai reljefaino pulksteni, galda pulksteni ar runas funkciju, rokas pulksteni ar runas funkciju, braila rokas pulksteni; datora apmācība; apmācība lietot specializētu datortehnoloģiju: specializētās datorprogrammas: ^javs (ekrānlasošā) un ^MAGIC (ekrānpalielinošā), strādāt ar datoru, izmantojot braila raksta displeju, runas sintēzes un palielinošo programmatūru apmācība lietot telefonu ar skaņu un citu tīfrotehnikas piederumu lietošanā, piem., magnetolas; apmācība lietot, pielietot un izmantot tehniskos palīg līdzekļus:</i>	24 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs/

	<i>šķidrums līmeņa noteicēju, braila etiķešu izgatavotāju, virtuves termometru; apmācība pielietot pašapkalpošanās palīgglīdzekļus: krāsu noteicēju, runājošus vannas svarus, braila etiķetes, runājošu termometru u.c.)</i>		
3.	Produktivitātes un praktisko prasmju darbnīca (<i>dažādi dārzkopības darbi (augšnes sagatave, inventāra lietošana, stādīšana, ravēšana u.c.); darba drošība; dažādi mājsaimniecības darbi, piem., - sadzīves elektroiekārtu remonts; santehniskie darbi, piem.- ūdens krānu labošana, kloceta ūdens tvertnes labošana; atslēdznieka darbi, piem.- diega ieveramā izgatavošana; darbs ar mērinstrumentiem; orientācijas spieķa remonts; galdniecības darbi, piem.- ēvelēšana, zāģēšana, urbšana, kalšana; līmēšana; pamatņu izgatavošana pītiem priekšmetiem; teritorijas uzkopšanas darbi; grozu pinumu u.c. mākslas darbu izstrāde gadatirdziņiem; zīmējumu vai citu mākslas priekšmetu izveide izstādēm, konkursiem u.c.)</i>	16 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
4.	Tematiskās pēcpusdienas un tradīcijas (<i>pašdarbības kopu koncerti; gadskārtu rituāli: Ziemassvētki, Lieldienas, Jāņi, Mārtiņi, piem., Jāņu vakara organizēšanas pasākumi un tradīcijas, vaiņagu pīšana, Jāņu zāles; kopīga svētku svinēšana, svētku mielasts, kopīgas pusdienas; apaļo jubileju sveikšanas koncerti, dzimšanas dienu un vārda dienu svinēšana; dzejas lasīšana, tautas dziesmu dziedāšana, dejošana; kolektīvie un individuālie priekšlasījumi; Karaoke un relaksācijas mūzikas nodarbības; Valenīndienas; humora pēcpusdienas lekcijas par dažādām tēmām, piem., seksualitāte un kontracepcija; atkarību izraisīto vielu negatīvā ietekme u.c.)</i>	4 stundas mēnesī	Sociālais darbinieks, Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs/ kultūras pasākumu organizators
5.	Viesu dienas vai atvērto durvju dienas (<i>viesu dienas (draugu, radu, ģimenes locekļu, labu paziņu, atbalsta personu uzņemšana); apmeklētāju dienas (uzticības personas, citu institūciju iemītnieki u.c.); viesu koncerti u.c.)</i>	Sestdienas, svētdienas	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
6.	Sporta un tūrisma pasākumi (<i>vingrošana; sportošana trenāžieru zālē; sporta spēles; sporta pasākumi-paraolimpiskās olimpiādes. nūjošana; peldēšana; braukšana ar tandēmvelosipēdu; dabas draugu pārgājieni; pārgājieni „Pretī zelta rudenim”, ”Pretī pavasarim”;</i> spēle ar bumbu ar skaņas signālu u.c.)	10 stundas mēnesī	Kultūras un sporta pasākumu organizators

7.	Galda spēles (<i>šahs; dambrete; galda teniss; novuss; domino; speciālās spēļu kārtis u.c..</i>)	2 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
8.	Kultūras pasākumi (<i>teātra apmeklējumi; operas apmeklējumi; koncerta apmeklējumi; ekskursijas (piemēram, uz botānisko dārzu, uz jūrmalu, muzeji); baznīcu apmeklējumi (katoļu, luterāņu, pareizticīgo u.c. draudžu dievkalpojumi) u.c.</i>)	2 X mēnesī	Kultūras un sporta pasākumu organizators
9.	Radošās darbnīcas (<i>rokdarbi (adīšana, tamborēšana, izšūšana u.c.); aušana; kokapstrāde, grozu pīšana no klūdziņām; ziepju vārīšana; apsveikuma kartiņu pagatavošana; zīmēšana; gleznošana; keramika; floristika un ziedu kārtošana; dāvanu iesaiņošana; fotografēšana u.c..</i>)	16 stundas mēnesī (2x nedēļā pa divām stundām)	Interesu pulciņa vadītājs
10.	Interesu grupas (<i>ģitārspēle/akordeons/bungas u.c., dejošana; dziedāšanas ansamblis; sadziedāšanās kopa – koris; mūzikas mīlotāju kopa; folkloras kopa; dramatiskais pulciņš; kristīgā interešu kopa u.c.</i>)	8 stundas mēnesī	Interesu pulciņa vadītājs
11.	Sensorā istaba un sajūtu dārzs (<i>programma un atbilstošs aprīkojums: baltajā istabā, zaļajā istabā, rotaļu un kustību istabā, taktīlās stimulācijas istabā, mūzikas istabā, melnajā istabā un sajūtu dārzā; programma un atbilstošs aprīkojums sajūtu dārzā (ar metodoloģisku pamatojumu).</i>)	6 stundas mēnesī	Ergoterapeits, fizioterapeits, mākslu terapeits, sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
12.	Dzeršanas un ēšanas prasmes - pielietojot tehniskos palīglīdzekļus: šķidrums līmeņa noteicēju, braila etiķešu izgatavotāju, virtuves termometru: (<i>dzert šķidrumu no pudeles vai krūzes; ieliet šķidrumu no pakas vai krūzes; ēst ar karoti; ēst ar dakšīņu; izmantot galda piederumus; ēdot, ievērot ēdiena secību; ēst lēnā tempā, sakošļājot; lietot salvetes u.c.</i>).	20 min. katru dienu ēdienreizēs	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
13.	Ģērbšanās prasme - pielietojot pašapkalpošanās palīglīdzekļus: krāsu noteicēju, braila etiķetes, runājošo termometru, u.c.: (<i>noģērbties, apģērbties; ģērbties atbilstoši gadalaikam un laika apstākļiem; ģērbties atbilstoši situācijai, ievērojot dienas un nakts</i>)	20 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs

	<i>laiku; ģērbties atbilstoši situācijai, ievērojot dažādu pasākumu saturu (svētki, darbs u.c.); uzvilkt kurpes, sašņorēt; aizpogāt/atpogāt pogas, aizvilkt/atvilkt rāvējslēdzēju u.c.)</i>		
14.	Prasme rūpēties par savu izskatu, mazgāties un ievērot personīgo higiēnu - pielietojot pašapkalpošanās palīg līdzekļus: krāsu noteicēju ar runas funkciju, runājošos vannas svarus, braila etiķetes, u.c.: (<i>tīrīt zobus, ievērot zobu kopšanu, protēžu lietošanu un mutes higiēnu; mazgāt un ķemmēt matus; skūties; aprūpēt rokas un kājas; ievērot intīmo ķermeņa zonu higiēnu un uzturēt to tīru; ievērot higiēnu menstruāciju laikā; menstruāciju laikā mācēt rīkoties ar higiēniskajām paketēm – ielikt/apmainīt vai norādīt, ka tā ir jāapmaina; ievērot deguna higiēnu – izšņaukt degunu salvetē vai noslaucīt salvetē; mazgāties vannā vai dušā; pielietot mazgājamos līdzekļus: ziepes, dušas želeju, šampūnu u.c.; iekāpt vannā, izkāpt no tās; noslaucīties pēc mazgāšanās; mazgāt un noslaucīt rokas, atgriežot/nogriežot krānu; mazgāt “sīko” veļu; tīrīt apavus, piešūt pogu u.c.)</i>	20 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
15.	Prasme lietot tualeti (<i>pastāvīgi un patstāvīgi lietot tualeti; lietot tualetes papīru; tualetē nolaist ūdeni pēc nokārtošanās; sakārtot apģērbu pirms un pēc tualetes lietošanas; mazgāt rokas pēc tualetes apmeklējuma, u. tml.; lietot pamperi un mācīt saprast vai norādīt, ka tas ir jāapmaina u.c.)</i>	20 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
16.	Prasme kārtot/sakārtot telpu, mantas un drēbes - izmantojot orientācijas un mobilitātes palīg līdzekļus, piem., Balto spieķi, elektroniskos pārvietošanās līdzekļus: (<i>uzklāt/saklāt gultu; sakārtot mantas nodarbību telpās pēc kāda uzdevuma veikšanas, noliekot tās savās vietās; sakārtot savas mantas; sakārtot savas drēbes; vēdināt telpu; uzkopt telpu; lietot mazgājamos līdzekļus; slaucīt/mazgāt grīdu; noslaucīt putekļus; aplaistīt puķes u.c.)</i>	20 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
17.	Prasme pagatavot vienkāršu ēdienu un darboties virtuvē - izmantojot orientācijas un mobilitātes palīg līdzekļus, piem., balto spieķi, elektroniskos pārvietošanās līdzekļus, braila etiķetes, virtuves svarus ar runas funkciju; pielietojot tehniskos palīg līdzekļus: šķidrums līmeņa noteicēju, braila etiķešu izgatavotāju, virtuves termometru (<i>mazgāt/slaucīt traukus; lietot asus priekšmetus – nazi, dakšiņu personāla uzraudzībā; lietot ergonomiskos traukus; uzklāt galdu; novākt traukus; gatavot uzkodas; pagatavot dzērienu; nomizot kartupeļus vai citas saknes; mazgāt rokas pirms ēšanas; virtuves tehnikas lietošana u.c.)</i>	6 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
18.	Psihologa pakalpojums	2 stundas mēnesī	Psihologs

Veselības aprūpes pakalpojumi			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	
1.	Ģimenes ārsts	1Xgadā	
2.	Klīniskā asins aina x 1gadā	1Xgadā	
3.	Urīna analīze x 1gadā	1Xgadā	
4.	Plaušu Rtg- gramma/ skopija x 1gadā	1Xgadā	
5.	Aknu funkcionālie rādītāji x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
6.	Nieru funkcionālie rādītāji x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
7.	Lipīdu līmenis asinīs (Holesterīns, triglicerīdi)	1Xgadā pēc nepieciešamības	
8.	Glikozes līmenis asinīs	1Xgadā pēc nepieciešamības	
9.	Vairogdziedzera funkcionālie rādītāji x 1gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
10.	Ginekologs x 1gadā	1Xgadā	
11.	Oftalmologs	1Xgadā	
12.	Stomatologa konsultācija x 1gadā	1Xgadā	
13.	Krēpu izmeklējumi (uzsējums uz baciļu kultūrām)	1Xgadā pēc nepieciešamības	
14.	Elektrokardiogramma x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
15.	Prostatas specifiskais antigēns (PSA) vīr. pēc 40 g.v. x 1gadā	1Xgadā	
16.	Zarnu vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm un vīriešiem no 50 gadiem 1x gadā	
17.	Krūts vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm no 50-69 gadiem 1x divos gados	
18.	Dzemes kakla vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm vecumā no 25-70 gadiem 1x trīs gados	
Medicīniskās rehabilitācijas pakalpojums			
1.	Fizikālās un rehabilitācijas ārsta pakalpojums	2X gadā pie novērtēšanas	
2.	Fizioterapeita pakalpojums	4 stundas mēnesī	
3.	Ergoterapeita pakalpojums	4 stundas mēnesī	
4.	Masiera pakalpojums	20 min. x 10 seansi 1x gadā	
5.	Logopēda pakalpojums	2 x nedēļā x 20 min. (kopā 2, 5 stundas mēnesī)	
6.	Mākslu terapeita pakalpojums	6 stundas mēnesī	

ILGTERMIŅA REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMU KOPUMS
(“pakalpojuma grozs”) personām ar redzes traucējumiem (vidēji vienai personai)
OTRAIS APRŪPES LĪMENIS

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	Speciālisti
1.	Brīvais laiks (<i>TV, radio klausīšanās, bibliotēka, adīšana; pastaigas, iešana ciemos ar suni-pavadoni, ar asistentu, izmantojot orientācijas un mobilitātes palīglīdzekļus, piem., balto spieķi, elektroniskos pārvietošanās līdzekļus; atpūta; atpūta pie jūras speciāli personām ar redzes traucējumiem ierīkotajā pludmalē, kurā ir pieejams īpašs aprīkojums gan peldēšanai, gan aktīvai atpūtai pludmales teritorijā; lūgšanas kapelā u.c.)</i>	32 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
2.	Patstāvīgas dzīves prasmju darbnīca (<i>patstāvīgas dzīves prasmju darbnīca (pamatprasmju apmācība burtu pazīšanās un lasīšanā gan bez, gan ar specializēto tehnisko palīglīdzekļu pielietojumu: ar runas sintēzi, ar palielinājumu (lupu - ar/bez gaismas avota), lasīt punktrakstā (braila rakstā), nolasot burtus ar taustes palīdzību; apmācība lietot digitālo grāmatu atskaņotāju Daisy; pamatprasmju apmācība rakstīt; rakstīt punktrakstā (braila rakstā), pielietojot braila raksta tāfeles, grifeles, rakstāmmašīnas, līnijraksta rāmi; naudas lietošanas un iepirkšanās prasmju apmācība gan bez, gan pielietojot monētu naudas maku, plastmasas vākus - skaidras naudas atpazīnēju; orientēšanās apkārtējā vidē un pārvietošanās prasmju apmācība, izmantojot orientācijas un mobilitātes palīglīdzekļus: balto spieķi - taktilo spieķi (nesalokāmu/salokāmu), elektroniskos un citus pārvietošanās līdzekļu ;sabiedriskā transporta lietošanas apmācība un drošības pasākumu ievērošana uz ielas, izmantojot orientācijas un mobilitātes palīglīdzekļus, piem., balto spieķi, elektroniskos pārvietošanās līdzekļus; prasmju mācīšana atpazīt un nosaukt pulksteņa laiku, pielietojot specializēto runājošo vai reljefaino pulksteni, galda pulksteni ar runas funkciju, rokas pulksteni ar runas funkciju, braila rokas pulksteni; datora apmācība; apmācība lietot specializētu datortehnoloģiju: specializētās datorprogrammas: ^javs (ekrānlasošā) un ^MAGIC (ekrānpalielinošā), strādāt ar datoru, izmantojot braila raksta displeju, runas sintēzes un palielinošo programmatūru apmācība lietot telefonu ar skaņu un citu tiftehniskās piederumu lietošanā, piem., magnetolas; apmācība lietot, pielietot un izmantot tehniskos palīglīdzekļus: šķidrums līmeņa noteicēju, braila etiķešu izgatavotāju, virtuves termometru; apmācība</i>	24 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs

	<i>pielietot pašapkalpošanās palīglīdzekļus: krāsu noteicēju, runājošus vannas svarus, braila etiķetes, runājošu termometru u.c.)</i>		
3.	Produktivitātes un praktisko prasmju darbnīca <i>(dažādi dārzkopības darbi (augšnes sagatave, inventāra lietošana, stādīšana, ravēšana u.c.); darba drošība; dažādi mājsaimniecības darbi, piem., - sadzīves elektroiekārtu remonts; santehnisks darbi, piem.- ūdens krānu labošana, klozeta ūdens tvertnes labošana; atslēdznieka darbi, piem.- diega ieveramā izgatavošana; darbs ar mērinstrumentiem; orientācijas spieķa remonts; galdniecības darbi, piem.- ēvelēšana, zāģēšana, urbšana, kalšana; līmēšana; pamatņu izgatavošana pītiem priekšmetiem; teritorijas uzkopšanas darbi; grozu pinumu u.c. mākslas darbu izstrāde gadatirdziņiem; zīmējumu vai citu mākslas priekšmetu izveide izstādēm, konkursiem u.c.)</i>	8 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
4.	Tematiskās pēcpusdienas un tradīcijas <i>(pašdarbības kopu koncerti; gadskārtu rituāli: Ziemassvētki, Lieldienas, Jāņi, Mārtiņi, piem., Jāņu vakara organizēšanas pasākumi un tradīcijas, vaiņagu pīšana, Jāņu zāles; kopīga svētku svinēšana, svētku mielasts, kopīgas pusdienas; apaļo jubileju sveikšanas koncerti, dzimšanas dienu un vārda dienu svinēšana; dzejas lasīšana, tautas dziesmu dziedāšana, dejošana; kolektīvie un individuālie priekšlasījumi; Karaoke un relaksācijas mūzikas nodarbības; Valentīndienas; humora pēcpusdienas lekcijas par dažādām tēmām, piem., seksualitāte un kontracepcija; atkarību izraisošo vielu negatīvā ietekme u.c.)</i>	4 stundas mēnesī	Sociālais darbinieks, Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs/ kultūras pasākumu organizators
5.	Viesu dienas vai atvērto durvju dienas <i>(viesu dienas (draugu, radu, ģimenes locekļu, labu paziņu, atbalsta personu uzņemšana); apmeklētāju dienas (uzticības personas, citu institūciju iemītnieki u.c.); viesu koncerti u.c.)</i>	Sestdienas, svētdienas	-
6.	Sporta un tūrisma pasākumi <i>(vingrošana; sportošana trenāžieru zālē; sporta spēles; nūjošana; peldēšana; braukšana ar tandēmvelosipēdu; dabas draugu pārgājieni; pārgājieni „Preī zelta rudenim”, ”Preī pavasarim”); spēle ar bumbu ar skaņas signālu u.c.)</i>	10 stundas mēnesī	Kultūras un sporta pasākumu organizators ergoterapets, fizioterapeits
7.	Galda spēles <i>(šahs; dambrete; galda teniss; novuss; domino; speciālās spēļu kārtis u.c..)</i>	2 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais

			rehabilitētājs
8.	Kultūras pasākumi (<i>teātra apmeklējumi; operas apmeklējumi; koncerta apmeklējumi; ekskursijas (piemēram, uz botānisko dārzu, uz jūrmalu); baznīcu apmeklējumi (katoļu, luterāņu, pareizticīgo u.c. draudžu dievkalpojumi) u.c.</i>)	1 X mēnesī	Kultūras un sporta pasākumu organizators
9.	Radošās darbnīcas (<i>rokdarbi (adīšana, tamborēšana, izšūšana u.c.); aušana; kokapstrāde, grozu pīšana no klūdziņām; ziepju vārīšana; apsveikuma kartiņu pagatavošana; zīmēšana; gleznošana; keramika; floristika un ziedu kārtošana; dāvanu iesaiņošana; fotografēšana u.c..</i>)	16 stundas mēnesī (2x nedēļā pa divām stundām)	Interesu pulciņa vadītājs
10.	Interesu grupas (<i>ģitārspēle/akordeons/bungas u.c., dejošana; dziedāšanas ansamblis; sadziedāšanās kopa – koris; mūzikas mīļotāju kopa; folkloras kopa; dramatiskais pulciņš; kristīgā interešu kopa u.c.</i>)	8 stundas mēnesī	Interesu pulciņa vadītājs
11.	Sensorā istaba un sajūtu dārzs (<i>programma un atbilstošs aprīkojums: baltajā istabā, zaļajā istabā, rotaļu un kustību istabā, taktīlās stimulācijas istabā, mūzikas istabā, melnajā istabā un sajūtu dārzā; programma un atbilstošs aprīkojums sajūtu dārzā (ar metodoloģisku pamatojumu).</i>)	6 stundas mēnesī	Ergoterapeits, fizioterapeits, mākslu terapeits, sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
12.	Dzeršanas un ēšanas prasmes - pielietojot tehniskos palīg līdzekļus: šķidruma līmeņa noteicēju, braila etiķešu izgatavotāju, virtuves termometru. (<i>dzert šķidrumu no pudeles vai krūzes; ieliet šķidrumu no pakas vai krūzes; ēst ar karoti; ēst ar dakšiņu; izmantot galda piederumus; ēdot, ievērot ēdiena secību; ēst lēnā tempā, sakošļājot; lietot salvetes u.c.</i>)	20 min. katru dienu ēdienreizēs	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
13.	Ģērbšanās prasme - pielietojot pašapkalpošanās palīg līdzekļus: krāsu noteicēju, braila etiķetes, runājošo termometru, u.c.: (<i>noģērbties, apģērbties; ģērbties atbilstoši gadalaikam un laika apstākļiem; ģērbties atbilstoši situācijai, ievērojot dienas un nakts laiku; ģērbties atbilstoši situācijai, ievērojot dažādu pasākumu saturu (svētki, darbs u.c.); uzvilkt kurpes, sašņorēt; aizpogāt/atpogāt pogas, aizvilkt/atvilkt rāvējslēdzēju u.c.</i>)	20 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs

14.	Prasme rūpēties par savu izskatu, mazgāties un ievērot personīgo higiēnu - pielietojot pašapkalpošanās palīg līdzekļus: krāsu noteicēju ar runas funkciju, runājošos vannas svarus, braila etiķetes, u.c.: (<i>tīrīt zobus, ievērot zobu kopšanu, protēžu lietošanu un mutes higiēnu; mazgāt un ķemmēt matus; skūties; aprūpēt rokas un kājas; ievērot intīmo ķermeņa zonu higiēnu un uzturēt to tīru; ievērot higiēnu menstruāciju laikā; menstruāciju laikā mācēt rīkoties ar higiēniskajām paketēm – ielikt/apmainīt vai norādīt, ka tā ir jāapmaina; ievērot deguna higiēnu – izšņaukt degunu salvetē vai noslaucīt salvetē; mazgāties vannā vai dušā; pielietot mazgājamus līdzekļus: ziepes, dušas želeju, šampūnu u.c.; iekāpt vannā, izkāpt no tās; noslaucīties pēc mazgāšanās; mazgāt un noslaucīt rokas, atgriežot/nogriežot krānu; mazgāt “sīko” veļu; tīrīt apavus, piešūt pogu u.c.).</i>	20 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
15.	Prasme lietot tualeti (<i>pastāvīgi un patstāvīgi lietot tualeti; lietot tualetes papīru; tualetē nolaist ūdeni pēc nokārtošanās; sakārtot apģērbu pirms un pēc tualetes lietošanas; mazgāt rokas pēc tualetes apmeklējuma, u. tml.; lietot pamperi un mācīt saprast vai norādīt, ka tas ir jāapmaina u.c.).</i>	20 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
16.	Prasme kārtot/sakārtot telpu, mantas un drēbes - izmantojot orientācijas un mobilitātes palīg līdzekļus, piem., Balto spieķi, elektroniskos pārvietošanās līdzekļus: (<i>uzklāt/saklāt gultu; sakārtot mantas nodarbību telpās pēc kāda uzdevuma veikšanas, noliekot tās savās vietās; sakārtot savas mantas; sakārtot savas drēbes; vēdināt telpu; uzkopt telpu; lietot mazgājamus līdzekļus; slaucīt/mazgāt grīdu; noslaucīt putekļus; aplaisīt puķes u.c.).</i>	20 min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
17.	Prasme pagatavot vienkāršu ēdienu un darboties virtuvē - izmantojot orientācijas un mobilitātes palīg līdzekļus, piem., balto spieķi, elektroniskos pārvietošanās līdzekļus, braila etiķetes, virtuves svarus ar runas funkciju; pielietojot tehniskos palīg līdzekļus: šķidruma līmeņa noteicēju, braila etiķešu izgatavotāju, virtuves termometru (<i>mazgāt/slaucīt traukus; lietot asus priekšmetus – nazi, dakšiņu personāla uzraudzībā; lietot ergonomiskos traukus; uzklāt galdu; novākt traukus; gatavot uzkodas; pagatavot dzērienu; nomizot kartupeļus vai citas saknes; mazgāt rokas pirms ēšanas; virtuves tehnikas lietošana u.c.).</i>	6 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs
18.	Psihologa pakalpojums	2 stundas mēnesī	Psihologs

Veselības aprūpes pakalpojumi			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	
1.	Ģimenes ārsts	1Xgadā	
2.	Klīniskā asins aina x 1gadā	1Xgadā	
3.	Urīna analīze x 1gadā	1Xgadā	
4.	Plaušu Rtg- gramma/ skopija x 1gadā	1Xgadā	
5.	Aknu funkcionālie rādītāji x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
6.	Nieru funkcionālie rādītāji x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
7.	Lipīdu līmenis asinīs (Holesterīns, triglicerīdi)	1Xgadā pēc nepieciešamības	
8.	Glikozes līmenis asinīs	1Xgadā pēc nepieciešamības	
9.	Vairogdziedzera funkcionālie rādītāji x 1gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
10.	Ginekologs x 1gadā	1Xgadā	
11.	Oftalmologs	1Xgadā	
12.	Stomatologa konsultācija x 1gadā	1Xgadā	
13.	Krēpu izmeklējumi (uzsējums uz baciļu kultūrām)	1Xgadā pēc nepieciešamības	
14.	Elektrokardiogramma x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
15.	Prostatas specifiskais antigēns (PSA) vīr. pēc 40 g.v. x 1gadā	1Xgadā	
16.	Zarnu vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm un vīriešiem no 50 gadiem 1x gadā	
17.	Krūts vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm no 50-69 gadiem 1x divos gados	
16.	Dzemes kakla vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm vecumā no 25-70 gadiem 1x trīs gados	
Medicīniskās rehabilitācijas pakalpojums			
1.	Fizikālās un rehabilitācijas ārsta pakalpojums	2X gadā pie novērtēšanas	
2.	Fizioterapeita pakalpojums	4 stundas mēnesī	
3.	Ergoterapeita pakalpojums	4 stundas mēnesī	
4.	Masiera pakalpojums	20 min. x 10 seansi 1x gadā	
5.	Logopēda pakalpojums	2 x nedēļā x 20 min. (kopā 2, 5 stundas mēnesī)	
6.	Mākslu terapeita pakalpojums	6 stundas mēnesī	

ILGTERMIŅA REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMU KOPUMS
(“pakalpojuma grozs”) personām ar redzes traucējumiem (vidēji vienai personai)
TREŠAIS APRŪPES LĪMENIS

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	Speciālisti
1.	Brīvais laiks (<i>TV, radio klausīšanās, bibliotēka, adīšana; pastaigas, iešana ciemos ar suni-pavadoni, ar asistentu, izmantojot orientācijas un mobilitātes palīglīdzekļus, piem., balto spieķi, elektroniskos pārvietošanās līdzekļus; atpūta; atpūta pie jūras speciāli personām ar redzes traucējumiem ierīkotajā pludmalē, kurā ir pieejams īpašs aprīkojums gan peldēšanai, gan aktīvai atpūtai pludmales teritorijā; lūgšanas kapelā u.c.</i>)	64 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
2.	Patstāvīgas dzīves prasmju darbnīca (<i>patstāvīgas dzīves prasmju darbnīca (pamatprasmju apmācība burtu pazīšanās un lasīšanās gan bez, gan ar specializēto tehnisko palīglīdzekļu pielietojumu: ar runas sintēzi, ar palielinājumu (lupu - ar/bez gaismas avota), lasīt punktrakstā (braila rakstā), nolasot burtus ar taustes palīdzību; apmācība lietot digitālo grāmatu atskaņotāju Daisy; pamatprasmju apmācība rakstīt; rakstīt punktrakstā (braila rakstā), pielietojot braila raksta tāfeles, grīfeles, rakstāmmašīnas, līnijraksta rāmi; naudas lietošanas un iepirkšanās prasmju apmācība gan bez, gan pielietojot monētu naudas maku, plastmasas vākus - skaidras naudas atpazīšanu; orientēšanās apkārtējā vidē un pārvietošanās prasmju apmācība, izmantojot orientācijas un mobilitātes palīglīdzekļus: balto spieķi - taktilo spieķi (nesalokāmu/salokāmu), elektroniskos un citus pārvietošanās līdzekļus; sabiedriskā transporta lietošanas apmācība un drošības pasākumu ievērošana uz ielas, izmantojot orientācijas un mobilitātes palīglīdzekļus, piem., balto spieķi, elektroniskos pārvietošanās līdzekļus; prasmju mācīšana atpazīt un nosaukt pulksteņa laiku, pielietojot specializēto runājošo vai reljefaino pulksteni, galda pulksteni ar runas funkciju, rokas pulksteni ar runas funkciju, braila rokas pulksteni ;datorapmācība; apmācība lietot specializētu datortehnoloģiju: specializētās datorprogrammas: ^javs (ekrānlasošā) un ^MAGIC (ekrānpalielinošā), strādāt ar datoru, izmantojot braila raksta displeju, runas sintēzes un palielinošo programmatūru; apmācība lietot telefonu ar skaņu un citu tifteltnikas piederumu lietošanā, piem., magnetolas; apmācība lietot, pielietot un izmantot tehniskos palīglīdzekļus: šķidrums līmeņa noteicēju, braila etiķešu izgatavotāju, virtuves termometru;</i>	16 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs

	<i>apmācība pielietot pašapkalpošanās palīg līdzekļus: krāsu noteicēju, runājošus vannas svarus, braila etiķetes, runājošu termometru u.c.)</i>		
3.	Produktivitātes un praktisko prasmju darbnīca <i>(dažādi dārzkopības darbi (augšnes sagatave, inventāra lietošana, stādīšana, ravēšana u.c.); darba drošība; dažādi mājsaimniecības darbi, piem., - sadzīves elektroiekārtu remonts; santehnisks darbi, piem.- ūdens krānu labošana, klozeta ūdens tvertnes labošana; atslēdznieka darbi, piem.- diega ieveramā izgatavošana; darbs ar mērinstrumentiem; orientācijas spieķa remonts; galdniecības darbi, piem.- ēvelēšana, zāģēšana, urbšana, kalšana; līmēšana; pamatņu izgatavošana pītiem priekšmetiem; teritorijas uzkopšanas darbi; grozu pinumu u.c. mākslas darbu izstrāde gadatirdziņiem; zīmējumu vai citu mākslas priekšmetu izveide izstādēm, konkursiem u.c.)</i>	4 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
4.	Tematiskās pēcpusdienas un tradīcijas <i>(pašdarbības kopu koncerti; gadskārtu rituāli: Ziemassvētki, Lieldienas, Jāņi, Mārtiņi, piem., Jāņu vakara organizēšanas pasākumi un tradīcijas, vaiņagu pīšana, Jāņu zāles; kopīga svētku svinēšana, svētku mielasts, kopīgas pusdienas; apaļo jubileju sveikšanas koncerti, dzimšanas dienu un vārda dienu svinēšana; dzejas lasīšana, tautas dziesmu dziedāšana, dejošana; kolektīvie un individuālie priekšlasījumi; Karaoke un relaksācijas mūzikas nodarbības; Valentīndienas; humora pēcpusdienas lekcijas par dažādām tēmām, piem., seksualitāte un kontracepcija; atkarību izraisošo vielu negatīvā ietekme u.c.)</i>	4 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
5.	Viesu dienas vai atvērto durvju dienas <i>(viesu dienas (draugu, radu, ģimenes locekļu, labu paziņu, atbalsta personu uzņemšana); apmeklētāju dienas (uzticības personas, citu institūciju iemītnieki u.c.); viesu koncerti u.c.)</i>	Sestdienas, svētdienas	-
6.	Sporta un tūrisma pasākumi <i>(vingrošana; sportošana trenāžieru zālē; sporta spēles; nūjošana; peldēšana; braukšana ar tandēmvelosipēdu; dabas draugu pārgājieni; pārgājieni „Preī zelta rudenim”, „Preī pavasarim”; spēle ar bumbu ar skaņas signālu u.c.)</i>	6stundas mēnesī	Kultūras un sporta pasākumu organizators/ergoterapeits, fizioterapeits

7.	Galda spēles (<i>šahs; dambrete; galda teniss; novuss; domino; speciālās spēļu kārtis u.c.</i>)	2 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
8.	Kultūras pasākumi (<i>teātra apmeklējumi; operas apmeklējumi; koncerta apmeklējumi; ekskursijas (piemēram, uz botānisko dārzu, uz jūrmalu); baznīcu apmeklējumi (katoļu, luterāņu, pareizticīgo u.c. draudžu dievkalpojumi) u.c.</i>)	1 X mēnesī	Kultūras un sporta pasākumu organizators/sociālais rehabilitētājs
9.	Radošās darbnīcas (<i>rokdarbi (adīšana, tamborēšana, izšūšana u.c.); aušana; kokapstrāde, grozu pīšana no klūdziņām; ziepju vārīšana; apsveikuma kartiņu pagatavošana; zīmēšana; gleznošana; keramika; floristika un ziedu kārtošana; dāvanu iesaiņošana; fotografēšana u.c..</i>)	8 stundas mēnesī (2x nedēļā pa divām stundām)	Interesu pulciņa vadītājs
10.	Interesu grupas (<i>ģitārspēle/akordeons/bungas u.c., dejošana; dziedāšanas ansamblis; sadziedāšanās kopa – koris; mūzikas mīļotāju kopa; folkloras kopa; dramatiskais pulciņš; kristīgā interešu kopa u.c.</i>)	4 stundas mēnesī	Interesu pulciņa vadītājs
11.	Sensorā istaba un sajūtu dārzs (<i>programma un atbilstošs aprīkojums: baltajā istabā, zaļajā istabā, rotaļu un kustību istabā, taktīlās stimulācijas istabā, mūzikas istabā, melnajā istabā un sajūtu dārzā; programma un atbilstošs aprīkojums sajūtu dārzā (ar metodoloģisku pamatojumu).</i>)	6 stundas mēnesī	Ergoterapeits, fiziooterapeits, mākslu terapeits, sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
12.	Dzeršanas un ēšanas prasmes - pielietojot tehniskos palīgīdzekļus: šķidruma līmeņa noteicēju, braila etiķešu izgatavotāju, virtuves termometru: (<i>dzert šķidrumu no pudeles vai krūzes; ieliet šķidrumu no pakas vai krūzes; ēst ar karoti; ēst ar dakšīņu; izmantot galda piederumus; ēdot, ievērot ēdiena secību; ēst lēnā tempā, sakošļājot; lietot salvetes u.c.</i>)	20min. katru dienu ēdienreizēs	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs

13.	Ģērbšanās prasme - pielietojot pašapkalpošanās palīg līdzekļus: krāsu noteicēju, braila etiķetes, runājošo termometru, u.c.: (<i>noģērbties, apģērbties; ģērbties atbilstoši gadalaikam un laika apstākļiem; ģērbties atbilstoši situācijai, ievērojot dienas un nakts laiku; ģērbties atbilstoši situācijai, ievērojot dažādu pasākumu saturu (svētki, darbs u.c.); uzvilkt kurpes, sašņorēt; aizpogāt/atpogāt pogas, aizvilkt/atvilkt rāvējslēdzēju u.c.</i>)	20min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
14.	Prasme rūpēties par savu izskatu, mazgāties un ievērot personīgo higiēnu - pielietojot pašapkalpošanās palīg līdzekļus: krāsu noteicēju ar runas funkciju, runājošos vannas svarus, braila etiķetes, u.c.: (<i>tīrīt zobus, ievērot zobu kopšanu, protēžu lietošanu un mutes higiēnu; mazgāt un ķemmēt matus; skūties; aprūpēt rokas un kājas; ievērot intīmo ķermeņa zonu higiēnu un uzturēt to tīru; ievērot higiēnu menstruāciju laikā; menstruāciju laikā mācēt rīkoties ar higiēniskajām paketēm – ielikt/apmainīt vai norādīt, ka tā ir jāapmaina; ievērot deguna higiēnu – izšņaukt degunu salvetē vai noslaucīt salvetē; mazgāties vannā vai dušā; pielietot mazgājamus līdzekļus: ziepes, dušas želeju, šampūnu u.c.; iekāpt vannā, izkāpt no tās; noslaucīties pēc mazgāšanās; mazgāt un noslaucīt rokas, atgriežot/nogriežot krānu; mazgāt “sīko” veļu; tīrīt apavus, piešūt pogu u.c.</i>)	20min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
15.	Prasme lietot tualeti (<i>pastāvīgi un patstāvīgi lietot tualeti; lietot tualetes papīru; tualetē nolaist ūdeni pēc nokārtošanās; sakārtot apģērbu pirms un pēc tualetes lietošanas; mazgāt rokas pēc tualetes apmeklējuma, u. tml.; lietot pamperi un mācīt saprast vai norādīt, ka tas ir jāapmaina u.c.</i>)	20min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
16.	Prasme kārtot/sakārtot telpu, mantas un drēbes - izmantojot orientācijas un mobilitātes palīg līdzekļus, piem., Balto spieķi, elektroniskos pārvietošanās līdzekļus: (<i>uzklāt/saklāt gultu; sakārtot mantas nodarbību telpās pēc kāda uzdevuma veikšanas, noliekot tās savās vietās; sakārtot savas mantas; sakārtot savas drēbes; vēdināt telpu; uzkopt telpu; lietot mazgājamus līdzekļus; slaucīt/mazgāt grīdu; noslaucīt putekļus; aplaisīt puķes u.c.</i>)	20min. katru dienu	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
17.	Prasme pagatavot vienkāršu ēdienu un darboties virtuvē - izmantojot orientācijas un mobilitātes palīg līdzekļus, piem., balto spieķi, elektroniskos pārvietošanās līdzekļus, braila etiķetes, virtuves svarus ar runas funkciju; pielietojot tehniskos palīg līdzekļus: šķidruma līmeņa noteicēju, braila etiķešu izgatavotāju, virtuves termometru (<i>mazgāt/slaucīt traukus; lietot asus priekšmetus – nazi, dakšiņu personāla uzraudzībā; lietot ergonomiskos traukus; uzklāt galdu; novākt traukus; gatavot uzkodas; pagatavot dzērienu; nomizot kartupeļus vai citas saknes; mazgāt rokas pirms ēšanas; virtuves tehnikas lietošana u.c.</i>)	3 stundas mēnesī	Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
18.	Psihologa pakalpojums	2 stundas mēnesī	Psihologs

Veselības aprūpes pakalpojumi			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	
1.	Ģimenes ārsts	1Xgadā	
2.	Klīniskā asins aina x 1gadā	1Xgadā	
3.	Urīna analīze x 1gadā	1Xgadā	
4.	Plaušu Rtg- gramma/ skopija x 1gadā	1Xgadā	
5.	Aknu funkcionālie rādītāji x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
6.	Nieru funkcionālie rādītāji x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
7.	Lipīdu līmenis asinīs (Holesterīns, triglicerīdi)	1Xgadā pēc nepieciešamības	
8.	Glikozes līmenis asinīs	1Xgadā pēc nepieciešamības	
9.	Vairogdziedzera funkcionālie rādītāji x 1gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
10.	Ginekologs x 1gadā	1Xgadā	
11.	Oftalmologs	1Xgadā	
12.	Stomatologa konsultācija x 1gadā	1Xgadā	
13.	Krēpu izmeklējumi (uzsējums uz baciļu kultūrām)	1Xgadā pēc nepieciešamības	
14.	Elektrokardiogramma x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
15.	Prostatas specifiskais antigēns (PSA) vīr. pēc 40 g.v. x 1gadā	1Xgadā	
16.	Zarnu vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm un vīriešiem no 50 gadiem 1x gadā	
17.	Krūts vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm no 50-69 gadiem 1x divos gados	
18.	Dzemdē kakla vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm vecumā no 25-70 gadiem 1x trīs gados	
Medicīniskās rehabilitācijas pakalpojums			
1.	Fizikālās un rehabilitācijas ārsta pakalpojums	2X gadā pie novērtēšanas	
2.	Fizioterapeita pakalpojums	8 stundas mēnesī	
3.	Ergoterapeita pakalpojums	8 stundas mēnesī	
4.	Masiera pakalpojums	20 min. x 10 seansi 1x gadā	
5.	Logopēda pakalpojums	2 x nedēļā x 20 min. (kopā 2, 5 stundas mēnesī)	
6.	Mākslu terapeita pakalpojums	6 stundas mēnesī	

ILGTERMIŅA REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMU KOPUMS
(“pakalpojuma grozs”) personām ar redzes traucējumiem (vidēji vienai personai)
CETURTAIS APRŪPES LĪMENIS

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	Speciālisti
1.	Brīvais laiks (<i>TV, radio klausīšanās, bibliotēka(bibliotekāra apmeklējums), lūgšanas</i>)	90 stundas mēnesī	Aprūpētājs/ māsu palīgs, bibliotekārs
2.	Patstāvīgas dzīves prasmju darbnīca (<i>pamatprasmju apmācība burtu pazīšanā un lasīšanā gan bez, gan ar specializēto tehnisko palīgīdzekļu pielietojumu: ar runas sintēzi, ar palielinājumu (lupu - ar/bez gaismas avota), lasīt punktrakstā (braila rakstā), nolasot burtus ar taustes palīdzību; apmācība lietot digitālo grāmatu atskaņotāju Daisy; pamatprasmju apmācība rakstīt; rakstīt punktrakstā (braila rakstā), pielietojot braila raksta tāfeles, grifeles, rakstāmmašīnas, līnijraksta rāmi; naudas lietošanas un iepirkšanās prasmju apmācība gan bez, gan pielietojot monētu naudas maku, plastmasas vākus - skaidras naudas atpazīnēju; prasmju mācīšana atpazīt un nosaukt pulksteņa laiku, pielietojot specializēto runājošo vai reljefaino pulksteni, galda pulksteni ar runas funkciju, rokas pulksteni ar runas funkciju, braila rokas pulksteni; datorapmācība; apmācība lietot specializētu datortehnoloģiju: specializētās datorprogrammas: ^javs (ekrānlasošā) un ^MAGIC (ekrānpalielinošā), strādāt ar datoru, izmantojot braila raksta displeju, runas sintēzes un palielinošo programmatūru; apmācība lietot telefonu ar skaņu un citu tīfrotehnikas piederumu lietošanā, piem., magnetolas; apmācība lietot, pielietot un izmantot tehniskos palīgīdzekļus: šķidrums līmeņa noteicēju, braila etiķešu izgatavotāju, virtuves termometru; apmācība pielietot pašapkalpošanās palīgīdzekļus: krāsu noteicēju, runājošu vannas svarus, braila etiķetes, runājošu termometru u.c.)</i>	6 stundas	Aprūpētājs/ māsu palīgs, ergoterapeits
3.	Produktivitātes un praktisko prasmju darbnīca (<i>dažādi dārzkopības darbi (augšnes sagatave, inventāra lietošana, stādīšana, ravēšana u.c.); darba drošība; dažādi mājsaimniecības darbi, piem., - sadzīves elektroiekārtu remonts; santehnisks darbi, piem.- ūdens krānu labošana, kloceta ūdens tvertnes labošana; atslēdznieka darbi, piem.- diega ieveramā izgatavošana; darbs ar mērinstrumentiem; orientācijas spieķa remonts;</i>	-----	

	<i>galdniecības darbi, piem.- ēvelēšana, zāģēšana, urbšana, kalšana; līmēšana; pamatņu izgatavošana pītiem priekšmetiem; teritorijas uzkopšanas darbi; grozu pinumu u.c. mākslas darbu izstrāde gadatirdziņiem; zīmējumu vai citu mākslas priekšmetu izveide izstādēm, konkursiem u.c.)</i>		
4.	<i>Tematiskās pēcpusdienas un tradīcijas (pašdarbības kopu koncerti; gadskārtu rituāli: Ziemassvētki, Lieldienas, Jāņi, Mārtiņi, piem., Jāņu vakara organizēšanas pasākumi un tradīcijas, vaiņagu pīšana, Jāņu zāles; kopīga svētku svinēšana, svētku mielasts, kopīgas pusdienas; apaļo jubileju sveikšanas koncerti, dzimšanas dienu un vārda dienu svinēšana; dzejas lasīšana, tautas dziesmu dziedāšana, dejošana; kolektīvie un individuālie priekšlasījumi; Karaoke un relaksācijas mūzikas nodarbības; Valentīndienas; humora pēcpusdienas lekcijas par dažādām tēmām, piem., seksualitāte un kontracepcija; atkarību izraisošo vielu negatīvā ietekme u.c.)</i>	2 stundas mēnesī	Aprūpētājs/māsu palīgs
5.	<i>Viesu dienas vai atvērto durvju dienas (viesu dienas (draugu, radu, ģimenes locekļu, labu paziņu, atbalsta personu uzņemšana); apmeklētāju dienas (uzticības personas, citu institūciju iemītnieki u.c.); viesu koncerti u.c.)</i>	Sestdienas, svētdienas	Aprūpētājs/māsu palīgs
6.	<i>Sporta un tūrisma pasākumi (vingrošana)</i>	4 stundas mēnesī	Aprūpētājs/māsu palīgs, fizioterapeits
7.	<i>Galda spēles (šahs; dambrete; galda teniss; novuss; domino; speciālās spēļu kārtis u.c..)</i>	-----	
8.	<i>Kultūras baznīcu apmeklējumi (katoļu, luterāņu, pareizticīgo u.c. draudžu dievkalpojumi kapelā)</i>	1X mēnesī	Aprūpētājs/māsu palīgs
9.	<i>Radošās darbnīcas (rokdarbi (adīšana, tamborēšana, izšūšana u.c.); aušana; kokapstrāde, grozu pīšana no klūdziņām; ziepju vārīšana; apsveikuma kartiņu pagatavošana; zīmēšana; gleznošana; keramika; floristika un ziedu kārtošana; dāvanu iesaiņošana; fotografēšana u.c..)</i>	-----	
10.	<i>Interesešu grupas (ģitārspēle/akordeons/bungas u.c., dejošana; dziedāšanas ansamblis; sadziedāšanās kopa – koris; mūzikas mīļotāju kopa; folkloras kopa; dramatiskais pulciņš;</i>	-----	

	<i>kristīgā interešu kopa u.c.)</i>		
11.	Sensorā istaba un sajūtu dārzis (<i>programma un atbilstošs aprīkojums: baltajā istabā, zaļajā istabā, rotaļu un kustību istabā, taktīlās stimulācijas istabā, mūzikas istabā, melnajā istabā un sajūtu dārzā; programma un atbilstošs aprīkojums sajūtu dārzā (ar metodoloģisku pamatojumu).</i>)	-----	
12.	Dzeršanas un ēšanas prasmes - pielietojot tehniskos palīglīdzekļus: šķidruma līmeņa noteicēju, braila etiķešu izgatavotāju, virtuves termometru: (<i>dzert šķidrumu no pudeles vai krūzes; ieliet šķidrumu no pakas vai krūzes; ēst ar karoti; ēst ar dakšīņu; izmantot galda piederumus; ēdot, ievērot ēdiena secību; ēst lēnā tempā, sakošļājot; lietot salvetes u.c.).</i>)	30min katru dienu ēdienreizēs	Aprūpētājs/māsu palīgs ergoterapeits
13.	Ģērbšanās prasme - pielietojot pašapkalpošanās palīglīdzekļus: krāsu noteicēju, braila etiķetes, runājošo termometru, u.c.: (<i>noģērbties, apģērbties; ģērbties atbilstoši gadalaikam un laika apstākļiem; ģērbties atbilstoši situācijai, ievērojot dienas un nakts laiku; ģērbties atbilstoši situācijai, ievērojot dažādu pasākumu saturu (svētki, darbs u.c.); uzvilkt kurpes, sašņorēt; aizpogāt/atpogāt pogas, aizvilkt/atvilkt rāvējslēdzēju u.c.)</i>)	30 min. katru dienu	Aprūpētājs/māsu palīgs
14.	Prasme rūpēties par savu izskatu, mazgāties un ievērot personīgo higiēnu - pielietojot pašapkalpošanās palīglīdzekļus: krāsu noteicēju ar runas funkciju, runājošos vannas svarus, braila etiķetes, u.c.: (<i>tīrīt zobus, ievērot zobu kopšanu, protēžu lietošanu un mutes higiēnu; mazgāt un ķemmēt matus; skūties; aprūpēt rokas un kājas; ievērot intīmo ķermeņa zonu higiēnu un uzturēt to tīru; ievērot higiēnu menstruāciju laikā; menstruāciju laikā mācēt rīkoties ar higiēniskajām paketēm – ielikt/apmainīt vai norādīt, ka tā ir jāapmaina; ievērot deguna higiēnu – izšņaukt degunu salvetē vai noslaucīt salvetē; mazgāties vannā vai dušā; pielietot mazgājamus līdzekļus: ziepes, dušas želeju, šampūnu u.c.; iekāpt vannā, izkāpt no tās; noslaucīties pēc mazgāšanās; mazgāt un noslaucīt rokas, atgriežot/nogriežot krānu; mazgāt “sīko” veļu; tīrīt apavus, piešūt pogu u.c.).</i>)	20 min. katru dienu	Aprūpētājs/māsu palīgs
15.	Prasme lietot tualeti (<i>pastāvīgi un patstāvīgi lietot tualeti; lietot tualetes papīru; tualetē nolaist ūdeni pēc nokārtošanās; sakārtot apģērbu pirms un pēc tualetes lietošanas; mazgāt</i>	20 min. katru dienu	Aprūpētājs/māsu palīgs

	<i>rokas pēc tualetes apmeklējuma, u. tml.; lietot pamperi un mācīt saprast vai norādīt, ka tas ir jāapmaina u.c.).</i>		
16.	Prasme kārtot/sakārtot telpu, mantas un drēbes - izmantojot orientācijas un mobilitātes palīg līdzekļus, piem., Balto spieķi, elektroniskos pārvietošanās līdzekļus: <i>(uzklāt/saklāt gultu; sakārtot mantas nodarbību telpās pēc kāda uzdevuma veikšanas, noliekot tās savās vietās; sakārtot savas mantas; sakārtot savas drēbes; vēdināt telpu; uzkopt telpu; lietot mazgājamos līdzekļus; slaucīt/mazgāt grīdu; noslaucīt putekļus; aplaistīt puķes u.c.)</i>	20 min. katru dienu	Aprūpētājs/māsu palīgs
17.	Prasme pagatavot vienkāršu ēdienu un darboties virtuvē - izmantojot orientācijas un mobilitātes palīg līdzekļus, piem., balto spieķi, elektroniskos pārvietošanās līdzekļus, braila etiķetes, virtuves svarus ar runas funkciju; pielietojot tehniskos palīg līdzekļus: šķidruma līmeņa noteicēju, braila etiķešu izgatavotāju, virtuves termometru <i>(mazgāt/slaucīt traukus; lietot asus priekšmetus – nazi, dakšiņu personāla uzraudzībā; lietot ergonomiskos traukus; uzklāt galdu; novākt traukus; gatavot uzkodas; pagatavot dzērienu; nomizot kartupeļus vai citas saknes; mazgāt rokas pirms ēšanas; virtuves tehnikas lietošana u.c.)</i>	-----	
18.	Psihologa pakalpojums	-----	

Veselības aprūpes pakalpojumi

N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	
1.	Ģimenes ārsts	1Xgadā	
2.	Klīniskā asins aina x 1gadā	1Xgadā	
3.	Urīna analīze x 1gadā	1Xgadā	
4.	Plaušu Rtg- gramma/ skopija x 1gadā	1Xgadā	
5.	Aknu funkcionālie rādītāji x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
6.	Nieru funkcionālie rādītāji x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
7.	Lipīdu līmenis asinīs (Holesterīns, triglicerīdi)	1Xgadā pēc nepieciešamības	
8.	Glikozes līmenis asinīs	1Xgadā pēc nepieciešamības	
9.	Vairogdziedzera funkcionālie rādītāji x 1gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
10.	Ginekologs x 1gadā	1Xgadā	
11.	Oftalmologs	1Xgadā	

12.	Stomatologa konsultācija x 1 gadā	1Xgadā	
13.	Krēpu izmeklējumi (uzsējums uz baciļu kultūrām)	1Xgadā pēc nepieciešamības	
14.	Elektrokardiogramma x 1 gadā	1Xgadā pēc nepieciešamības	
15.	Prostatas specifiskais antigēns (PSA) vīr. pēc 40 g.v. x 1 gadā	1Xgadā	
16.	Zarnu vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm un vīriešiem no 50 gadiem 1x gadā	
17.	Krūts vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm no 50-69 gadiem 1x divos gados	
18.	Dzemdē kakla vēža profilakse (valsts skrīninga programma)	sievietēm vecumā no 25-70 gadiem 1x trīs gados	
19.	Aprūpes pakalpojums (<i>pamperu maiņa, apmazgāšana, izgulējumu profilakse u.c.</i>)	90 stundas mēnesī	
Medicīniskās rehabilitācijas pakalpojums			
1.	Fizikālās un rehabilitācijas ārsta pakalpojums	2X gadā pie novērtēšanas	
2.	Fizioterapeita pakalpojums	10 stundas mēnesī	
3.	Ergoterapeita pakalpojums	6 stundas mēnesī	
4.	Masiera pakalpojums	20 min. x 10 seansi 1x gadā	
5.	Logopēda pakalpojums	-----	
6.	Mākslu terapeita pakalpojums	-----	

ILGTERMIŅA REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMU KOPUMS
 (“pakalpojuma grozs”) bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem un bērniem ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem
 (vidēji vienai personai)
TREŠAIS APRŪPES LĪMENIS

Sociālās audzināšanas un aprūpes pakalpojums			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	Speciālisti
1.	Pašaprūpes (pašapkalpošanās) prasmes (personīgās higiēnas prasmes(ģērbšanās prasmes, mazgāšanās prasmes, telpu un vides sakopšanas prasmes, ēst gatavošanas prasmes, Ēšanas un galda kultūras prasmes mazgāšanas prasmes telpu un vides sakopšanas prasmes) 7-dienā	16 stundas mēnesī	Sociālais pedagogs/ sociālais darbinieks; Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs; sociālais audzinātājs.
2.	Sociālās prasmes(sociālās komunikācijas prasmes, plānošanas prasmes, uzvedības prasmes, telpu un vides sakopšanas prasmes, ēšanas un galda kultūras prasmes, naudas līdzekļu izlietošanas un iepirkšanās prasmes) 10 - dienā	11 stundas mēnesī	Sociālais pedagogs/ sociālais darbinieks; Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs; sociālais audzinātājs; Interesu izglītības audzinātājs, logopēds
3.	Motorās prasmes (rāpot, iet, kāpt pa kāpnēm, ķert (piem., bumbu), spert (piem., bumbu), mest, lēkt, skriet, soļot, atdarināt kustības, vienlaicīgi veikt vairākas kustības, atdarināt kustības, noturēt līdzsvaru, braukt ar riteni) 4 stundas dienā	16 stundas mēnesī	Sociālais pedagogs/ sociālais darbinieks; Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs; sociālais audzinātājs; Fizioterapeits,

			ergoterapeits
4.	Sensorās prasmes (reaģēt uz gaismu, reaģēt uz skaņu, reaģēt uz temperatūru, spēlēt ar saviem pirkstiem, ar skatienu sekot priekšmetam, izmantot rokas apkārtnes izzināšanai)	11 stundas mēnesī	Sociālais pedagogs/ sociālais darbinieks; Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs; sociālais audzinātājs; mākslu terapeits , mūzikas audzinātājs, interešu izglītības audzinātājs, logopēds, psihologs
5.	Emocionālās prasmes (atpazīt emocijas, paust emocijas atbilstoši situācijai, spēt izprast citu emocijas)	12 stundas mēnesī	Sociālais pedagogs/ sociālais darbinieks; Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs; sociālais audzinātājs, psihologs, logopēds, mākslu terapeits
6.	Kognitīvās prasmes (komunikācijas prasmes, valodas sapratnes prasmes, klausīšanās prasmes, runāšanas prasmes, fonemātiskā uztvere, gramatiskas konstrukciju veidošanas prasme, runas plūduma prasme)	14 stundas mēnesī	Sociālais pedagogs/ sociālais darbinieks; Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs; sociālais audzinātājs, psihologs, mākslu terapeits, interešu izglītības audzinātājs
7.	Mācību prasmes (rotaļāšanās prasmju apgūšana, sīkās roku muskulatūras attīstīšana, lasītprasmes attīstīšana, pirkstkaulu posma matemātisko prasmju attīstīšana, matemātikas prasmju attīstīšana, vispārējās prasmes, prasmes izmantot brīvo laiku)	28 stundas mēnesī	Sociālais pedagogs/ sociālais darbinieks; Sociālais aprūpētājs/sociālais

			rehabilitētājs; sociālais audzinātājs; interešu izglītības audzinātājs; mājamācības skolotājs.
8.	Aktivitāšu kopums: sensorā istaba un sajūtu dārzs;	16 stundas mēnesī	Sociālais pedagogs/ sociālais darbinieks; Sociālais aprūpētājs/sociālais rehabilitētājs; sociālais audzinātājs; mākslu terapeits; fizioterapeits; ergoterapeits.

Veselības aprūpes pakalpojums				
N.p.k.	Bērna vecums	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	Speciālisti
1.	3.-5.dzīves dienā (parasti dzemdību nodaļa)	3.-4. dzīves dienā veic bērna dzirdes pārbaudi.	-	-
		3.-5. dzīves dienā noņem asins paraugu un nosūta to uz laboratoriju, lai izslēgtu iedzimtas saslimšanas. Ja izmeklējums veikts agrāk nekā 3.dzīves dienā- līdz 28.dzīves dienai izmeklējumu veic atkārtoti.	1X mēnesī	Pediātrs/ģimenes ārsts
2.	1.mēnesis	Ģimenes ārsta apskate: -1 reizi pirmajās 3 dienās pēc izrakstīšanas no slimnīcas;	1X mēnesī	Pediātrs/ģimenes ārsts
		-1 reizi 3.dzīves nedēļā	1X mēnesī	Pediātrs; Medmāsa
		-1 reizi pirmajās 3 dienās	1X mēnesī	Pediātrs/ģimenes ārsts
		- turpmāk 1 reizi 10 dienās.	1X mēnesī	Pediātrs/ģimenes ārsts
3.	1-6 mēnešu vecumā	Ģimenes ārsta apskate Potēšana saskaņā ar vakcinācijas kalendāru	1X mēnesī	Pediātrs/ģimenes ārsts Medmāsa
4.	7 – 11 mēnešu vecumā	Ģimenes ārsts, māsa- 2 reizes šajā laika posmā.	2X četros mēnešos	Pediātrs/ģimenes ārsts

5.	12 mēnešu vecumā	Ģimenes ārsts Nosaka hemoglobulīna koncentrāciju bērna asinīs.	1X mēnesī	Pediātrs/ģimenes ārsts
		Potēšana saskaņā ar vakcinācijas kalendāru.		Medmāsa
6.	13 - 24 mēnešu vecumā	Ģimenes ārsts apskata 2 reizes gadā Acu ārsta (oftalmologa) apskate	2X gadā 1X gadā	Pediātrs/ģimenes ārsts
		Potēšana saskaņā ar vakcinācijas kalendāru		Medmāsa
7.	2 – 6 gadu vecumā 3 gadu vecumā un 7 gadu vecumā	Reizi gadā ģimenes ārsts Reizi gadā zobu higiēnists Acu ārsta apskates Potēšanas saskaņā ar vakcinācijas kalendāru	1X gadā 1X gadā 1X gadā	Pediātrs/ģimenes ārsts Zobu higiēnists Acu ārsts Medmāsa
8.	7 – 18 gadu vecumā 7,11,12, gadu vecumā	Reizi gadā ģimenes ārsts Reizi gadā zobu higiēnists Zobu higiēnists 2 reizes gadā Potēšanas saskaņā ar vakcinācijas kalendāru	1X gadā 1X gadā 2X gadā	Pediātrs/ģimenes ārsts Zobu higiēnists Zobu higiēnists Medmāsa
Vakcinācija				
1.	0-12 stundas	B hepatīts*	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
2.	2-5 dienas	Tuberkuloze	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
3.	2 mēneši	Kombinētā vakcīna: difterija, stinguma krampji, garais klepus, poliomiēlīts, b tipa <i>Haemophilus influenzae</i> infekcija, B hepatīts. Pneimokoku infekcija.	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
4.	4 mēneši	Kombinētā vakcīna: difterija, stinguma krampji, garais klepus, poliomiēlīts, b tipa <i>Haemophilus influenzae</i> infekcija, B hepatīts. Pneimokoku infekcija.	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
5.	6 mēneši	Kombinētā vakcīna: difterija, stinguma krampji, garais klepus, poliomiēlīts, b tipa <i>Haemophilus influenzae</i> infekcija, B hepatīts.	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
6.	12-15 mēneši	Kombinētā vakcīna: difterija, stinguma krampji, garais klepus, poliomiēlīts, b tipa <i>Haemophilus influenzae</i> infekcija, B hepatīts.	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts

		Kombinētā vakcīna: masalas, epidēmiskais parofīts, masaliņas. Pneimokoku infekcija. Vējbakas.		
7.	7 gadi	Kombinētā vakcīna: difterija, stinguma krampji, garais klepus, poliomiēlīts. Kombinētā vakcīna: masalas, epidēmiskais parofīts, masaliņas.	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
8.	12 gadi	Tikai meitenēm: cilvēka papilomas vīrusa. Tikai meitenēm: masaliņas**	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
9.	14 gadi	Kombinētā vakcīna: difterija, stinguma krampji, poliomiēlīts. B hepatīts***	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
10.	Ik 10 gadus	Kombinētā vakcīna: difterija, stinguma krampji.	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
<p>* B hepatīts pirmajās 0-12 dzīves stundās: vakcīnu pret B hepatītu ievada tikai riska grupas jaundzimušajiem (bērniem, kuri dzimuši B hepatīta virsmas antigēna (HBsAg) pozitīvām mātēm vai mātēm, kuras nebija pārbaudītas HBsAg klātbūtnes noteikšanai).</p> <p>** Masaliņas 12 gados: pret masaliņām vakcinē nevakcinētas vai nrevakcinētas meitenes, izņemot tās, kuras pārslimojušas masaliņas un kurām diagnoze "masaliņas" apstiprināta seroloģiski. Vakcinācijai un revakcinācijai izmanto kombinēto MPR vakcīnu.</p> <p>*** B hepatīts 14 gados: vakcinē tikai agrāk nevakcinētos bērnus.</p>				

Medicīniskās rehabilitācijas pakalpojums			
1.	Fizikālās un rehabilitācijas ārsta pakalpojums	0,5 slodzes mēnesī	
2.	Fizioterapeita pakalpojums	8 stundas mēnesī	
3.	Ergoterapeita pakalpojums	8 stundas mēnesī	
4.	Masiera pakalpojums	20masāžas X gadā	
5.	Logopēda pakalpojums	6 stundas mēnesī	
6.	Mākslu terapeita pakalpojums	6 stundas mēnesī	

ILGTERMIŅA REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMU KOPUMS
 (“pakalpojuma grozs”) bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem un bērniem ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem
 (vidēji vienai personai)
CETURTAIS APRŪPES LĪMENIS

Sociālās audzināšanas un aprūpes pakalpojums			
N.p.k.	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	Speciālisti
1.	Pašaprūpes (pašapkalpošanās) prasmes (personīgās higiēnas prasmes(ģērbšanās prasmes, mazgāšanās prasmes, telpu un vides sakopšanas prasmes, ēst gatavošanas prasmes, Ēšanas un galda kultūras prasmes, mazgāšanas prasmes, telpu un vides sakopšanas prasmes)	38 stundas mēnesī	Sociālais rehabilitētājs/ sociālais aprūpētājs, aprūpētājs/māsu palīgs
2.	Sociālās prasmes(sociālās komunikācijas prasmes, plānošanas prasmes, uzvedības prasmes, telpu un vides sakopšanas prasmes, ēšanas un galda kultūras prasmes, naudas līdzekļu izlietošanas un iepirkšanās prasmes)	14 stundas mēnesī	Sociālais rehabilitētājs/ sociālais aprūpētājs, aprūpētājs/māsu palīgs interesešu izglītības audzinātājs, logopēds
3.	Motorās prasmes (rāpot, iet, kāpt pa kāpnēm, ķert (piem., bumbu), spert (piem., bumbu), mest, lēkt, skriet, soļot, atdarināt kustības, vienlaicīgi veikt vairākas kustības, atdarināt kustības, noturēt līdzsvaru, braukt ar riteni)	16 stundas mēnesī	Sociālais rehabilitētājs/ sociālais aprūpētājs, aprūpētājs/māsu palīgs fizioterapeits, ergoterapeits
4.	Sensorās prasmes (reaģēt uz gaismu, reaģēt uz skaņu, reaģēt uz temperatūru, spēlēt ar saviem pirkstiem, ar skatienu sekot priekšmetam, izmantot rokas apkārtnes izzināšanai)	14 stundas mēnesī	Sociālais rehabilitētājs/ sociālais aprūpētājs, aprūpētājs/māsu palīgs, mākslu terapeits , mūzikas audzinātājs, interesešu izglītības audzinātājs, logopēds,

5.	Emocionālās prasmes (atpazīt emocijas, paust emocijas atbilstoši situācijai, spēt izprast citu emocijas)	12 stundas mēnesī	Sociālais rehabilitētājs/ sociālais aprūpētājs, aprūpētājs/māsu palīgs, logopēds, mākslu terapeits
6.	Kognitīvās prasmes (komunikācijas prasmes, valodas sapratnes prasmes, klausīšanās prasmes, runāšanas prasmes, fonemātiskā uztvere, gramatiskas konstrukciju veidošanas prasme, runas plūduma prasme)	10 stundas mēnesī	Sociālais rehabilitētājs/ sociālais aprūpētājs, aprūpētājs/māsu palīgs, mākslu terapeits, interesešu izglītības audzinātājs
7.	Mācību prasmes (rotaļāšanās prasmju apgūšana, sīkās roku muskulatūras attīstīšana, lasītprasmes attīstīšana, pirmsskaitļu posma matemātisko prasmju attīstīšana, matemātiskas prasmju attīstīšana, vispārējās prasmes, prasmes izmantot brīvo laiku)	6 stundas mēnesī	Sociālais rehabilitētājs/ sociālais aprūpētājs, aprūpētājs/māsu palīgs, interesešu izglītības audzinātājs; mājamācības skolotājs.
8.	Aktivitāšu kopums: sensorā istaba un sajūtu dārzs;	12 stundas mēnesī	Sociālais rehabilitētājs/ sociālais aprūpētājs, aprūpētājs/māsu palīgs, mākslu terapeits; fizioterapeits; ergoterapeits.

Veselības aprūpes pakalpojums				
N.p.k.	Bērna vecums	Pakalpojuma apraksts	Pakalpojuma skaits mēnesī	Speciālisti
1.	3.-5.dzīves dienā (parasti dzemdību nodaļa)	3.-4. dzīves dienā veic bērna dzirdes pārbaudi.	-	-
		3.-5. dzīves dienā noņem asins paraugu un nosūta to uz laboratoriju, lai izslēgtu iedzimtas sasilšanas. Ja izmeklējums veikts agrāk nekā 3.dzīves dienā- līdz 28.dzīves dienai izmeklējumu veic atkārtoti.	1X mēnesī	Pediātrs/ģimenes ārsts
2.	1.mēnesis	Ģimenes ārsta apskate: -1 reizi pirmajās 3 dienās pēc izrakstīšanas no slimnīcas;	1X mēnesī	Pediātrs/ģimenes ārsts
		-1 reizi 3.dzīves nedēļā	1X mēnesī	Pediātrs;Medmāsa
		-1 reizi pirmajās 3 dienās	1X mēnesī	Pediātrs/ģimenes ārsts
		- turpmāk 1 reizi 10 dienās.	1X mēnesī	Pediātrs/ģimenes ārsts
3.	1-6 mēneša vecumā	Ģimenes ārsta apskate Potēšana saskaņā ar vakcinācijas kalendāru	1X mēnesī	Pediātrs/ģimenes ārsts Medmāsa
4.	7 – 11 mēnešu vecumā	Ģimenes ārsts, māsa- 2 reizes šajā laika posmā.	2X četros mēnešos	Pediātrs/ģimenes ārsts
5.	12 mēnešu vecumā	Ģimenes ārsts Nosaka hemoglobulīna koncentrāciju bērna asinīs.	1X mēnesī	Pediātrs/ģimenes ārsts
		Potēšana saskaņā ar vakcinācijas kalendāru.		Medmāsa
6.	13 - 24 mēnešu vecumā	Ģimenes ārsts apskata 2 reizes gadā Acu ārsta (oftalmologa) apskate	2X gadā 1X gadā	Pediātrs/ģimenes ārsts
		Potēšana saskaņā ar vakcinācijas kalendāru		Medmāsa
7.	2 – 6 gadu vecumā	Reizi gadā ģimenes ārsts Reizi gadā zobu higiēnists Acu ārsta apskates	1X gadā 1X gadā 1X gadā	Pediātrs/ģimenes ārsts Zobu higiēnists Acu ārsts

	3 gadu vecumā un 7 gadu vecumā	Potēšanas saskaņā ar vakcinācijas kalendāru		Medmāsa
8.	7 – 18 gadu vecumā 7,11,12, gadu vecumā	Reizi gadā ģimenes ārsts Reizi gadā zobu higiēnists Zobu higiēnists 2 reizes gadā Potēšanas saskaņā ar vakcinācijas kalendāru	1X gadā 1X gadā 2X gadā	Pediātrs/ģimenes ārsts Zobu higiēnists Zobu higiēnists Medmāsa
Vakcinācija				
1.	0-12 stundas	B hepatīts*	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
2.	2-5 dienas	Tuberkuloze	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
3.	2 mēneši	Kombinētā vakcīna: difterija, stinguma krampji, garais klepus, poliomiēlīts, b tipa <i>Haemophilus influenzae</i> infekcija, B hepatīts. Pneimokoku infekcija.	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
4.	4 mēneši	Kombinētā vakcīna: difterija, stinguma krampji, garais klepus, poliomiēlīts, b tipa <i>Haemophilus influenzae</i> infekcija, B hepatīts. Pneimokoku infekcija.	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
5.	6 mēneši	Kombinētā vakcīna: difterija, stinguma krampji, garais klepus, poliomiēlīts, b tipa <i>Haemophilus influenzae</i> infekcija, B hepatīts.	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
6.	12-15 mēneši	Kombinētā vakcīna: difterija, stinguma krampji, garais klepus, poliomiēlīts, b tipa <i>Haemophilus influenzae</i> infekcija, B hepatīts. Kombinētā vakcīna: masalas, epidēmiskais parotīts, masaliņas.	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts

		Pneimokoku infekcija. Vējbakas.		
7.	7 gadi	Kombinētā vakcīna: difterija, stinguma krampji, garais klepus, poliomiēlīts. Kombinētā vakcīna: masalas, epidēmiskais parotīts, masaliņas.	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
8.	12 gadi	Tikai meitenēm: cilvēka papilomas vīrusa. Tikai meitenēm: masaliņas**	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
9.	14 gadi	Kombinētā vakcīna: difterija, stinguma krampji, poliomiēlīts. B hepatīts***	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts
10.	Ik 10 gadus	Kombinētā vakcīna: difterija, stinguma krampji.	Saskaņā ar bērna vecumu	Pediātrs/ģimenes ārsts

* B hepatīts pirmajās 0-12 dzīves stundās: vakcīnu pret B hepatītu ievada tikai riska grupas jaundzimušajiem (bērniem, kuri dzimuši B hepatīta virsmas antigēna (HBsAg) pozitīvām mātēm vai mātēm, kuras nebija pārbaudītas HBsAg klātbūtnes noteikšanai).

** Masaliņas 12 gados: pret masaliņām vakcinē nevakcinētas vai nerevakcinētas meitenes, izņemot tās, kuras pārslimojušas masaliņas un kurām diagnoze "masaliņas" apstiprināta seroloģiski. Vakcinācijai un revakcinācijai izmanto kombinēto MPR vakcīnu.

*** B hepatīts 14 gados: vakcinē tikai agrāk nevakcinētos bērnus.

Medicīniskās rehabilitācijas pakalpojums			
1.	Fizikālās un rehabilitācijas ārsta pakalpojums		
2.	Fizioterapeita pakalpojums	8 stundas mēnesī	
3.	Ergoterapeita pakalpojums	8 stundas mēnesī	
4.	Masiera pakalpojums	20masāžas X gadā	
5.	Logopēda pakalpojums	6 stundas mēnesī	
6.	Mākslu terapeita pakalpojums	6 stundas mēnesī	